

RIJKS ARCHIEF-DEPÔT

IN DE

PROVINCIE ZEELAND.

HET ARCHIEF

DER STAD

REIMERSWAAL

DOOR

Mr. R. FRUIN Th. Az.

's-GRAVENHAGE,
MARTINUS NIJHOFF.
1897.

36

Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij te 's-Gravenhage

INLEIDING.

De stad Reimerswaal (voor wier lotgevallen men raadplegen kan: J. Ermerins. *Zeeuwsche oudheden* IV 1e stuk, het opstel van B. Hartog in *Zeeuwsche Volksalmanak* 1841, de beide opstellen van J. P. Van Visvliet: *Nehalennia* 1850 blz. 97 en *Archief van het Zeeuwsch Genootschap* 1e deel 3e stuk blz. 3, het opstel van dr. J. Van Vloten in *Bijdragen tot de oudheidkunde en geschiedenis inzonderheid van Zeeuwsch Vlaanderen* I blz. 295 en A. Geluk J. Az. *Beschrijving der stad Reimerswaal*) werd in 1632 verlaten; wat van het archief bewaard gebleven was, werd in 1635 naar de Rekenkamer van Zeeland overgebracht [1]). Het archief schijnt later verliezen geleden te hebben, althans de diverse rekeningen van de stad en de armen, waarvan eene aanteekening in het derde Copulaatboek spreekt, zijn niet meer aanwezig. In 1860 werden uit den boedel van den heer E. Tak te Middelburg eenige charters aangekocht, die zonder twijfel tot het archief van Reimerswaal hebben behoord; het is echter niet geheel zeker, dat deze stukken ook op de Rekenkamer hebben berust. Zij kunnen ook tusschen 1570 [2]) en 1635 uit het archief verdwenen zijn.

Daarentegen schijnt de verzameling stukken betreffende deze stad, die mr. A. J. de Ruever, secretaris der provinciale rekenkamer

---

1) De daartoe betrekkelijke aanteekeningen zijn afgedrukt: *Nehalennia* 1850 blz. 100 en 101.

2) Het in de Regestenlijst onder nr. 66 beschreven stuk bevond zich omstreeks 1570 in de Reimerswaalsche privilegiekist (zie C nr. 1).

van Zeeland, bezat, en die ERMERINS geraadpleegd heeft (zie zijn voorbericht), uit copieën te hebben bestaan; althans de door ERMERINS (blz. 13) vermelde marginale aanteekening op het privilegie van 1392 (Reg. nr. 31) komt noch bij het origineele charter noch in het privilegieboek (Inv. nr. 4) voor. Ook deelt ERMERINS (blz. 72), vermoedelijk uit de verzameling DE RUEVER, de titels der artikelen van het onder Reg. nr. 17 vermelde stuk mede, welke titels wel niet in het origineele charter, dat niet meer aanwezig is, zullen hebben gestaan, en evenmin voorkomen in het privilegieboek of in het vidimus van 1431 (Reg. nr. 43). Eindelijk vermeldt ERMERINS (blz. 22) het in de Regestenlijst onder nr. 46 voorkomende stuk tweemaal, eerst met den datum van 20 Augustus 1437, daarna met dien van 22 Augustus 1447. Daar de juiste datum 22 Augustus 1437 is, schijnt ERMERINS ook hier van afschriften uit de verzameling DE RUEVER gebruik te hebben gemaakt. Ook de in het derde Copulaatboek voorkomende afschriften zijn niet de door ERMERINS gebezigde stukken.

Oude inventarissen van het archief, met uitzondering van de sub C medegedeelde lijst van bescheiden, berustende in de stads-privilegiekist [1]), zijn mij niet bekend. De eerste inventaris van het archief werd door den provincialen archivaris J. P. VAN VISVLIET opgemaakt als bijlage tot zijn jaarverslag over 1848. Hij beschreef daarin 82 charters en 8 registers [2]). De beschrijving der charters werd door hem overgenomen in de bij het jaarverslag over 1864 gevoegde 11e serie van charters en oorkonden uit het grafelijk tijdvak [3]), terwijl verscheidene regesten, uit het privilegieboek getrokken, opgenomen zijn in de 9e serie (bijlage tot het jaarverslag over 1862). De uit den boedel E. TAK verkregene charters werden eveneens beschreven in de 9e serie. In dezelfde serie werd ook opgenomen de beschrijving van eenige charters, „bij de sortering der vroeger beschreven oorkonden successivelijk

1) Deze lijst is te vinden in het privilegieboek (Inv. nr. 4) f. 53, zij is tusschen 1557 en 1566 opgemaakt, en tusschen 1566 en 1570 met eenige nummers vermeerderd.

2) In den achterstaanden Inventaris komen de registers voor onder de nrs. 2, 3 (2 dln.), 4, 29, 54, 66 en 74.

3) Niet overgenomen is de beschrijving van een charter van 1495, dat ook niet teruggevonden is, en dus waarschijnlijk tusschen 1848 en 1864 verloren is gegaan.

ontdekt, waaronder diverse betrekkelijk de stad Reimerswale", en het is mij onmogelijk geweest in elk geval uit te maken, welke charters van de familie TAK afkomstig zijn, welke tot de later ontdekte stukken behooren. Slechts van enkele charters bewijst het auctiemerk, dat zij van de familie TAK afkomstig zijn. Al de op die wijze verkregene regesten, vermeerderd met nog eenige, aan andere Reimerswaalsche registers ontleend, zijn door VAN VISVLIET in zijne Chronologische tafel van de charters en oorkonden der graaflijke regering 1119—1574 (Middelburg 1878) overgenomen. Onder D vindt men eene vergelijkende lijst van de nummers, die de Reimerwaalsche charters in deze Chronologische tafel en in de door mij bewerkte Regestenlijst en Inventaris voeren. [1]) Daaruit zal men zien, dat nog enkele charters door mij gevonden zijn, die niet in de Chronologische tafel voorkomen. Ook zal men bij vergelijking vinden, dat alle stukken door mij opnieuw beschreven zijn. Bovendien heb ik bij een onderzoek in de losse papieren der Rekenkamer nog een aantal documenten gevonden uit het laatste tijdvak van het bestaan van Reimerswaal, die thans in den Inventaris opgenomen zijn.

Omtrent de sub A en B afgedrukte Inventaris en Regestenlijst behoef ik niets anders mede te deelen, dan dat zij in hoofdzaak bewerkt zijn overeenkomstig de beginselen, neergelegd in het rapport der Commissie, door de Vereeniging van Archivarissen belast met het ontwerpen eener handleiding voor het inventariseeren van archieven. Daar het archief van Reimerswaal zeer onvolledig bewaard gebleven is, heeft ook de Inventaris een karakter van onvolledigheid. Toch heb ik gemeend tusschen de archieven der verschillende collegiën en ambtenaren (I de ambachtsheeren, II het stadsbestuur, III—VII de subalterne collegiën, VIII en IX andere te Reimerswaal gevestigde autoriteiten) te moeten onderscheiden, al zijn enkele archieven ook slechts door 1 of 2 stukken vertegenwoordigd.

---

1) In deze lijst ook de oorkonden op te nemen, die niet in originali voorhanden zijn, maar in een der Reimerswaalsche registers zijn afgeschreven, scheen mij overbodig, daar in de Chronologische lijst duidelijk genoeg is aangewezen, waar zij in elk register te vinden zijn, en bovendien VAN VISVLIET bij het opnemen van zulke stukken in zijne «tafel» niet altijd dezelfde regels gevolgd heeft, als voor deze Regestenlijst aangenomen zijn.

Overigens is de Inventaris zooveel mogelijk bekort, daar toch telkens naar de Regestenlijst verwezen wordt. [1]) De Regestenlijst is verder voortgezet, dan gebruikelijk is. Maar tusschen de jaren 1570 en 1580 is er in het archief een hiaat, van het in dien tijd gebeurde is nagenoeg geene aanteekening gehouden. Daarom scheen het jaar 1570 mij de aangewezene grens, en tot zoover zijn dus de regesten vervolgd. In de Regestenlijst zijn opgenomen alle origineele charters, alle akten, voorkomende in het privilegieboek (Inv. nr. 4) en in het register van den Heiligen Geest (Inv. nr. 66), alle akten, in extenso opgenomen in het deel, in den Inventaris beschreven onder nr. 2, en van de stukken, opgenomen in het deel, in den Inventaris onder nr. 29 vermeld, die, welke er oorspronkelijk in geschreven zijn, en van de latere bijvoegselen die, welke een zelfstandig karakter dragen. Niet opgenomen zijn de akten van vrijwillige rechtspraak en die, voorkomende in het weesboek (Inv. nr. 74).

Wat aangaat de onder E vermelde lijst van stukken betreffende Reimerswaal, in het archief der Rekenkamer van Zeeland berustende, het scheen mij voor dengene, die de geschiedenis dezer voormalige stad wil nagaan, niet ongewenscht toe hier een overzicht bijeen te hebben van de voornaamste stukken uit het depôt, die over hare lotgevallen licht kunnen verspreiden. Uit den aard der zaak kan echter voor de volledigheid dier lijst niet worden ingestaan.

R. F.

---

1) Om dezelfde reden scheen ook het opnemen van indices op den inventaris overbodig.

A

INVENTARIS.

I. Archief der heeren van Reimerswaal.

N.B. Het ambacht van Reimerswaal behoorde van ouds aan verschillende heeren gezamenlijk toe, van wie de graaf de voornaamste was. Ten tijde van hertog Albrecht schijnen de andere ambachtsheeren hunne portiën aan de grafelijkheid te hebben verkocht. Vermoedelijk heeft Reimerswaal zelf den aankoop bekostigd en zijn daarom de eigendomsbewijzen, waarvan het onderstaande stuk alleen bewaard is, aan de stad gekomen.

1. Testament van Clays Kervingh van Reymerswale, heer van Nieuw-Stryen. 1348.

1 charter (Zie Reg. nr. 6).

II. Archief van het stadsbestuur.

N.B. Het stadsbestuur bestond van ouds uit 15 schepenen, die jaarlijks door of van wege den graaf werden benoemd, welk getal omstreeks 1580 tot 9 verminderd werd. De schepenen kozen uit hun midden 2 burgemeesters. Burgemeesters en schepenen waren gezamenlijk zoowel met de stadspolitie als met de rechtspraak belast. Ook het beheer van het dijkwezen was hun toevertrouwd. De baljuw en de schout, de vertegenwoordigers der grafelijkheid, hadden behalve wat het maken van voorgeboden betreft, geen deel aan de stadspolitie. Het stadsbestuur werd bijgestaan door een secretaris, later pensionaris genoemd, een thesaurier, een bode enz.

a. Bestuur der stad in het algemeen.

2. Resolutieboek van den magistraat. 1510—1570.

1 deel.

N.B. Het deel bestaat uit 234 folio's, waarvan 33 verso —184 de resolutiën van den magistraat bevatten, waaronder ook von-

nissen en andere gerechtelijke akten voorkomen. Zij worden voorafgegaan door formulieren van publicatiën en eeden, vele stukken betreffende de betrekkingen tusschen den magistraat en den pastoor en andere, ingeschreven omstreeks 1497, met latere aanteekeningen tot 1576 en formulieren van lijf- en losrenten, die de stad schuldig is, 1515—1529. De resolutiën worden gevolgd door afschriften van ambachtsbrieven, waarvan de jongste uit 1513 dateert, door stukken betreffende de huldiging van Philips II als erfheer van Zeeland dd. 1549 en door andere betreffende de incorporatie van twee vicarieën in de cure der kerk dd. 1567 en 1569. In 1565 treedt als secretaris en pensionaris der stad op F. van Campen, die de gebeurtenissen der jaren 1565—1567 in den vorm van annalen mededeelt (f. 153—168), waarachter ongefolieerd is gebonden het antwoord van den magistraat op het op last van den landvoogd ingestelde onderzoek betreffende de houding der stad ten opzichte van de ketterij en den beeldenstorm dd. 1567.

3. „Register perpetuel voor der stadt Romerswalle, tzedert de herbouwinghe desselfs soe ter causen van dofficieren ende andere notabelste stukken." Register van resolutiën, vonnissen, akten van vrijwillige rechtspraak enz. 1585—1629.

2 deelen.

N.B. De titel «Register perpetuel» etc. bevindt zich voor in het tweede deel, maar heeft zeker ook betrekking op het eerste deel, waarvan de titel met de eerste 11 folio's verloren is gegaan. De «herbouwinghe» schijnt in 1579 te hebben plaats gehad.

Het eerste deel was 337 folio's groot, waarvan de 11 eerste verloren zijn. De overigen bevatten: akten van vrijwillige rechtspraak 1593—1601 (f. 12—33), vonnissen van de vierschaar 1585—1598 (f. 48—259), 1600—1601 (f. 33—47, 78 verso en 79) en 1602 (f. 292—295), resolutiën van het stadsbestuur 1585—1601 (f. 260—291), arresten 1590—1600 (f. 296—310) en verpachtingen van imposten 1585—1596 (f. 311—337).

Het tweede deel is thans 382 folio's groot, maar oorspronkelijk volgde op f. 382 nog een of meer bladen. De inrichting van het deel is zeer onregelmatig. F. 18—80 omvatten oorspronkelijk de vernieuwingen van burgemeesters, schepenen, dekens van gilden enz. uit 1579—1617 waarbij enkele resolutiën, maar de plaats, f. 27—51 ledig gelaten, is ingenomen door arresten en akten van vrijwillige rechtspraak 1600—1615. Voor 1615—1624 zijn dezen vervolgd f. 93—103 en 371—382. Akten van vrijwillige rechtspraak uit 1587—1589 komen nog f. 104—113 voor. Vonnissen van de vierschaar 1602—1624 zijn ingeschreven f. 123—250, 1624—1629 f. 304—353, verpachtingen van inkomsten 1597—1623 vindt men f. 253—303, publicatiën van het stadsbestuur 1614—1619 f. 81 en 82. Overigens zijn resolutiën van het stadsbestuur, formulieren van akten en eeden enz. door het geheele deel verspreid.

b. Privilegiën.

4. „Previlegiën der stede van Reymerswale in Zeelandt." Register van privilegiebrieven, door de landsheeren aan de stad verleend. c. 1455—1569.

1 deel.

N.B. Het deel bestaat oorspronkelijk uit 53 perkamenten folio's, waaraan later zoowel vóór als achter eenige papieren folio's zijn toegevoegd. Het register is tusschen 1449 en 1461 aangelegd. Deze tijdsbepaling volgt uit het opnemen van de bevestiging van Reimerswaal als zetel van den deken van Zuid-Beveland van 1449 (Reg. nr. 58) en niet van die van 1461 (Reg. nr. 64). De oudste oorkonden (1315—1449) zijn niet in chronologische orde in het register opgenomen. De van 1473 tot 1528 bijgevoegde oorkonden zijn er in chronologische orde achter geschreven. De latere bijvoegselen zijn gedeeltelijk geschreven op de papieren folio's achter in het deel, gedeeltelijk in den tekst bijgeschreven. Vóór in het deel een index op de 36 eerste folio's. Op folio 53 komt eene lijst voor der bescheiden, berustende in de «previlegiekiste» (Zie C).

5. Privilegie van tolvrijheid voor goederen, die uit Brabant en Vlaanderen naar de jaarmarkt te Reimerswaal worden vervoerd, door hertog Willem V van Beieren aan die plaats verleend. 1355.

1 charter (Zie Reg. nr. 8).

6. Privilegiën, door hertog Albrecht van Beieren aan de stad verleend. 1359—1392.

9 charters (Zie Reg. nrs. 12, 14, 15, 18, 19, 22, 29, 31, 43).

N.B. Van een dier privilegiën (zie Reg. nr. 43) is niet het oorspronkelijke stuk, maar een vidimus van 1431 voorhanden.

7. Privilegiën, door hertog Philips van Bourgondië aan de stad verleend. 1437.

4 charters (Zie Reg. nrs. 44, 45, 47, 49).

8. Privilegiën, door hertog Karel van Bourgondië aan de stad verleend. 1473.

1 charter (Zie Reg. nr. 70).

9. Uitspraak van koning Karel van Kastilië betreffende de beteekenis van verschillende bepalingen van de privilegiën, in 1380 en 1473 aan de stad verleend. 1519.

1 charter (Zie Reg. nr. 144).

10. Bevestiging door hertog Maximiliaan van Oostenrijk van een privilegie, door hertogin Maria van Bourgondie in 1477 aan de stad verleend. 1481.

1 charter (Zie Reg. nr. 79).

11. Privilegiën, door keizer Karel V aan de stad verleend. 1520 en 1529.

3 charters (Zie Reg. nrs. 146, 180, 181).

12. Bevestigingen van de privilegiën der stad door de landsheeren. 1390—1515.

9 charters (Zie Reg. nrs. 30, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 46, 125).

13. Akte, waarbij hertog Philips van Bourgondië terugneemt zijn verzoek om een poorter van Middelburg te vergunnen te Reimerswaal nering te drijven. 1457.

1 charter (Zie Reg. nr. 62).

14. Akte van non-prejudicie, door het hof van Holland aan den magistraat verleend, wegens de provisioneele aanstelling van Clais van Reymerswale tot baljuw. 1477.

1 charter (Zie Reg. nr. 74).

15. Uitspraak van het hof van Holland, waaruit blijkt, dat een burger van Reimerswaal moet te recht staan voor het gerecht dier stad en niet voor den rentmeester van Bewester Schelde. 1508.

1 charter (Zie Reg. nr. 114).

16. Akte van non-prejudicie voor de stad wegens de machtiging, door den koning aan den baljuw Laurens du Blioul verleend, om zich door een luitenant te doen vervangen. 1516.

1 charter (Zie Reg. nr. 133).

17. Bevestigingen van het privilegie der stad, dat de geestelijke rechtspraak over Zuid-Beveland te Reimerswaal gevestigd zal zijn. 1449—1517.

6 charters (Zie Reg. nrs. 58, 64, 66, 68, 134, 135).

18. Uitspraak van den koning in het geschil tusschen dijkgraaf en gezworenen van Bewesten Ierseke en Oost-Borselen en den bisschop van Middelburg en den magistraat van Reimerswaal over den zetel der geestelijke jurisdictie over Zuid-Beveland. 1563.

1 charter (Zie Reg. nr. 257).

19. Akte van de huldiging van Maximiliaan, Roomsch koning, als voogd van prins Karel van Kastilië, graaf van Zeeland. 1507.

2 stukken (Zie Reg. nr. 112).

20. Akte van de huldiging van Philips, prins van Spanje, als graaf van Zeeland. 1558.

1 stuk (Zie Reg. nr. 237).

c. Octrooien.

21. Octrooi van vrijstelling van geschot, aan de stad verleend wegens de groote schade, die zij door brand geleden heeft. 1450.

1 charter (Zie Reg. nr. 59).

22. Octrooien om land nabij de stad te bedijken. 1475 en 1535.

5 charters (Zie Reg nrs. 72, 199, 200, 201, 202).

23. Octrooien om door de stad ingedijkt land te verkoopen. 1493 en 1504.

2 charters (Zie Reg. nrs. 97, 110).

24. Octrooien om lijf- en losrenten te verkoopen en af te lossen. 1501—1519.

4 charters en 1 stuk (Zie Reg. nrs. 104, 124, 129, 145).

25. Octrooien van surseance van betaling en vrijstelling van lasten. 1530—1578.

8 charters (Zie Reg. nrs. 188, 191, 193, 194, 205, 207, 212).

26. Octrooi tot het heffen eener belasting op het zout. 1531.

1 charter (Zie Reg. nr. 190).

27. Verlenging van het octrooi, waarbij aan de stad jaarlijks een subsidie uit de domeinen van Bewester Schelde wordt toegekend. 1553.

1 charter (Zie Reg. nr. 229).

28. Octrooi om in naburige plaatsen victualiën voor de stad te koopen. 1557.

1 charter (Zie Reg. nr. 236).

d. Wetgeving.

29. „Stadts voorboden ofte previlegiën." Register, inhoudende ordonnantiën en keuren, gegeven door het stadsbestuur. 1563—1572.

1 deel.

N.B. Het register bestaat uit drie afdeelingen, die afzonderlijk gefolieerd zijn. De eerste, groot 42 beschrevene folio's, bevat de eigenlijke voorboden der stad dd. 1564, met veranderingen en bijvoegselen tot 1572. Aan deze afdeeling gaat eene tafel vooraf. De tweede, groot 26 beschrevene folio's, bevat de costumen der stad, op last van Alva opgesteld, eveneens voorafgegaan door eene tafel, waarachter nog volgen extracten uit de keur van Zeeland van 1495, waarbij de stad in hare oude rechten gehandhaafd blijft. De derde afdeeling, groot 26 folio's, bevat eenige afzonderlijke ordonnanties uit de jaren 1563—1566. Tusschen de 2e en de 3e afdeeling in komen nog voor verpachtingen van imposten over 1626—1628. Met deze inrichting van het register is niet wel overeen te

brengen, hetgeen vooraan in het deel is medegedeeld: « E. W. Oliphant me scripsit anno restitutae salutis millesimo quingentesimo octuagesimo primo vigesima secunda Januarii ».

30. Overeenkomst tusschen de steden Antwerpen en Reimerswaal betreffende de voorwaarden, waarop de laatste stad hare te Antwerpen uitstaande lijfpensiën betalen zal. 1422.

1 charter (Zie Reg. nr. 39).

31. Keur van baljuw, burgemeesters- en schepenen op de bereiding van en den handel in meede. 1480.

1 charter (Zie Reg. nr. 78).

32. Ordonnantie op de procedure in de geestelijke jurisdictie van Zuid-Beveland, ontworpen door de stedelijke besturen van Reimerswaal en Goes, goedgekeurd door den koning. 1568.

1 charter (Zie Reg. nr. 294).

33. Overeenkomst tusschen de steden Middelburg en Reimerswaal betreffende het overschieten en vervoeren van grof zout. 1568.

1 charter (Zie Reg. nr. 303).

e. Politie.

34. Stukken betreffende het geschil tusschen de stad en de familie van den Oosterlande. 1356—1446.

7 charters (Zie Reg. nrs. 11, 33, 34, 51, 55, 56, 57).

N.B. In 1371 had hertog Albrecht de stad beloofd het veer niet meer te zullen vergeven, in 1387 had de stad den molen van hem gekocht, in beide gevallen was slechts het recht der toen levende personen gewaarborgd. Toch bevestigde de hertog aan de kinderen van Heynric van den Oosterlande en zijne nicht (eene bastaardkleindochter van graaf Willem III) hunne rechten op zekere inkomsten uit den molen te Reimerswaal en het veer op Bergen op Zoom. De stad weigerde hierin te berusten: vandaar een proces, dat in 1444 ten nadeele der stad eindigde, die daarop de zaak in 1446 met de familie van den Oosterlande in der minne afdeed.

35. Akten, waarbij hertog Albrecht van Beieren de stad garandeert de schade, die zij mocht lijden door het medebezegelen van door hem afgegevene schuldbrieven. 1379 en 1385.

2 charters (Zie Reg. nrs. 21, 25).

36. Uitspraak van het hof van Holland in het proces van Symon van Bruelis tegen de stad over de betaling van eene jaarrente uit den molen. 1454.

1 charter (Zie Reg. nr. 60).

37. Commissie voor Guillaume Hautain als afslager van de visch te Reimerswaal. 1456.

1 charter (Zie Reg. nr. 61).

38. Uitspraak van het hof van Holland in het proces van den dijkgraaf van Beoosten Ierseke tegen de stad Reimerswaal en de ingelanden van eenige naburige polders over de terugbetaling van de kosten van het geschil, tusschen den dijkgraaf en den abt van der Does gevoerd. 1465.

1 charter (Zie Reg. nr. 67).

39. Akte van den Grooten Raad in het proces tusschen de afgaande schepenen van Reimerswaal en commissarissen tot vernieuwing der wet. 1478.

1 charter (Zie Reg. nr. 75).

40. Afschrift van eene akte, waarbij de hertogen Maximiliaan en Maria eene rente, door hertog Philips gevestigd op de stad Reimerswaal, bevestigen. 1480.

1 stuk (Zie Reg. nr. 77).

41. Stukken betreffende beden en schattingen, door de stad aan den landsheer opgebracht. 1485—1529.

6 charters (Zie Reg. nrs. 76, 85, 96, 148, 149, 187).

42. Commissie voor Cornelis Daniëlsz. als luitenant-baljuw. 1528.

1 charter (Zie Reg. nr. 174).

43. Uitspraak van de landvoogdes in het geschil tusschen de steden van Zeeland en prelaat en edelen over de auditie der rekeningen en de verdeeling van het surcrois. 1544.

1 charter (Zie Reg. nr. 216).

44. Formulier van den eed van schepenen. (1581).

1 stuk.

45. Mandament van appèl, verleend door het hof van Holland ten verzoeke van het stadsbestuur van eene arbitrale uitspraak in het geschil met Willem Jansz. Oliphant over de administratie van de goederen der stad. 1585.

1 charter.

46. Stukken betreffende de verpachting der imposten, de inning van den dubbelen honderdsten penning en de verhuring van stadseigendommen. 1587—1628.

1 omslag.

47. Brief van de Staten van Zeeland aan burgemeesters en schepenen der stad Reimerswaal, houdende verzoek om hun tresorier te gelasten geen vreemd kopergeld aan te nemen. 1590.

1 stuk.

48. Ordonnantie van de Staten van Zeeland op de inning van den dubbelen honderdsten penning van alle onroerende goederen, gepubliceerd te Reimerswaal. 1598.

1 stuk.

49. Brief van Pieter de Hoeghe te Vilvoorden aan het stadsbestuur over de levering van kalk en steen. 1598.

1 stuk.

50. Brief van Cornelis de Roovere te Bergen op Zoom aan de burgemeesters van Reimerswaal, houdende verzoek om de drie vaten zout, die de stad aan jonker Philips van Ginterstaelen schuldig is, bij hem te bezorgen. 1599.

1 stuk.

51. Stukken betreffende het inkwartieren van troepen. c. 1600.

1 omslag.

52. Brief van Daniël Schooncnape aan burgemeesters en schepenen, houdende verzoek om betaling zijner rekening. 1601.

1 stuk.

53. Overeenkomst tusschen de burgemeesters en Hendrik Muller over de betaling van verschuldigde huishuur en andere achterstallen aan de stad. 1603.

1 stuk.

f. Financiën.

54. „Rekeninge der stede Reymersvale de anno Domini vijfthienhondert drye ende tseventich". Rekening van den tresorier der stad Marinus Quirijnss van 1573 Januari 1 tot 1573 December 31, gesloten 1582 Juni 29.

1 deel.

55. Bijlagen tot de stadsrekeningen en andere stukken betreffende het financiëel beheer der stad. c. 1573—c. 1630.

1 omslag.

56. Afgeloste rentebrieven ten laste der stad. 1515—1611.

6 charters (Zie Reg. nrs. 128, 143, 185, 189).

N.B. Wanneer deze rentebrieven zijn afgelost, blijkt niet.

g. Rechtspraak.

57. Kladresolutiën van de vierschaar. 1588—1599.

1 omslag.

58. Stukken betreffende voor het gerecht gevoerde procedures. 1580—1630.

1 omslag.

59. Akten van eigendomsoverdracht en schulderkenning, verleden voor het gerecht. 1523—1621.

5 charters (Zie Reg. nrs. 155, 214, 224).

N.B. Deze stukken hebben ongetwijfeld deel uitgemaakt van het archief der stad, maar hoe zij er in gekomen zijn, is mij niet gebleken. Het scheen daarom het beste ze hier te plaatsen.

60. Notitiën van gelegde arresten. 1592—1600.

1 omslag.

III. Archief van de kerkmeesters.

N.B. Hoewel de St.-Pieter- en Pauluskerk te Reimerswaal in 1431 tot eene kapittelkerk werd verheven, bleef zij tevens eene parochiekerk en bleef het beheer van de goederen der kerkfabriek toevertrouwd aan de kerkmeesters. Er waren er oorspronkelijk 3, waarvan er een, de ontvanger, het financiëel beheer voerde; sinds 1558 komen 4 kerkmeesters voor, waaronder behalve een ontvanger ook een ommeganger is. Na 1580 komen geene kerkmeesters meer voor. Hunne functiën schijnen op de geestmeesters te zijn overgegaan.

61. Schenkingsakte van een boomgaard aan de kerkfabriek te Reimerswaal. 1565.

1 charter (Zie Reg. nr. 268).

62. Stichtingsbrief van een dienst in de kerk te Reimerswaal door Adriaen Voxen en zijne echtgenoot. 1485.

1 charter (Zie Reg. nr. 84).

N.B. De twee oudste kerkmeesters waren met het toezicht op dezen dienst belast.

IV. Archief van de gasthuismeesters.

N.B. Wanneer het gasthuis gesticht is, is onbekend. Het werd door 2 gasthuismeesters beheerd. Sinds 1580 komen deze ambtenaren niet meer voor, vermoedelijk zijn hunne functiën toen op de geestmeesters overgegaan.

63. Stichtingsbrief van een dienst in het gasthuis te Reimerswaal. 1461.

1 charter (Zie Reg. nr. 63).

64. Stichtingsbrief van eene vicarie op het altaar van O. L. V. Kinderbedde in de kerk te Reimerswaal. 1484.

1 charter (Zie Reg. nr. 83).

N.B. Tot onderhoud dezer vicarie werden landerijen aangewezen, waarvan de eigendom aan het gasthuis werd opgedragen.

V. Archief van de utermeesters van het zusterhuis.

N.B. De Cellezusters waren reeds in 1387 te Reimerswaal gevestigd, de aanstelling van 2 utermeesters dateert eerst van 1501; zij hadden de belangen van het zusterhuis voor te staan. Later schijnt men de uitdrukking: «utermeester» (buitenmeester in tegenstelling tot de binnenmater) niet meer begrepen te hebben en er eene verbastering in te hebben gezien van: «tutoermeester». Deze ambtenaren komen na de invoering der hervorming niet meer voor.

65. Eigendomsbewijs van een huis te Reimerswaal, toebehoorende aan de Cellezusters aldaar. 1387.

1 charter (Zie Reg. nr. 28).

VI. Archief van de Heilige-Geestmeesters.

N.B. De 3 Heilige-Geestmeesters waren met de armenzorg belast. Een hunner fungeerde als ontvanger en was rekenplichtig aan de burgemeesters, de afgaande en de nieuw optredende geestmeesters.

66. „Register van den goeden, gronden, arven ende renten, aencoemenden den Heyligen-Geest- ende huysarmen van Reymerswale, ende es ghemaect indt jaer ons Heeren XV^{c} vijf ende tsestich, wesende Heylich-Gheestmeesters, daerthoe by menheeren van de wet ghecommitteert, Franco van Campen, Jacop Gheertz. Snel ende Ba(r)tholomeus Adriaenss. ontfanger". Register van afschriften van eigendomsbewijzen en stukken betreffende het beheer der goederen van den Heiligen Geest. 1565. Met bijvoegselen tot 1570.

1 deel.

N.B. In dit register, groot 175 beschrevene folio's, zijn de eigendomsbewijzen oorspronkelijk in de volgende rubrieken ingedeeld:

Eigendomsbewijzen van het St.-Jacobsgilde (f. 1—9).

Eigendomsbewijzen van goederen in den Brabantschen polder (f. 9—11).

Eigendomsbewijzen van goederen onder Poortvliet (f. 12 en 13).

Eigendomsbewijzen van goederen onder Tholen en Schakerloo (f. 14—17).

Rentebrieven ten laste der stad Reimerswaal (f. 18—27).
Eigendomsbewijzen van renten uit goederen te Reimerswaal (f. 28—33) en
Eigendomsbewijzen van landen onder Reimerswaal (f. 34—41).
Later zijn nog ingeschreven verschillende stukken betreffende de boedels van Adriaen Michielsz. (f. 41 en 42), Gerardt Machariss. (f. 44—51), Marinus Baernaertsz. (f. 52—83), Gillis Loysz. (f. 83—85) en Peter Anthonisz. (f. 85—87), die allen testamentaire beschikkingen ten gunste van den Heiligen Geest hadden gemaakt. Achterin bevinden zich afschriften van rekeningen van den ontvanger van den Heiligen Geest (f. 139—175).
Onder de bijvoegselen van 1565 en later zijn enkele origineele akten.

67. Eigendomsbewijzen van goederen van het St.-Jacobsgilde. 1482—1529.

5 charters (Zie Reg. nrs. 81, 91, 139, 172, 182).

N.B. Tusschen 1530 en 1535 werden de goederen van het in 1482 gestichte gilde geïncorporeerd in de tafel van den Heiligen Geest.

68. Eigendomsbewijs van 1/2 gemet 14 roeden land te 's-Heer-Boudenspolder. 1551.

1 charter (Zie Reg. nr. 228).

69. Rentebrieven ten laste der stad Reimerswaal. 1529—1550.

5 charters (Zie Reg. nrs. 186, 217, 220, 221, 226).

70. Eigendomsbewijs van een cijns van 6 schellingen grooten Vl. uit een stuk weiland bij de Vrouwenpoort te Reimerswaal. 1566.

1 charter (Zie Reg. nr. 274).

71. Eigendomsbewijzen van huizen en landen te Reimerswaal. 1534—1550.

5 charters en 1 stuk (Zie Reg. nrs. 196, 197, 204, 215, 218, 227).

72. Stukken betreffende de nalatenschap van mr. Marinus Baernaertsz., deken en provisor van Zuid-Beveland, die den Heiligen Geest tot zijn erfgenaam had ingesteld. 1558—1565.

5 charters (Zie Reg. nrs. 239, 240, 243, 258, 271).

73. Akte, waarbij de choorofficianten der kerk te Reimerswaal, tegen ontvangst eener jaarlijksche rente, zich verbinden ten behoeve van het gilde van St. Jacob zekere kerkelijke diensten te verrichten. 1535.

1 charter (Zie Reg. nr. 203).

VII. Archief van de weesmeesters.

N.B. Het college van de 2 weesmeesters werd in 1473 ingesteld. Onder het oppertoezicht van den magistraat, onder wiens «bewaernisse, bescermisse, voechdie ende regiment» de weezen stonden, beheerden zij de goederen der weezen. Ook oefenden zij vrijwillige en contentieuse rechtspraak.

74. „Weesboeck." Register van akten, verleden voor weesmeesters der stad. 1546—1630.

1 deel.

N.B. Het deel is 35 beschrevene folio's groot. De akten zijn niet chronologisch gerangschikt, maar de op denzelfden boedel betrekking hebbende akten zijn bijeengevoegd. Tusschen de akten zijn ook enkele rekeningen geregistreerd. Vóór in het register is eene tafel.

75. Stukken betreffende het beheer van weezengoederen. 1561—1630.

1 omslag.

VIII.[1] Archief van het college van de gemeene watering beoosten Ierseke.

N.B. Naar het schijnt, was dit college gevestigd te Reimerswaal, dat de hoofdstad van Zuid-Beveland beoosten Ierseke was. De onderdijkgraaf was verplicht te Reimerswaal te wonen. Het college ging ten gevolge der doorbraken van 1530 en volgende jaren te niet.

76. Ordonnantiën van hertog van Philips van Bourgondië op de dijkage beoosten Ierseke. 1439 en 1464.

2 charters (Zie Reg. nrs. 50, 65).

IX. Archief van provisor en deken van Zuid-Beveland.

N.B. Het decanaat van Zuid-Beveland, dat ook een gedeelte van Tholen bevatte, ressorteerde onder het aartsdiaconaat van den Dom. Aan het hoofd van het decanaat stonden de provisor, die door den bisschop van Utrecht (later dien van Middelburg) werd aangesteld, en de deken, die zijne aanstelling van den Domproost te Utrecht ontving. In den regel waren beide functiën in één persoon vereenigd. Het geestelijk gerecht van provisor en deken, dat te Reimerswaal zetelde, werd bij de invoering der hervorming vervangen door het in 1581 ingestelde landrecht, dat te Goes gevestigd was.

77. Citatie van den provisor en deken van Zuid-Beveland voor het hof van Holland in zijn geschil met den magistraat van Reimerswaal over de rechtspraak in die stad. 1534.

1 charter (Zie Reg. nr. 195).

---

1) Aan deze afdeeling had nog moeten voorafgaan het archief der 2 leprozenmeesters, waarvan echter niets overgebleven is. De functiën der leprozenmeesters werden omstreeks 1580 aan de geestmeesters opgedragen.

78. Stukken uit een geschil tusschen provisor en deken van Zuid-Beveland en het kapittel van de hofkapel te 's-Gravenhage met het gerecht van Poortvliet over de parochiekerk aldaar. 1535 en 1541.

2 charters (Zie Reg. nrs. 198, 213).

79. Opdracht van den provisor en deken van Zuid-Beveland aan de geestelijken van Poortvliet om de excommunicatie van Laurens opten Soutendam te handhaven. 1560.

1 charter (Zie Reg. nr. 250).

80. Akten van aanstelling van Okker Hallinck tot provisor en deken van Zuid-Beveland. 1561.

4 charters (Zie Reg. nrs. 251, 252, 253, 254).

B

REGESTENLIJST.

1. 1315 September 21.

Willaem, graaf van Henegouwen, bepaalt, dat alle kooplieden, die uit zijne landen op Brabant of uit Brabant op zijne landen varen, hunne goederen eerst moeten brengen op de weekmarkt van zijne stad Reymerzwale, welke Donderdags gehouden wordt, en geeft hun daarvoor vrijgeleide.

Ghegheven te Reymerzwale tSondaghes na Sente-Lambrechtsdach int jaer ons Heren dusent CCC ende vijftiene.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 3 verso.

2. 1315 October 2.

Johan van Henegouwen, heer van Beamont (sic), bevestigt het door zijn broeder gegevene privilegie, dat de kooplieden, die naar Brabant varen, eerst in de stad Reymerzwale ter weekmarkt komen moeten (zie nr. 1).

Ghegheven in Middelburch int jaer ons Heren MCCC ende vijftiene des ander daghes na Sinte-Bavendaghe.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 4.

3. 1336 September 19.

Willaem, graaf van Heynegouwen, geeft aan de inwoners van het dorp Reymerzwale, vrijdom van het stapelrecht van Dordrecht, voor zoo lang als die van Tollen daarvan zijn vrijgesteld.

Ghegheven tote Sinte-Geerdeberghe des Donresdages na Sinte-Lambrechtsdach int jaer ons Heren MCCC zesse ende dertich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 1 verso.
N.B. Gedrukt: VAN MIERIS II blz. 587.

4. 1340 November 26.

Willem, graaf van Hennegouwen, geeft aan de inwoners van het dorp Reymerzwale tolvrijheid in Holland en Zelant.

Opten eersten Sondach voor den Advent int jaer ons Heeren duisent driehondert en veertich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 1.

5. 1346 Augustus 20.

Margriete, keizerin van Rooms (sic), bevestigt de brieven van tolvrijheid, die die van de vrijheid van Reymerzwale van haar broeder ontvangen hebben (zie nr. 4), en gelast den tollenaars hieraan de hand te houden.

Ghegheven in die Haghe Sonnendaghes vor Sinte-Bertelmeeusdach int jaer ons Heren dusent driehondert zesse ende viertich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 1.

6. 1348 Augustus 8.

Clays Kervingh van Reymerswale, heer van Nye [Stryene]. maakt zijn testament en benoemt tot zijne executeurs zijne zoons Boudewijn en Willem, en tot opperexecutrice zijne vrouw Magryete, vrouwe van Reymerswale.

Ghegheven int jaer ons Heren MCCC achte ende viertich opten achtersten dach in den Oeste.

Oorspr. (Inv. nr. 1). De zegels van den heer van Reymerswale, van zijne zoons Boudewijn (ook uit naam van diens broeder Wolfard) en Willem, en van zijne vrouw verloren.

7. 1355 Mei 31.

Hertog Willaem van Beyeren stelt in het dorp Reymerzwale twee jaarmarkten in, de eene van Maandag na Vastenavond tot Vrijdag daarna, en de andere van Maandag na Bamis tot Vrijdag daarna, en geeft vrijgeleide aan hen, die die jaarmarkten bezoeken.

Ghegheven tot Zierxee opten lesten dach van Meye int jaer ons Heren MCCC vive ende vijftich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 5.

8. 1355 Mei 31.

Hertog Willem van Beyeren geeft aan die van Reymerswaele het privilegie, dat alle goederen, die ter jaarmarkt aldaar zullen worden aangebracht uit Brabant en Vlaenderen, vrij zullen zijn van den tol te Iersikeroerdt.

Ghegheven te Ziericxee opten lesten dach van Meye int jaer ons Heren MCCC vive ende vijftich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 5). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was,

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 5 verso.

9. 1355 Mei 31.

Hertog Willem van Beyeren verleent aan het dorp Reymerzwale het privilegie, dat de provisor van Zuyt-Bevelant alleen te Reymerzwale te recht zitten zal.

Ghegheven te Zierixee opten laetsten dach van Meye int jaer ons Heeren MCCC vive ende vijftich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 13 vervo.

10. 1355 Juli 31.

Hertog Willem van Beyeren geeft aan het dorp Reymerzwale het privilegie om te vonnissen in zaken van vrouwenkracht, moord, diefstal en diergelijken en in schuldvorderingen.

Ghegheven tot Zyrixee opten lesten dach van Julio int jaer ons Heren MCCC vive ende vijftich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 2.

11. 1356 October 26.

Hertog Willem van Beyeren verleent aan zijn bastaardoom Henric eene rente van 150 pond zwarte tournoisen 's jaars en verbindt daarvoor den wind- en watermolen te Reymerswale.

Ghegheven tot Sinte-Geerdenberghe des Woensdaghes voir Sinte-Symon- ende Judendach int jaer ons Heeren MCCC zes ende vijftich.

Oorspr. (Inv. nr. 34). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was. Deze brief is gecancelleerd en zeer geschonden.

12. 1359 November 7.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, geeft aan het dorp Reymerswale het privilegie om te vonnissen in zaken van vrouwenkracht, moord, diefstal en diergelijken en in schuldvorderingen, gelijk dit reeds vroeger door 's hertogen broeder is bepaald in den brief, waardoor deze gestoken is geweest (zie nr. 10).

Ghegheven tot Zierixee des Donresdaechs na Alre-Goeds-Heylighendach int jaer ons Heren MCCC neghen ende viiftich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 2.

N.B. Gedrukt: VAN MIERIS III blz. 112.

13. 1363 . . . .

Boudewijn van Reymerzwale, Willem van Reymerzwale en Wolfart van Reymerzwale, ridders, heeren van Nieu-Stryen, Reynger Willemanss., rentmeester van Bewester Scelt en Beoester Scelt, Willem Hollander van Reymerzwale, Gelis van Reymerzwale, Boudijn van Reymerzwale en Clays van Reymerzwale, knapen, geven, zoo uit hun naam als uit dien van den graaf van Hollandt, een ambachtsbrief aan de wollewevers.

Ghegheven . . . . int jaer ons Heeren MCCC drie ende tsestich.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 194 verso.

14. 1368 April 11.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, geeft aan het dorp Reymerzwale verschillende privilegiën betreffende schuldrecht, crimineele rechtspraak en het maken van voorgeboden.

Ghegheven in Middelburch elf daghe in der maent van Aprille int jaer ons Heren MCCC achte ende tsestich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 6). Het zegel van den hertog verloren.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 14 verso.

15. 1371 November 13.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, belooft aan de inwoners van het dorp Reymerzwale aldaar geen „dobbelscole, quaeckebort of dierghelike" of veer te zullen vergeven, onder bepaling, dat zij, die nu in het bezit van zulk eene inrichting zijn, daarvan tot hun dood het genot zullen hebben.

Ghegheven in den Briele tsDonresdages na Sinte-Martijnsdach in 't jaer ons Heren MCCC eene ende tseventich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 6). Het zegel van den hertog verloren.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 7 verso.

16. 1373 Januari 24.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, geeft aan die van Reymerzwale het privilegie, dat hunne marktvrede zal ingaan 14 nachten, voordat de markt begint, en eindigen 14 nachten, nadat de markt geëindigd is.

Ghegheven tot Sinte-Gheertrudenberghe des Maendaghes op Sinte-Pauwelsavont Conversio int jaer ons Heeren MCCC twe ende tseventich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 5 verso.

17. 1375 April 1.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, geeft aan zijne poorters van Reymerswale eene handvest, inhoudende verschillende privilegiën betreffende het omwallen der stad, de crimineele rechtspraak, de rechtspraak in zaken van schuld over geheel Zuut-Beveland, het gilderecht, het aanstellen der schepenen en het geestelijk recht.

Ghegheven in den Haghe opten eersten dach der maent van Aprille int jaer ons Heeren dusent driehondert ende vier ende tseventich.

a) Opgenomen in een vidimus van de priors van het Regulierenklooster te Reymerswale en van het huis der Kruisbroeders van den regel van St. Augustinus te Goes dd. 1431 Juni 26 (Zie nr. 43).

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 15 verso.

N.B. Gedrukt: VAN MIERIS III blz. 289. Zie ook BOXHORN I blz. 408 en SMALLEGANGE blz. 270.

18. 1375 November 7.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, geeft aan de poorters van Reymerswale en aan hen, die in de bescherming dier stad staan, het recht om hunne schuldenaren in geheel Zuut-Bevenland aan te spreken wegens schuld.

Ghegheven te Reymerswale voirscreven up Sinte-Willebroerdsdach int jaer ons Heren MCCC vive ende tseventich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 2 verso.

19. 1375 November 8.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, draagt aan het gerecht van Reymerswale het beheer van het dijkwezen in die parochie op.

Ghegheven te Reymerswale des ander daghes na Sinte-Willebroerdsdach int jaer ons Heren MCCC vive ende tseventich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 6.

20. 1377 Juli 10.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, doet uitspraak in een geschil tusschen zijne steden Middelburch en Reymerzwale, bepaalt, dat de baljuw en het gerecht der laatste stad voortaan niet meer richten zullen over poorters der eerste, bevestigt daarentegen het recht der eerste stad om over geheel Bewester Schelt te berijden, en geeft aan die van Reymerzwale vrijheid om hare grachten, poorthuizen en muren te voltooien.

Gegeven tote Halle des Vrydaechs nae Sinte-Maertensdach Translacie int jair ons Heeren duysent [driehondert] eñde zevenenzeventich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 4 verso. Het stuk is later bijgeschreven.

21. 1379 September 9.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, belooft schepenen en raad der stad Reymerzwale schadeloos te zullen houden van het medebezegelen van een schuldbrief van 10000 oude schilden, door den hertog gegeven aan Franconi de Werwellis de Castingellis, Dominico de Werwellis, Dominico de Buchia en Jacob del Monte.

Ghegheven te Berghen in Henegouwen des Vridaghes na Onser-Vrouwendach Nativitas int jair ons Heren MCCC neghe ende tseventich.

Oorspr. (Inv. nr. 35). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was.

22. 1380 April 1.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, geeft aan de poorters van Reymerzwale verschillende privilegiën betreffende het bestraffen van doodslag, verwonding en diergelijken, betreffende het recht van buitenlieden enz.

Ghegheven in Middelburch upten eersten dach van Aprille int jaer ons Heren dusent driehondert ende tachtich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 17.

N.B. Gedrukt: VAN MIERIS III blz. 370, BOXHORN I blz. 409, SMALLEGANGE blz. 271.

23. 1383 September 25.
Bartholomeus Laurenssone, cureit te Westkercken, sticht met goedvinden van zijn neef mr. Jan Reyser, kanunnik van St. Marie te Uytrecht, eene vicarie ter eere van God, Maria. St. Jan Evangelist, St. Katerine en St. Adriaen op het altaar van St. Jan in de kerk van Reymerzwale, op welk altaar Wouter die Reyser reeds vroeger eene vicarie gesticht had. en wijst verschillende goederen tot onderhoud dier vicarie aan.
Gegeven in den jare ons Heeren, als men screeff duysent driehondert ende drientachtentich, des Vrydaechs nae Sinte-Matheusdach.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 223.

24. 1384 October 12.
Florentius, bisschop van Traiectum, bevestigt de stichting eener vicarie door Bertholomeus, cureit te Westerkercken. vervat in den brief, waardoor deze gestoken is (zie nr. 23).
Datum anno Domini MCCCLXXX quarto mensis Octobris die duodecima.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 224.

25. 1385 Juli 1.
Aelbrecht, hertog in Beyeren, belooft burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerswale schadeloos te zullen houden van het medebezegelen van een schuldbrief van 10000 oude schilden, door den hertog gegeven aan Franconi de Warwellis de Castengellis, Dominico de Warwellis, Dominico de Buchia en Jacob de Mente.
Ghegheven tot Loven opten eersten dach van Julio int jaer ons Heren MCCC vive ende tachtich.

Oorspr. (Inv. nr. 35). Het zegel van den hertog verloren.

26. 1386 April 26.
Aelbrecht, hertog in Beyeren, geeft aan de stad Reymerzwale het privilegie, dat de stad zelve haar eigen bode zal mogen aanstellen.
Ghegheven in Middelburch des Donredaechs na Sinte-Marcusdach int jaer ons Heren MCCC sesse en tachtich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 7 verso.

27. 1387 Mei 9.
Aelbrecht, hertog in Beyeren, verkoopt voor 450 pond grooten en 300 gulden aan de stad Reymerzwale de malerij en den molen met toebehooren in de vrijheid der stad, mits zij daaruit voldoe aan Heynric Janszone uten Oesterland en zijne echtgenoot, wat hun daaruit toekomt, en geeft de stad tevens den vrijdom van accijns van de hofsteden en erven in hare vrijheid, mits de stad hem jaarlijks 100 pond grooten betaalt.
Ghegheven tot Huesden neghen daghe in Meye int jaer ons Heeren MCCC seven ende tachtich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 6 verso.
N.B. Gedrukt: VAN MIERIS III blz. 460.

28. 1387 November 30.

De notaris Heynricus van Cogstul Baldewinuszoon oorkondt, dat Wilhelmus Hollander van Reymerswale, knape, aan de zusteren in Reymerswale een huis aldaar verkoopt.

Acta sunt hec in camera dormitionis domus habitationis prelibati Willelmi Hollanders venditoris, stantis in opido de Toelnis Leodiensis diocesis, anno, indictione, mense, die, hora et pontificatu predictis (anno ab incarnatione .... Domini millesimo trecentesimo octuagesimo septimo indictione decima mensis Novembris die ultima hora sexta vel quasi pontificatus sanctissimi in Christo patris ae domini domini Urbani divina providentia pape sexti anno eius decimo).

Oorspr. (Inv. nr. 65). Met het geteekende zegel van den notaris.

29. 1389 April 10.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, geeft aan de schippers van Reymerswale het recht om overal in zijne landen koopmansgoederen te laden en te lossen, gelijk de schippers van andere steden van den hertog dat mogen doen.

Ghegheven in Middelburch des Zaterdages na den Sonnendach, als men singhet Judica, int jaer ons Heren MCCC achte ende tachtich na den lope van onsen hove.

a) Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 8.

30. 1390 April 13.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, bevestigt de privilegiën, door hem en zijne voorouders aan de stad Reymerzwael verleend.

Ghegheven tot Reymerzwale dertien daghe in Aprille int jaer ons Heren MCCC ende tnegentich.

Oorspr. (Inv. nr. 12). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was.
N.B. Gedrukt: VAN MIERIS III blz. 558.

31. 1392. November 16.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, geeft aan de stad Reymerswale een privilegie omtrent het zetten der schepenen en het kiezen der burgemeesters.

Gegeven in den Haghe des Saterdages na Sinte-Martijnsdach in den Winter int jare ons Heren MCCC twee ende tnegentich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 6). Het zegel van den hertog verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 8 verso.

32. 1394 September 13.

Bertholomeus Laurenssone, cureit te Westkercken, begiftigt de door hem gestichte vicarie op het St.-Jansaltaar in de kerk te Reymerzwale met 2 gemeten 295 roeden land, op voor-

waarde, dat hij en zijne erfgenamen terugontvangen 's roeden land, die hij oorspronkelijk aan die vicarie had gewezen.

Gegeven in den jare ons Heeren MCCC ende vierentnegentich des Sondaechs na Onser-Vrouwendach Nativitas.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 224 verso.

33. 1404 Februari 22.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, hernieuwt aan Heynrijc Jansz. van den Oesterlanden de belofte, hem gegeven bij zijne huwelijksvoorwaarden dd. 1376 November 26 met 's hertogs nicht Margriete, dochter van Heynric den bastaard, dat de goederen, die hij toen van den hertog had, te weten 2 achtendeelen tarwe 's weeks uit den molen der stad Remmerswale, het veer tusschen die stad en Berghen an den Zoom, en de waag binnen eerstgenoemde stad, zullen overgaan op zijne kinderen uit dat huwelijk, zoolang er een in leven is.

Ghegeven in den jaer ons Heren dusent vierhondert ende drie op Sinte-Pietersdach ad cathedra (sic) na den beloep van onsen hove.

Oorspr. (Inv. nr. 34). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was. Deze brief is gecancelleerd.

34. 1404 Maart 2.

Aelbrecht, hertog in Beyeren, kent aan Henric Janszoen van den Oesterlande en zijne kinderen uit zijn huwelijk met 's hertogs nicht Margriete toe 2 achtendeelen tarwe 's weeks uit den molen te Reymerswale, het veer tusschen die stad en Bergen an den Zoem en de waag binnen Reymerswale, waarover zij met de voornoemde stad in geschil lagen.

Gegeven in den Hagen opten anderen dach in Maerte int jare ons Heren dusent vierhondert ende drie na den lope van onsen hove.

Oorspr. (Inv. nr. 34). Het zegel van den hertog verloren.

35. 1405. Juli 6.

Wilem, hertog in Beyeren, bevestigt de privilegiën, door hem en zijne voorouders aan de stad Reymerwale verleend.

Gegeven tot Reymerzwale upten zesten dach in Julio int jair ons Heren duysent vierhondert ende vive.

Oorspr. (Inv. nr. 12). Met het geschonden zegel van den hertog in groene was.

36. 1417 Augustus 7.

Jacob, hertogin in Beyeren, bevestigt de privilegiën, door haar en hare voorouders aan de stad Reymerzwale verleend.

Gegeven in onser stede van Reymerzwale upten zevenden dach in Augusto int jair ons Heren dusent vierhondert ende zeventien.

Oorspr. (Inv. nr. 12). Het zegel der hertogin verloren.

37. 1418 Juni 10.
Jan, hertog van Brabant, bevestigt de privilegiën, door hem en zijne voorgangers, graven en gravinnen van Hollant, aan de stad Reymerswale verleend.
Gegeven in onser voirscreven stat van Reymerswale X dage in Junio int jair ons Heren MCCCC ende achthiene.
Oorspr. (Inv. nr. 12). Het zegel van den hertog verloren.

38. 1420 April 29.
Johan, hertog in Beyeren, bevestigt de privilegiën, door zijne voorgangers, graven en voogden van Hollant, aan de stad Reymerswale verleend.
Gegeven in onser stede van Reymerswale opten XXIXsten dach in Aprille int jair ons Heren dusent vierhondert ende twijntich.
a) Oorspr. (Inv. nr. 12). Het zegel van den hertog verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 21.

39. 1422 Januari 16.
Burgemeesters, schepenen en raad der stad Antwerpen erkennen met den burgemeester Jacop Heinricxsone en den raad Hughe Elle, als vertegenwoordigers der stad Remmerswale, overeengekomen te zijn over de wijze, waarop de laatste stad de poorters van Antwerpen, die lijfpensiën op de stad Remmerswale hebben, betalen zal.
Gegeven int jair ons Heren, als men screef dusentich (sic) CCCC ende eenentwintich, sesthiene dage in Januario na costume van scrivene des hoefs van Camerike.
Oorspr. (Inv. nr. 30). Met het geschonden zegel ten zaken der stad in groene was.

40. 1425 Maart 27.
Johan, hertog van Brabant, bevestigt bij gelegenheid van zijne huldiging door de stad Reymerswale als haar heer en voogd van Hollant en Zeelant, de privilegiën, door zijne voorouders, graven en gravinnen van Hollant en Zeelant, aan die stad verleend.
Gegeven in onser stede van Reymerswale opten zeven ende twintichsten dach van Maerte int jaer ons Heren MCCCC vierentwintich na den loip van onsen hove.
Oorspr. (Inv. nr. 12). Het zegel van den hertog verloren.

41. 1426 Februari 19.
Philps, hertog van Bourgondiën, bevestigt de privilegiën, door zijne voorzaten, graven en gravinnen van Hollant en Zeelant, aan de stad Reymerzwale verleend.
Gegeven bijnnen der voirnoemden stede van Reymerzwale upten negentienden dach in Februario int jair ons Heren MCCCC vive ende twintich na den loip shoefs van Hollant.
Oorspr. (Inv. nr. 12). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

42. 1431 Januari 22.

Jacoba, hertogin in Bavaria, keurt ten verzoeke van l juw. burgemeesters en schepenen van Reymerswale de v ı van een kapittel van 10 kanunniken en een deken in de kerk aldaar goed en lijft de te harer begeving staande pastoorsplaats bij het kapittel in, zich daarvoor de presentatie tot 2 kannunniksplaatsen voorbehoudende.

Datum in Haga parcium nostrarum Hollandie anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo secundum cursum curie nostre mensis Januarii die vicesima secunda.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 14.

N.B. Gedrukt: VAN MIERIS IV blz. 992.

43. 1431 Juni 26.

Johan Gruter, prior van het Regulierenklooster te Reymerswale, geheeten Onser-Vrouwenparadijs, en Mychiel Pieter Mychielssone van Tostel, prior van het huis der Kruisbroeders van den regel van St. Augustinus te Goes, geven vidimus van een brief dd. 1375 April 1 (zie nr. 17).

Ghegheven int jaer ons Heeren MCCCC eenendertich opten sesentwintichsten dach in Junio.

Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den prior van Reymerswale in groene was; dat van den prior van Goes verloren.

44. 1437 Maart 28.

Phillips, hertog van Bourgondiën, beveelt aan baljuw, schout, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale uit zijn naam recht te spreken, totdat hij gehuldigd zal zijn in die stad, die met geheel Zuyt-Bevelant bij doode der gravin van Oistervant aan hem is vervallen.

Gegeven opten acht ende twintichsten dach in Mairte int jair ons Heren duysent vierhondert zess ende dertich na den loip van onsen hove.

a) Oorspr. (Inv. nr. 7). Het zegel van den hertog verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 9.

45. 1437 Augustus 18.

Phillips, hertog van Bourgoingne, verleent bij gelegenheid van zijne hulding door de stad Reymerswale als haar rechten erfheer bij doode van Jacob, hertogin in Beyeren, gravin van Oestervant, aan de stad het privilegie, dat elke schout, die door den baljuw van Reymerswale wordt aangesteld, zweren zal het recht van de kerk, den hertog en de stad te houden.

Gegeven opten XVIII[en] dach in Augusto int jair ons Heren dusent vierhondert zeven ende dertich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 7). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 12.

46. 1437 Augustus 22.

Phillips, hertog van Bourgoingne, bevestigt bij gelegenheid van zijne huldiging door de stad Reymerzwael als haar rechten erfheer bij doode van Jacob, hertogin in Beyeren, gravin van Oistervant, de privilegiën, door zijne voorouders, graven en gravinnen van Hollant en Zeelant, aan die stad verleend.

Gegeven opten XXII^en^ dach van Augusto int jair ons Heren dusen (sic) vierhondert zeven ende dertich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 12). Het zegel van den hertog verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 22.

47. 1437 Augustus 22.

Phillips, hertog van Bourgoingne, geeft aan de stad Reymerzwael, die ditmaal eenige afgevaardigden naar Rysel gezonden heeft om den hertog aldaar te huldigen als haar erfheer bij doode van Jacob, hertogin in Beyeren, gravin van Oestervant, akte van non-prejudicie en belooft de stad en het land van Zuyt-Bevelant nooit meer te zullen verzetten of vervreemden.

Gegeven upten XXII^en^ dach van Augusto int jair ons Heren dusent vierhondert zeven ende dertich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 7). Het zegel van den hertog verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 10.

48. 1437 Augustus 23.

Phillips, hertog van Bourgondiën, verleent bij gelegenheid van zijne huldiging door de stad Reymerzwale als haar rechten erfheer bij doode van Jacob, hertogin in Beyeren, gravin van Oistervant, aan die stad verschillende privilegiën betreffende de rechten en functiën van den baljuw.

Opten XXIII^sten^ dach in Augusto int jaer ons Heeren MCCCC zeven ende dertich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 12 verso.

49. 1437 Augustus 24.

Phillips, hertog van Bourgondiën, verleent bij gelegenheid van zijne huldiging door de stad Reymerzwael als haar rechten erfheer bij doode van Jacob, hertogin in Beyeren, gravin van Oistervant, aan de stad het privilegie, dat de gemeene ambachten der stad jaarlijks vier rentmeesters en ontvangers der stadsgoederen zullen aanstellen.

Gegeven upten XXIIII^sten^ dach in Augusto int jair ons Heeren dusent vierhondert zeven ende dertich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 7). Het zegel van den hertog verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 11.

50. 1439 Maart 10.

Phillips, hertog van Bourgondiën, geeft eene interpretatie van sommige punten uit de door hem ten verzoeke van

prelaten, ridderschap, leenmannen, steden en geërfden van Zuyt-Bevelant beoosten Yerseke verleende handvest omtrent de dijkage en gemeene watering aldaar.

Gegeven opten tienden dach in Mairte int jair ons Heeren duysent vierhondert acht ende dertich na den loip van onsen hove.

Oorspr. (Inv. nr. 76). Het zegel van den hertog verloren.

51. 1443 Januari 11.

Phillips, hertog van Boirgoengnen, doet ten gunste van de eischers uitspraak in het geschil, hangende voor den raad van Hollant tusschen Jan Heinricxzoen van den Oosterlande en zijne broeders, die eischten niet gestoord te worden in het bezit van 2 achtendeelen tarwe 's weeks uit den molen te Reymerswale, het veer tusschen die stad en Bergen an den Zoem en de waag te Reymerswale, die hun gedurende hun leven toekwamen krachtens de huwelijksvoorwaarden hunner ouders Heynric Janssoen van Oesterlande en Mergriete, dochter van Heinric den basterd, en de stad Reymerswale, gedaagde bij verstek.

Gegeven upten elfsten dach van Januario int jair ons Heeren duysent vierhondert twee ende veertich na den loop van onsen hove.

Oorspr. (Inv. nr. 34). Het zegel van den hertog verloren.

52. 1443 Maart 18.

De raad van den hertog van Bourgoigne in zijne landen van herwaarts over vernietigt het bevel tot tenuitvoerlegging van het vonnis, ten voordeele der eischers gewezen door het hof van Hollande in het geschil tusschen Jehan Heinricxz. c. s., eischers, en de stad Reymerswael, gedaagde, en schorst de behandeling der zaak tot vier maanden, nadat de hertog in Hollande zal zijn teruggekeerd.

Ce fut fait à Bruxelles le dix huytiesme jour de Mars lan mil quatrecens et quarante deux.

Opgenomen in een brief dd. 1444 December 3 (zie nr. 55).

53. 1443 Maart 30.

Het hof van Hollant en Zelant schorst de tenuitvoerlegging van het door hem ten voordeele van Jan Heynricxzone van Oesterlande c. s. tegen de stad Reymerswale gewezen vonnis.

Opten derdichsten (sic) dach in Marte anno twee ende viertich secundum cursum curie.

Opgenomen in een brief dd. 1444 December 3 (zie nr. 55).

54. 1443 Juli 20.

Jacob Stogghe Willemszone sticht in de parochiekerk te Reymerzwale eene vicarie, wijst tot het onderhoud daarvan aan 6 gemeten tienden te Tolzende en bepaalt, dat de vicarie vergeven zal worden door den deken van de kerk te Reymer-

zwale, den oudsten kerkmeester en den oudsten geestmeester aldaar, en zoo zij in gebreke bleven, door den prior van het Regulierenklooster aldaar.

Gedaen int jaer ons Heren duysent vierhondert drie ende viertich twintich dagen in Julio.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 16.

55. 1444 December 3.

Ysabele, dochter des konings van Portuigale, hertogin van Bourgondië, hebbende het gouvernement van Hollant, Zelant en Vrieslant in absentie van den hertog, verklaart het appèl der stad Reymerswale op de vierschaar van Zelant van het vonnis, tegen haar gewezen door het hof van Hollant en Zelant in haar geschil met Jan Heynricxzone van den Oesterlande c. s., eischers, over hun recht op 2 achtendeelen tarwe 's weeks uit den molen te Reymerswale, het veer tusschen die stad en Bergen an den Zoem en de waag te Reymerswale, van welk vonnis de tenuitvoerlegging was geschorst krachtens de hier ingelaschte brieven dd. 1443 Maart 18 (zie nr. 52) en 1443 Maart 30 (zie nr. 53), voor niet ontvankelijk.

Gegeven in den Hage upten derden dach van Decembri int jair ons Heren duysent vierhondert vier ende viertich.

Oorspr. (Inv. nr. 34). Met het geschonden zegel der hertogin in roode was.

56. 1444 December 9.

Phillips, hertog van Bourgondiën, machtigt Wolfaert en Jan Heynricxzonen van den Oisterlande om de poorters en inwoners van Reymerswale en hunne goederen te arresteeren voor hetgeen de stad hun schuldig is krachtens het vonnis, door het hof van Hollant te hunnen gunste gewezen tegen de stad Reymerswale omtrent twee achtendeelen tarwe 's weeks uit den molen aldaar, het veer tusschen die stad en Bergen an den Zoom en de waag te Reymerswale en voor de kosten.

Gegeven upten negensten dach in Decembri int jair ons Heren duysent vierhondert vier ende viertich.

Oorspr. (Inv. nr. 34). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

57. 1446 October 6.

De notaris Jhoannes Nycholauszoon van Everswaert oorkondt, dat Jan Heynrixsone uit den Oosterlande en Lijsbeth Clays van Mallandes dochter, zijne echtgenoote, voor zich en hunne broeders ten behoeve der stad Reymerswale afstand doen van alle rechten, hun krachtens grafelijke giftbrieven toekomende op den watermolen en de waag van Reymerswale en het veer tusschen die stad en Berghen an den Zoom.

Dit was ghedaen op dier steden huys van Reymerswale ten jare, indictiën, maende, daghe, uren ende pauesdom als

voren ghescreven staen (in den jare onss Heeren dusent vierhondert ende sesse ende viertich ter neghenster indictiën up den sesten dach in Octobri te vespertyde off daerontrent in den sestiensten jare des pauisdoms onses alreheylichste vaders by der graciën Gods dies vierdste paues Eugenius).

Oorspr. (Inv. nr. 34). Met het geteekende zegel van den notaris.

58. 1449 October 15.

Rodolph, bisschop van Utrecht, en Ghijsbert van Brederoden, Domproost aldaar, bevestigen de stad Reymerswale in het recht, dat de geestelijke rechtspraak van den provisor en deken van Zuyt-Bevelant altijd in die stad zal worden uitgeoefend.

Ghegeven int jaer ons Heren dusent vierhondert ende negenenveertich opten vijftienden dach in Octobri.

a) Oorspr. (Inv. nr. 17). De zegels van den bisschop en den Domproost verloren. Aan dezen brief is een andere dd. 1517 Maart 8 (zie nr. 134) gehecht.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 14.

59. 1450 Juni 4.

Phelippe, hertog van Bourgoingne, scheldt burgemeesters en schepenen van Remerswale wegens de groote schade, die de stad door brand geleden heeft, het jaarlijks op te brengen schot van 100 pond grooten gedurende 12 jaren kwijt, mits de stad aan de twee personen, die uit het schot jaarlijks 45 pond grooten ontvangen, die som zoolang uitbetaalt.

Donné en nostre ville de Bruxelles le IIIIe jour de Juing lan de grace mil quatre cens cinquante.

Oorspr. (Inv. nr. 21). Met het geschonden secreet zegel van den hertog in roode was.

60. 1454 Augustus 14/19.

Het hof van Hollant doet ten gunste der eischers uitspraak in een geschil tusschen Symon van Bruelis Woutterszoen en zijne beide zonen Willem en Symon, klagers, en de stad Remerzwale, verweerster, over de niet betaling gedurende 3 jaren van eene jaarrente van 60 oude schilden uit den molen te Remerzwale.

Aldus gedetermineert in den Hage opten XIIII^en dach van Augusto int jaer ons Heren duysent CCCC vier ende vijftich . . . . ende uuytgesproken opten XIX dach der maend ende int jaer voirscreven.

Afschrift op perkament (Inv. nr. 36).

61. 1456 November 11.

Phelippe, hertog van Bourgoinge, beschenkt zijn secretaris Guillaume Hautain met het officie van den afslag van de visch in de stad Remerswale.

Donné en nostre ville de Brouxelles le XIe jour de Novembre lan de grace mil quatre cens cinquante six.

Oorspr. (Inv. nr. 37). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

62. 1457 Juli 16.

Phillips, hertog van Bourgoingen, ziet ten verzoeke van de gedeputeerden van Remerswale af van het verzoek, door hem onlangs aan die stad gericht, om aan Anthonis van Bloiz, poorter van Middelborch, vergunning te geven om te Remerswale nering te drijven, omdat zulks in strijd is met de privilegiën dier stad.

Gegeven upten XVI^{en} sten (sic) dach van Julio int jair ons Heren duysent vierhondert zeven ende vijftich.

Oorspr. (Inv. nr. 13). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

63. 1461 Mei 22.

Godevaert Janszoon sticht een dienst van zes missen per week in het gasthuis te Reymerzwale, bepaalt de uitkeeringen, daarvoor aan de geestelijken te doen, en wijst landerijen te Duvenee, te Lodijck, in het Oudelant van Reymerzwale en te Nyenkerke aan, waaruit die kosten gevonden moeten worden.

Int jaer ons Heeren duysent vierhondert een ende tsestich twee ende twintich daghe in Meye.

Oorspr. (Inv. nr. 63). Met de geschonden zegels van Heynrick Jansz., provisor van Zuyt-Bevelant, Cornelis Pietersz. en Bouwen Jansz, vicecureiten der stad, in groene was; die van Godevaert Jansz. en de burgemeesters Symon Symonsz. en Godevaert Nautsz. verloren.

64. 1461 Juli 3.

David van Bourgoendiën, bisschop van Utrecht, en Ghijsbrecht van Brederode, Domproost aldaar, bevestigen aan de stad Remerswaile het recht, dat de geestelijke rechtspraak van den provisor en deken van Zuyt-Bevelant altijd in die stad zal worden uitgeoefend.

Gegeven int jair onss Heren dusent vierhondert een ende tsestich den dorden dach in Julio.

Oorspr. (Inv. nr. 17). Met het geschonden zegel van den Domproost in roode was; die van den bisschop en de vijf kapittelen te Utrecht verloren. Met een transfix dd. 1467 Juni 15 (zie nr. 68).

65. 1464 Juni 30.

Phillips, hertog van Bourgoingnen, geeft, na gehouden onderzoek zijner commissarissen, eene ordonnantie voor de dijkage van Zuyt-Bevelant beoosten Yersicke, geldig gedurende zes jaren.

Gegeven upten lesten dach van Junio int jair ons Heren duysent vierhondert vier ende tsestich.

Oorspr. (Inv. nr. 76). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

66. 1465 October 7.

Het hof van Hollandt doet ten gunsten van de gedaagden uitspraak in het geschil tusschen den dijkgraaf van Beoisten Yersicke, eischer, en de stad Remmerswale en de ingelanden van Brouck, Coeke, Steenvliet en Michole, gedaagden, over de terugbetaling der kosten, gemaakt door den dijkgraaf in zijn geschil met den abt van der Does.

Gedaen ende gegeven in den Hage . . . . opten VIIen dach van Octobry anno XIIIIcLXV.

Oorspr. (Inv. nr. 38). Het signet van den hertog van Bourgondiën, «dat men geplogen heeft in desen synen landen te gebruycken», verloren.

67. 1467 Februari 17.

Paus Paulus draagt den abt van het klooster van St. Maria te Migdelburgum (sic) op om uit zijn naam aan het verzoek der stad Remerswale om bevestiging van het privilegie, dat de deken en provisor van Zuet-Bevelant aldaar gevestigd moet zijn, te voldoen, zoo hem de juistheid van het door de stad geposeerde blijkt.

Datum Rome apud sanctum Marcum anno incarnationis dominice millisimo quadringentesimo sexagesimo sexto tertio decimo Kl. Martii pontificatus nostri anno tertio.

Oorspr. (Inv. nr. 17). Met het looden zegel van den paus.

N.B. Dit zegel komt overeen met dat, beschreven door Lecoy de la Marche (Les Sceaux blz. 249).

68. 1467 Juni 15.

Johannes van tsGravesande, abt van St. Maria te Middelburgum, bevestigt als commissaris van paus Paulus II ten verzoeke der stad Reymerswale het privilegie, haar door David van Burgundia, bisschop van Traiectum, en Ghijsbertus van Breerode, proost en aartsdiaken van den Dom aldaar, verleend betreffende de geestelijke jurisdictie over Zuutbevelandia blijkens den brief, waardoor deze gestoken is (zie nr. 64).

Datum et actum Middelburch in dictis nostris monasterio et aula abbatiali sub anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo indictione decima quinta die vero lune quinta decima mensis Junii pontificatus prefati sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Pauli divina providentia pape secundi anno tercio.

Oorspr. (Inv. nr. 17). Met het geteekende zegel van den notaris Walterus van der Eyck; het zegel van den abt verloren.

69. 1472 April 8.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de linnenwevers.

Gegeven int jaer ons Heeren MCCCC tweentseventich achte dage in Aprille.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 205 verso.

70. 1473 Jannari 20.

Karel, hertog van Bourgoingnen, geeft aan de stad Reymerswale ten verzoeke van burgemeesters, schepenen en raad dier stad verscheidene privilegiën betreffende de crimineele en de civiele rechspraak, het clergieschap, het beheer der weezengoederen en andere onderwerpen.

Ghegeven in onze stad van Brugghe den twintichsten dach van Laumaent int jaer van graciën duysent vierhondert twee ende tseventich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den hertog in roode was.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 23. Hierachter eene aanteekening van den stadssecretaris F. van Campen uit 1569 tot opheldering van eenige punten van dezen brief.

71. 1473 Maart 6.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de schoenmakers.

Gegeven int jaer ons Heeren duysent CCCC drie ende tseventich opten zesten dach in Maerte.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 201.

72. 1475 April 10.

Charles, hertog van Bourgoingne, geeft aan burgemeesters en schepenen van Remerswale octrooi om een schor, groot 80 gemeten, liggende bij die stad, te bedijken.

Donné en nostre ville de Malines le dixe jour dAvril lan de grace mil quatre cens soixante quinze apres Pasques.

Oorspr. (Inv. nr. 22). Het zegel van den hertog verloren.

73. 1477 Juni . . .

Marie, hertogin van Bourgoingnen, geeft aan burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale verschillende privilegiën betreffende het recht om certificatiën enz. uit te vaardigen, de kleine stadsambten, de watering beoosten Yersike en andere onderwerpen.

Ghegheven in onze stadt van Loeven in de maent van Junio int jaer ons Heeren duusent vierhondert zevene ende tseventich.

a) Ingelascht in een brief dd. 1481 November (zie nr. 79).

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 35.

N.B. Zie Boxhorn I blz. 415, Smallegange blz. 274.

74. 1477 October 14.

Het hof van Hollant, Zeelant en Vrieslant geeft aan burgemeesters en schepenen van Reymerswale akte van non-prejudicie wegens de uitspraak van het hof, waarbij Clais van Reymerswale bij provisie en totdat het geschil tusschen hem en Jan den bastaard van Reymerswale definitief zal zijn beslist, wordt aangesteld tot baljuw der stad, wat in strijd met hare privilegiën is.

Gedaen ende gegeven .... opten XIIIIen dach van Octobri int jair duysent vierhondert zeven ende tzeventich.

Oorspr. (Inv. nr. 14). Met het geschonden signet van het hof, «dat men geplogen heeft in desen landen dagelicx te gebruken», in roode was.

75. 1478 Augustus 11.

De Groote Raad bepaalt, dat in het proces in appèl van de sententie van het hof van Hollant tusschen de door den heer van Ravestein, als commissaris principaal tot vernieuwing der wet te Remerswale, aangewezen gemachtigden, en de door hen benoemde schepenen, appellanten, en de afgaande schepenen, geappelleerden, over de wettigheid dezer vernieuwing der wet, partijen hunne schrifturen zullen inleveren, en deze gesteld zullen worden in handen van gecommitteerden uit den Raad.

Ghedaen te Brugghe den XIsten dach van Ouste int jair duysent vierhondert acht ende tzeventich.

Oorspr. (Inv. nr. 39).

76. 1479 Januari 23.

Maximiliaen en Marie, hertogen van Oosterijck, dagvaarden prelaat, edelen en gedeputeerden der Staten van Zeelant voor het hof van Hollant om aan te hooren den eisch der steden Remmerswale en Goes namens het eiland Zuyt-Bevelant om terugbetaling van de sommen van 1600 pond grooten Vl., gebruikt voor het gereedmaken van oorlogsschepen, en 122 pond grooten Vl., nog verschuldigd wegens de aan hertog Karel toegestane bede.

Ghegheven in onse stede van Ghend den XXIIIen dach van Januario int jaer ons Heren duusent CCCC achte ende tseventich.

Oorspr. (Inv. nr. 41). Met het geschonden zegel der hertogen in roode was.

77. 1480 Mei 20.

Maximiliaen en Marie, hertogen van Oistenric, bevestigen aan Willem den basterd van Remerswale bij doode zijner tante, jonkvrouw Willem van Remerswale, de jaarrente van 100 pond grooten Vl. op de stad Remerswale, die hem bij

brief van hertog Philips dd. 1438 October 16 was toegekend, zoo hij zijne voornoemde tante overleven mocht.

Gescreven .... den XX^en^ dach in Meye int jair ons Heeren duysent CCCC ende tachtentich.

Afschrift op perkament van den notaris J. Michiels (Inv. nr. 40).

78. 1480 September 19.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerswale maken eene keur op de bereiding van en den handel in meede.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vierhondert ende tachtich negenthien dagen in de maendt van Septembri.

a) Oorspr. (Inv. nr. 31). Het zegel ten zaken der stad verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 2 f. 14 verso.

N.B. Gedrukt: Archief van het Zeeuwsch Genootschap deel II stuk 6 blz. 323.

79. 1481 November . . .

Maximiliaen, hertog van Oostricke, bevestigt aan de stad Reymerzwale al de privilegiën, die zij van zijne voorzaten, graven en gravinnen van Hollant en Zeelant, ontvangen had, met name het hier ingelaschte privilegie van Marie, hertogin van Bourgoingnen dd. 1477 Juni (zie nr. 73).

Ghegeven in onse stede van Bruessele in de maent van Novembre int jaer ons Heeren duusent vierhondert een ende tachtentich.

Oorspr. (Inv. nr. 10). Het zegel van den hertog verloren.

80. 1482 Januari 4.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale maken eene ordonnantie op het verkoopen van visch.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vierhondert twee ende tachtich vier dagen in Januario.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 190.

81. 1482 Januari 30.

De notaris Johannes Taetse oorkondt, dat Wilhelmus Coolgeeves, artium magister en in legibus licentiatus, namens zijne huisvrouw Katherine Nicolaus Knoppers dochter, en Adrianus Nicolauszoon Knopper, als erfgenamen van wijlen hun vader Nicolaus Knopper, ter eere van God Almachtig, de maagd Maria en den apostel St. Jacobus eene vicarie in de parochiekerk van Reymerzwale op het altaar van St. Jacobus den meerdere stichten, Petrus Knopper, natuurlijken zoon van den erflater tot vicaris benoemen en tot onderhoud der vicarie verschillende perceelen land aanwijzen.

Acta fuerunt hec in antedicto opido de Reymerzwal . . . sub anno indictione mense die hora et pontificatu preinsertis (anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo secundo indictione quinta decima mensis Januarii die

penultima hora completorii vel quasi pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Sixti divina providencia pape quarti anno eius undecimo).

a) Oorspr. (Inv. nr. 67). Met het geteekende zegel van den notaris.

b) Afschrift in Inv. nr. 2 f. 193.

82. 1483 Januari 9.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de rederijkers.

Gegeven int jaer ons Heeren duysent vierhondert ende drientachtich den negensten dach in Januario.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 193.

83. 1484 September 4.

De notaris Johannes Petruszoon Well van Cruninghen oorkondt, dat Cornelius Nicolauszoon en Maria Nycolaus Danckarden dochter, zijne huisvrouw, bij form van testament een jaargetijde op het altaar van Onse Vrouwe gezegd Kinderbedde in de parochiekerk van Reymerzwale stichten, en daarvoor 7 kwartieren land int Mijddellant en 9 kwartieren land in die Machoelse Hoechhole verbinden, onder bepaling, dat deze stukken land in eigendom zullen toekomen eerst aan den langstlevende der beide echtgenooten, dan aan Theobaldus, zoon van Cornelius voornoemd, daarna aan Jacopmina Petrus Robbe dochter en eindelijk aan het gasthuis te Reymerswale, die gehouden zijn daaruit den priester zijne diensten te betalen.

Acta et conscripta fuerunt hec in predicto opido de Remerzwal in domo inhabitacionis predictorum coniugum sub anno indiccione mense die hora pontificatu quibus supra (anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto indiccione secunda mensis Septembris die quarta hora quinta vel circiter post meridiem pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Innocencii divina providencia pape octavi anno eius primo).

Oorspr. (Inv. nr. 64). Met het geteekende zegel van den notaris.

84. 1485 Maart 27.

De notaris Egidius Adrianus Mercatorszoon oorkondt, dat Adrianus Petrus Voxen zoon en Maria Wilhelmus Witto's dochter, zijne huisvrouw, bij form van testament, een dienst in de parochiekerk van Reymerzwale instellen en tot onderhoud daarvan verschillende goederen aanwijzen, onder bepaling, dat de 2 oudste kerkmeesters hierover het opzicht zullen hebben.

Acta fuerunt hec in domo inhabitacionis dictorum coniugum in posteriori camera ibidem sub anno indictione mense die hora et pontificatu prescriptis (anno a nativitate Domini

millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto indictione tercia die dominica mensis Marcii vicesima septima hora quasi quarta post meridiem pontificatus sanctissimi in Cristo patris ac domini nostri domini Innocencii divina providencia pape octavi anno eius primo).

Oorspr. (Inv. nr. 62). Met het geteekende zegel van den notaris.

85. 1485 December 13.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Middelburch erkennen van de stad Reymerzwale 100 pond grooten Vl. ontvangen te hebben als haar aandeel in de kosten van den oorlog tegen de Vlamingen.

Dit was gedaen int jaer ons Heeren MCCCC viventachtich opten derthiensten dach in Decembry.

Oorspr. (Inv. nr. 41). Met het geschonden zegel ten zaken der stad in groene was.

86. 1486 December 4.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale vermeerderen den ambachtsbrief der linnenwevers, waardoor deze brief gestoken is, (zie nr. 69) met de bepaling, dat de Broodzusters altijd vrij twee weefgetouwen mogen gebruiken.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vierhondert zesse ende tachtentich vier dagen in Decembri.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 206.

87. 1489 Mei . . .

De notaris Johannes Taetsse oorkondt, dat mr. Johannes van Cauwenberge, deken van het kapittel te Abbenbrouck, pastoor van Reymerswale en secretaris van den Roomsch koning, ten verzoeke van baljuw, burgemeesters en schepenen van Reymerswale eene ordonnantie op het begraven aldaar maakt, en de magistraat die ordonnantie goedkeurt en belooft den pastoor, zoo noodig, schadeloos te zullen stellen voor de vermindering, die zijne inkomsten door deze nieuwe ordonnantie zullen ondergaan.

Acta fuerunt hec in ecclesia parochiali opidi de Reymerswale a parte orientali chori in capella nostre Domine ac sanctorum Cornelii pape et Katerine virginis martirum sub anno indictione mense die hora et pontificatu quibus supra (anno a nativitate eiusdem millesimo quadringentesimo octuagesimo nono May (sic) hora sexte (sic) vel quasi post meridiem, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Innocencii divina providencia pape octavi anno eius quinto).

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 10 verso.

N.B. Het 5e jaar van Innocentius VIII begon 29 Augustus 1488. De indictie en de dag der maand zijn dus uitgevallen.

88. 1490 Januari 9.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de smeden.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vierhondert ende tnegentich negen dagen in Januario.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 203.

89. 1490 Februari 11.

De notaris Walterus van den Kreke oorkondt, dat de zusters Cornelie en Cecilie, moeder en medemoeder der Cellezusters te Reymerswale, zich door tusschenspreken van de schepenen der stad aan Johannes van Cauwenberge, deken der kerk van Abbenbrouck en pastoor van Reymerswale, onderwerpen, deze die onderwerping aanneemt en de Cellezusters procureurs benoemen om door den paus, den landsheer en den bisschop van Utrecht in den inhoud dezer akte gecondemneerd te worden.

Acta fuerunt hec in locis prescriptis videlicet in cappella dictarum sororum, sita infra cepta (sic) earundum conventus sub anno indictone mensis die et pontificatu quibus supra (anno a nativitate Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo indictione octava mensis Februarii die undecima pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini divina providencia pape octavi anno eius sexto).

Opgenomen in de uitspraak van den Grooten Raad dd. 1490 Februari 24 (nr. 90).

N.B. De naam van den paus (Innocentius) is uitgevallen.

90. 1490 Februari 24.

De Groote Raad condemneert ten verzoeke van mr. Jan van Cauwenberge, deken van Abbenbrouck en pastoor van Reymerswale, en den gemachtigde van de Cellezusters aldaar, partijen in de hier ingelaschte akte dd. 1490 Februari 11 (zie nr. 89).

Gedaen ende gepasseert tAnwerpen (sic) den dach ende jaire als boven (XXIIIIen van Sporkele in jair (sic) ons Heeren duysent vierhondert negen ende tachtich).

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 4 verso.

91. 1490 Mei 13.

David van Bourgondia, bisschop van Traiectum, bevestigt de stichting van Wilhelmus Coolgee(ves) namens zijne huisvrouw Katherina Nicolaus Knoppers dochter en van Adrianus Nicolauszoon Knopper, als erfgenamen van hun vader Nicolaus Knopper (zie nr. 81) en bevestigt Petrus Knopper als vicaris er van.

Datum . . . anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo decima tercia die mensis May.

a) Oorspr. (Inv. nr. 67). Het zegel ten zaken van den bisschop verloren.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 3 verso.

92. 1490 September . . .
Maximiliaen, Roomsch koning, en Philips, aartshertog van Oistenrijck, amortiseeren ten verzoeke van mr. Jan van Cauwenberge, pastoor van Reymerswale, 3 kwartieren 32 roeden land, verkregen door de Cellezusters aldaar, onder voorwaarde, dat zij op St. Maximiliaansdag zekere kerkelijke diensten zullen verrichten.
Gegeven in onse stede van Lyere in de maent van Septembre int jaer ons Heeren duysent vierhondert ende negentich ende van den rijcke van ons coninck tvijffte.
Afschrift in Inv. nr. 2 f. 8.

93. 1490 November 20.
Paus Innocentius draagt aan de dekens van de kapittelen van St. Maria ad gradus te Colonia, St. Petrus te Lovanium en St. Pancratius te Leyden op om deken, kanunniken en lagere geestelijken van de exemte kapel van St. Maria in het paleis te Haga comitis te beschermen tegen inbreuken op hare rechten.
Datum Rome apud sanctum Petrum anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo nonagesimo duodecimo kalendas Decembris pontificatus nostri anno septimo.
Opgenomen in een brief dd. 1535 Juni (zie nr. 198).

94. 1491 Januari 5.
Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de timmerlieden, scheepstimmerlieden, kuipers, schrijnwerkers, glazemakers, beeldsnijders, schilders, wagenmakers, mandemakers, scheepsboeien- en -riemenmakers, metselaars, dekkers en zagers.
Gedaen int jaer ons Heren duysent vierhondert een ende tnegentich vijf dagen in Januario.
Afschrift in Inv. nr. 2 f. 204.

95. 1491 Juni 6.
Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de panlieden d. i. de personen, die in de zoutkeeten werken.
Int jaer ons Heeren duysent vierhondert eenentnegentich den zesten dach in Junio.
Afschrift in Inv. nr. 2 f. 195 verso.

96. 1492 Juli 13.
De hertog van Saxen, stadhouder-generaal, komt met burgemeesters en gedeputeerden der stad Remmerswale overeen, dat de stad tot de betaling der troepen, liggende voor Sluys, binnen eene maand geven zal 4000 Andriesguldens, en scheldt aan de stad kwijt de mesusen, door sommige ingezetenen begaan.

Actum tot Zierixee den dach ende jair als boven (XIIIte in Julio int jair duusent CCCC twee ende tnegentich).

Oorspr. (Inv. nr. 41).

97. 1493 Januari 12.

Maximiliaen, Roemsch koning, en Philips, aartshertog van Oistenrijck, geven aan baljuw, burgemeesters en schepenen van Reimerswale octrooi om 20 morgen land, door de stad bedijkt, te verkoopen om daarmede hare schulden te betalen.

Gegeven in onse stede van Mechelen den XIIen dach in Januario int jair ons Heeren duysent vierhondert twee ende negentich ende van den rijcke van ons, coninck, te wetene van den Roomsschen tsevenste ende van dien van Hongriën etc. tderde.

Oorspr. (Inv. nr. 23). Het zegel van den koning en den aartshertog verloren.

98. 1497 Mei 5.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de wollewevers en lakensnijders.

Gedaen int jair ons Heeren duysent vierhondert sevenentnegentich vijf dagen in Meye.

Gebrekkig afschrift in Inv. nr. 2 f. 206 verso.

99. 1497 Juni 4.

(De pastoor en de choorofficianten te Reymerswale) stellen hunne statuta ceremonialia vast.

Actum die quarta Junii anno MCCCCXCVII.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 9.

100. 1497 Juli 1.

De pastoor en het gerecht van Reymerswale bepalen, dat in de kerk aldaar in plaats van één scolaster zullen wezen een zangmeester en een schoolmeester, te benoemen door het gerecht met advies van den pastoor, en dat de opbrengst der zoogenaamde verdonkerde jaargetijden voortaan in 22 portiën verdeeld zal worden ten behoeve van even zoo vele habituaten, die het gerecht voordragen en de pastoor bevestigen zal, en uit wie voortaan de choorofficianten gekozen zullen worden.

Actum den eersten van Julio anno duysent vierhondert seven ende negentich.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 3.

101. 1497 September 23.

Fridericus, markgraaf van Baden, bisschop van Traiectum, keurt den inhoud van den brief, waardoor deze gestoken is, (zie nr. 100) goed.

Datum . . . . anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo die vicesima tercia mensis Septembris.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 4.

102. 1497 November 29.
Pastoor, chioorofficianten, baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerswale maken eene keur op de zoutmaten.
Gemaeckt den XXIX dach van Novembri anno MCCCCXCVII.
Afschrift in Inv. nr. 2 f. 12 verso.

103. 1498 Februari 28.
Jan van Cauwenberge, deken van St. Gilles van Abbenbroeck en pastoor van Reymerswale, en baljuw, burgemeesters en schepenen dier stad bepalen, dat de habituaten in de kerk van Reymerswale, ingesteld bij ordonnantie van 1497 Juli 1 (zie nr. 100) zullen ontvangen de capellanieën, officiën en diensten in die kerk, waarvan de begeving aan hen staat.
Den lesten dach van Februario in den voirseyden jaire duysent vierhondert seven ende negentich na tscriven des hoofs van Hollant.
Afschrift, geteekend door den pastoor, in Inv. nr. 2 f. 13 verso.

104. 1501 Februari 16.
Phelips, aartshertog van Oistenrijck, geeft aan burgemeesters, schepenen en raad van Reymerzwale octrooi om de losrenten ten laste der stad, thans losbaar tegen den penning 10 of 12, te reduceeren tot renten, losbaar tegen den penning 15 of 16, of ze af te lossen met den verkoopprijs van andere losrenten, losbaar tegen den penning 15 of 16.
Ghegheven in onser stede van Ghendt den XVIen dach van Februario int jaer ons Heeren duysent ende vijfhondert.
Oorspr. (Inv. nr. 24). Met het geschonden zegel van den aartshertog in roode was.

105. 1501 December 4.
Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven verschillende voorrechten aan het convent der Broodzusters aldaar en verbinden daaraan eenige voorwaarden.
Gedaen int jair ons Heeren duysent vijfhondert ende een vier dagen in Decembri.
Afschrift in Inv. nr. 2 f. 207.

106. 1502 Januari 26.
Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de vleeschhouwers.
Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende twee sesse ende twintich dagen in Januario.
Afschrift in Inv. nr. 2 f. 191.

107. 1502 Januari 26.
Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de snijders (naaiers) en barbiers.

Gedaen int jair ons Heeren duysent vijfhondert ende twee XXVI dagen in Januario.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 198.

108. 1504 Februari 15.

Jan Adriaenssone van der Scele, schepen te Reymerswale, draagt Clays Cornelisz., priester en habituant, voor aan den pastoor voor de plaats van chooroffíciant in de kerk aldaar, vaceerende door het overlijden van Cornelis Antonisz. Brant.

Opten XV in Februario anno XV^{c} ende viere naer tscriven tshoofs van Uutrecht.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 1.

109. 1504 Maart 5.

Burgemeesters en schepenen van Reymerzwale doen ten gunste van den schepen Jan Adriaenssone uitspraak in zijn geschil met zijn medeschepen Jan Bellaertss. over de vraag, in wiens maand het chooroffíciantschap in de kerk aldaar, bezeten door wijlen Cornelis Anthonisz. Brant, is opengevallen.

Actum den vijfsten dach in Merte anno XV^{c} ende viere.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 1.

110. 1504 Augustus 8.

Phelips, aartshertog van Oistenrijck, geeft aan burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale octrooi om 11 gemeten land, gewonnen uit het Moelenwater, te verkoopen ten einde uit de opbrengst hare crediteuren overeenkomstig het met hen gemaakte contract te betalen.

Ghegheven in onsen huyse van den Haghe in Hollandt den VIII^{en} dach Oigsts int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende viere.

Oorspr. (Inv. nr. 23). Met het geschonden zegel van den aartshertog in roode was.

111. 1505 Februari 15.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan het gilde van St. Michiel of de lediggangers.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende vyve XV dagen in Februario.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 204 verso.

112. 1507 Juni 9.

Willem, hertog van Gulich en Berghe, en dr. Sigismundus Ploech, deken van Onser Vrouwen tAndwerpen, gemachtigden van Maximiliaen, Roemsche koning, als voogd van Kaerle, prins van Castillen, legt aan de Staten van Zeellant den eed af, en de Staten doen desgelijks aan Margriete van Oostenrijcke en Bourgoingnen, hertogin van Savoyen, als vertegenwoordigende voornoemden Roomsch koning.

Desen eedt ende huldiginge zijn gedaen geweest in de stadt van Middelborch bij den Staten van den lande ende graefscepe van Zeelant in de presencie van mijn genadige vrauwe van Savoye ende van den anderen procureurs voirscreven den IXen dach van Junio anno XVc ende zeven.

a) Afschrift op perkament van den notaris Haneton (Inv. nr. 19).

b) Afschrift op perkament van den notaris Pieter Duit (Inv. nr. 19).

113. 1508 April 18.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de schippers.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende achte achtien dagen in April.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 197.

114. 1508 November 5.

Het hof van Hollant, Zeellant en Vrieslandt gelast Andries Andriesz., rentmeester van Bewester Schelt, den door hem gearresteerden Jan Pietersz. Zwawe, burger van Reymerswale, over te geven aan baljuw en schepenen dier stad, voor wie hij volgens hare privilegiën heeft te recht te staan.

Gegeven in den Hage . . . . upten vijfsten dach in Novembry int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende acht.

Oorspr. (Inv. nr. 12). Met het geschonden signet van het hof, «dat wy noch ter tijt useren ende gebruycken», in roode was. Met aangehecht relaas van den deurwaarder.

115. 1510 Januari . . .

Burgemeesters, schepenen en raad van Reymerswale beloven den prins van Spaignen, dat zij jaarlijks aan den rentmeester van Bewester Schelt 45 pond grooten Vl. zullen betalen ter voldoening van de erfpacht van de uitgeslagen landen en wilde moeren beoisten Yersicke.

Int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende tiene naer tscriven shoofs van Uutrecht in de maent van Januario.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 34.

116. 1511 Februari 6.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de marslieden.

Gegevent int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende elve ses dagen in Februario.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 202.

117. 1512 Januari 5.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Domus Jacobsz. aan Claes Jacobsz. Smout eene rente van 10 schellingen grooten Vl. sjaars, losbaar met 8 pond grooten, verkoopt.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende twaelve vijff dagen in Januario nae scryven tshoeffs van Uuytrecht.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 28.

118. 1513 Februari 20.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale geven een ambachtsbrief aan de bakkers.

Int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende derthien na scriven shoofs van Uuytrecht den XX dach in Februario.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 199 verso.

119. (1513).

Burgemeesters en schepenen der stad Reymerswale pachten van mr. Jan van den Bosche, ontvanger van den tol van IJrsekenoort, voor 4 pond grooten Vl. 's jaars den tol binnen de stad Reymerswale.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 52.

120. 1514 Mei 20.

Burgemeesters en schepenen der stad Reymerswale erkennen van Andries Andries, rentmeester van Bewester Scelt, 23 pond 16 schellingen 2 grooten 6 miten Vl., zijnde de jaarlijksche rente van de door de stad voorgeschoten 222 pond 4 schellingen 4 grooten 8 miten Vl., ontvangen te hebben.

Opten XX dach van Meye anno XV^c ende XIII.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 53 verso.

121. 1514 Juli 12.

Burgemeesters en schepenen der stad Reymerswale erkennen schuldig te zijn aan Cornelis van Couvelt, alias de Cremere, te Antwerpen 30 pond grooten Vl., en beloven die som in drie termijnen te zullen afbetalen.

Gedaen int jair ons Heeren duysent vijfhondert ende XIIII opten XII dach van Julio.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 52 verso.

122. 1514 Augustus 6.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerswale beloven jaarlijks aan den rentmeester van Bewester Scelt 4 pond grooten Vl. wegens het clergieschap der stad overeenkomstig het octrooi van hertog Karel van Bourgoingnen dd. 1473 Januari 20 (zie nr. 70), te zullen betalen.

Int jair ons Heeren duysent vijfhondert ende XIIII opten sesten dach van Augusto.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 54.

123. 1514 September 20.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerswale erkennen van den rentmeester van Bewester Scelt 222 pond

4 schellingen 5 grooten 8 miten Vl. ontvangen te hebben, die de stad ten verzoeke van prelaat en edelen in de bede van 1000 pond 1511 October voorgeschoten had.

Den XX[en] dach van September anno XV[c] ende veerthiene.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 57.

124. 1515 April 21.

Karele, prins van Spaengnen, geeft aan de steden Middelburch, Ziericxee, Remerswale, Tholle en Goes octrooi om renten, losbaar tegen den penning 15 en 16, te verkoopen tot een gezamenlijk bedrag van 12093 pond grooten Vl., ten einde die aan de Staten van Zellant voor te schieten.

Gegeven in onser stede van Brugge den XXI[en] dach van April int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende vijfthiene naer Paesschen.

a) Oorspr. (Inv. nr. 24). Met het geschonden zegel van den prins in roode was.

b) Afschrift op perkament van den notáris Haneton (Inv. nr. 24).

125. 1515 Mei 19.

Kaerle, prins van Spaingnen, bevestigt de rechten, keuren, statuten en privilegiën der stad Reymerzwale.

Gegeven in onser stede van Middelborch in Zeelant den XIX[en] dach van Meye int jaer onss Heeren duysent vijfhondert ende vijfthiene.

a) Oorspr. (Inv. nr. 12). Met het geschonden zegel van den prins in roode was.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 42.

126. 1515 Mei 22.

Karel, prins van Spaengen, legt aan de Staten van Zeelant den eed af, en de Staten doen desgelijks aan den prins van Spaengen.

Desen eedt ende huldinghe sijn ghesciet by den parsoen van mynen genadighen heere mitten Staten van den lande van Zeelandt binnen der stede van Middelburch opten XXII[sten] van Meye anno XV[c]XV.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 43.

127. 1515 Juni 30.

Burgemeesters, schepenen en raden der stad Reymerswale doen ten behoeve van Andries Andries, ridder, heer van Wackene, afstand van verschillende perceelen land in de parochie van Everzwaert, die de stad tot heden tegelijk met de Wilde mouren als erfpachtsgoed bezeten heeft, omdat hun gebleken is, dat zij niet tot de Wilde mouren, maar tot zijne ambachtsheerlijkheid Cruningen behooren.

Upten lesten dach van Junio int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende vijftien.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 55 verso.

128. 1515 December 27.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale verkoopen aan mr. Jan Ruffeult, tresorier-generaal der domeinen en financiën des konings, eene jaarlijksche rente van 100 pond grooten Vl., losbaar tegen den penning 15.

Dit was gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende vijfthiene op den seventwintichsten dach van Decembri.

Oorspr. (Inv. nr. 56). Het zegel der stad verloren. Deze brief is gecancelleerd.

N.B. Dat hier de jaardagstijl gebezigd is, blijkt uit de bepaling van Sint-Jansmis 1516 als eersten halfjaarlijkschen termijn van rentebetaling.

129. 1516 Augustus 30.

Kaerle, koning van Castilliën, geeft aan burgemeesters, schepenen en gerecht van Reymerswale vergunning om de som van 1612 pond 10 schellingen, door de stad aan de Staten van Zeelant voorgeschoten, die nu zal worden terugbetaald, niet te gebruiken tot aflossing der renten van 17 pond 18 schellingen 4 penningen grooten 's jaars, losbaar tegen den penning 15 (uit welker verkoopsom zij de voorgeschotene som hadden gevonden), maar tot betaling van haar aandeel in de bede van 400000 Philipsguldens over alle landen van herwaarts over, en tot aflossing van eenige renten ten laste der stad, losbaar tegen den penning 10.

Gegeven in onse stadt van Bruessel den XXX[en] dach van Augusto int jaer duysent vijfhondert ende sesthiene ende van onsen rijcke deerste.

Oorspr. (Inv. nr. 24). Het zegel van den koning, « daervan wy gebruyct hebben duerende de tijt van onse princelickheyt », verloren.

130. 1516 September 6.

Burgemeesters, schepenen en raden der stad Reymerzwale erkennen van Philips bastaard van Bourgoingnen, admiraal en groot-thesaurier van Zeelandt, 913 pond 15 schellingen ontvangen te hebben, zijnde met de renten de helft van de som door de stad voorgeschoten in de 12093 pondt, die Zeelandt aan den keizer heeft toegestaan bij de meerderjarigheid van den landsheer.

Den zesten dach van der maent van September anno XV[c] ende XVI.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 59.

131. 1516 September 6.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale erkennen van Philips bastaard van Bourgoingnen, admiraal en groot-thesaurier van Zeelandt, 150 pond grooten Vl. ontvangen te hebben, zijnde de halfjaarlijksche rente, die de stad schuldig is van de door haar uitgegevene rentebrieven,

van welke rente de koning bij brief van 1515 December 27 beloofd heeft de stad schadeloos te houden.

Opten zesten dach van September int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende XVI voerseit.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 59.

132. 1516 November 12.

Kaerle, koning van Castilliën, machtigt Laurens du Blyoel, raad en griffier van zijne orden, door hem dezen dag benoemd tot baljuw en schout van Reymerswale, zich bij de berechting van crimineele en civiele zaken in die stad door een luitenant te doen vervangen zonder prejudicie van hare privilegiën.

Gegeven in onser stadt van Bruessel den XII[en] dach van November int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende zesthiene ende van onsen rijcken dierste.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 72.

133. 1516 November 26.

Kaerle, koning van Castilliën, machtigt Laurens du Blioul, raad en griffier zijner orden en baljuw der stad Reymerswale, zich bij de berechting van crimineele en civiele zaken in die stad door een luitenant te doen vervangen, onder uitdrukkelijke verklaring, dat dit geschiedt zonder prejudicie van de privilegiën der stad.

Gegeven in onser stadt van Bruessel den XXVI[en] dach Novembris int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende zesthiene ende van onsen rijcken dierste.

Oorspr. (Inv. nr. 16). Met het geschonden zegel van den koning, «daervan wy geüseert hebben duerende onser princelicheyt», in roode was.

134. 1517 Maart 8.

Frederich, bisschop van Utrecht, bevestigt aan de stad Reymerzwale het recht, dat de geestelijke rechtspraak van den provisor en deken van Zuyt-Bevelant altijd in die stad zal worden uitgeoefend.

Gegeven in unsen slote tot Duersteden int jaer ons Heeren duysent vijffhundert ende soeventhien opten achtsten dach in Martio.

Oorspr. (Inv. nr. 17). Het zegel van den bisschop verloren. Aan dezen brief is een andere dd. 1449 October 15 (zie nr. 58) gehecht.

135. 1517 Mei 23.

Philippus van Burgondiën, elect-confirmeert, en Philibert Naturelli, Domproost te Utrecht, bevestigen aan de stad Reymerzwale het recht, dat de geestelijke jurisdictie van den provisor en deken van Zuyt-Bevelandt altijd binnen die stad zal worden uitgeoefend.

Gegeven int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende seventhien opten drie ende twijntichsten dach in Meye.

Oorspr. (Inv. nr. 17). Met het geschonden zegel van den Domproost in roode was; dat van den elect verloren.

136. 1517 . . . .
Burgemeesters, schepenen en raden der stad Reymerzwale erkennen van den elect-confirmeert van Uuytrecht, groot-thesaurier van Zeelandt, 860 pond grooten Vl. ontvangen te hebben, zijnde met de renten de helft van de som, door de stad voorgeschoten in de 12093 pond, die Zeelandt aan den keizer heeft toegestaan bij de meerderjarigheid van den landsheer, waarmede dit voorschot geheel is afgelost.

Den . . . . . . dach van . . . . . . anno XV^c ende zeventhiene.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 66 verso.
N.B. De juiste datum is niet ingevuld.

137. 1517 . . . .
Burgemeesters, schepenen en raden der stad Reymerzwale erkennen van Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Scelt, 150 pond grooten Vl. ontvangen te hebben, zijnde de halfjaarlijksche rente, die de stad schuldig is van de door haar uitgegevene rentebrieven, van welke rente de koning bij brief van 1515 December 27 beloofd heeft de stad schadeloos te houden.

Upten . . . . . . dach van . . . . . . anno XV^c ende zeventhiene.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 66 verso.
N.B. De juiste datum is niet ingevuld. — In hetzelfde register komen nog diergelijke oorkonden voor dd. 1518 Januari 11 f. 69 (zie nr. 138), dd. 1518 Juli 31 f. 73 (zie nr. 140), dd. 1519 Januari 31 f. 73 (zie nr. 142).

138. 1518 Januari 11.
Zie nr. 137.

139. 1518 Juni 20.
De notaris Nicolaus Christi oorkondt, dat Katherina Knoppers, weduwe van Wilhelmus Coelgheyenz. aan den Heiligen geest te Remmerzwale 3 gemeten 200 roeden land in het Oost-Nyeuwelant en 4 gemeten land te Voerzeghershole schenkt om daaruit jaarlijks aan de armen een brood en een stuiver te geven.

Acta fuerunt hec in camera anteriori domus inhabitationis dicte domicelle, stantis in opido de Bergis supra Zomam in opposito domus statere opidi Bergensis sub anno, indictione, mense, die et pontificatu quibus supra (anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo decimo octavo indictione sexta mensis Junii die vicesima hora prima post meridiem pontifi-

catus sanctissimi in Cristo patris et domini nostri domini Leonis pape decimi anno suo sexto).

a) Oorspr. (Inv. nr. 67). Met het geteekende zegel van den notaris.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 4 verso.

140. 1518 Juli 31.
Zie nr. 137.

141. 1518 November 4.
Jacques van Chemelly van Arbois de oude, knape, machtigt Phelippe van Lannoix, heer van Montlambays, Solre, Lechasteau en Torcoing, Jehan van Marnix, heer van Thoulouze, en Charles Phelier van Salins, klerk van den heer van Thoulouze, om uit zijn naam te verkoopen en over te dragen eene jaarlijksche rente van 100 pond grooten Vl., losbaar tegrn den penning 15, ten laste van de stad Romersvalle.
Le quatriesme jour de Novembre lan mil cincq cens et dixhuit.

Opgenomen in een brief dd. 1519 April 8 (zie nr. 143).

142. 1519 Januari 31.
Zie nr. 137.

143. 1519 April 8.
Gemeentemeesters, schepenen en raad der stad Malines oorkonden, dat Charles Pheliet van Salins, als hiertoe gemachtigd door Jacques van Chemelly van Arbois den oude, knape, bij den hier ingelaschten brief dd. 1518 November 4 (zie nr. 141), aan Andrieu Donurijn, knape, lijfsommelier van don Ferdinando, broeder van den Catholieken koning, den eigendom eener jaarlijksche rente van 100 pond grooten Vl., losbaar tegen den penning 15, ten laste der stad Reymerzwale, overdraagt.
Le huiteisme jour du mois d'Avril lan mil cincq cens et dixhuit avant Pacques.

Oorspr. (Inv. nr. 56). Het zegel ten zaken der stad Mechelen verloren. Met 3 transfixen dd. 1531 April 21 (zie nr. 189), dd. 1610 Juli 28 en dd. 1611 Juli 22.

144. 1519 October 22.
Kaerle, koning van Castilliën, doet uitspraak in een geschil tusschen Lauwereys Dublioul, heer van der Sart, als baljuw van Reymerswale, en burgemeesters en schepenen dier stad over de beteekenis van verschillende artikelen van het privilegie, door Albrecht van Beyeren in 1380 aan de stad verleend (zie nr. 22), en van dat, door hertog Kaerle van Bourgoingnen in 1473 aan de stad verleend (zie nr. 70).
Ghegheven in onser stadt van Bruessel den XXII[en] dach

van Octobri int jair ons Heren duusent vijfhondert ende negenthien ende van onsen rijcken tvierde.

a) Oorspr. (Inv. nr. 35). Met het geschonden zegel des konings in roode was.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 44 verso.

145. 1519 October 28.
Kaerle, koning van Castilliën, geeft aan burgemeesters en schepenen der stad Reymerswael octrooi om voor 8 pond grooten 's jaars lijfrenten te verkoopen, ten einde daaruit de kosten van verschillende gebouwen, die de stad wil oprichten, te vinden.
Gegeven in onser stadt van Bruessele deu XXVIII^en dach Octobris int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende neghenthiene en van onsen rijcke tvierde.

Oorspr. (Inv. nr. 24). Het zegel van den koning verloren.

146. 1520 Juni 3.
Kaerle, Roomsch koning, verlengt ten verzoeke van burgemeesters en schepenen van Remerswael den duur der beide vrije jaarmarkten der stad, en bepaalt, dat de eerste voortaan op Asch-Woensdag beginnen zal.
Gegeven in onser stadt van Ghendt den III^en dach Junii int jair ons Heeren duysent vijfhondert ende twintich, ende van onsen rijcken, te wetene van der Roomsche dyerste ende van der Spaensche tvijfste.

a) Oorspr. (Inv. nr. 11). Het zegel van den koning verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 57.

147. c. 1520.
De notaris Gijsbertus Boyens oorkondt, dat Katherine Knoppers, weduwe van mr. Willem Coolgevess. haar testament maakt en daarbij aan de armen te Reymerzwale 13 gemeten 289½ roeden land in den Ouden polder en 4 gemeten land in den Noordpolder vermaakt, onder bepaling, dat deze goederen beheerd zullen worden door deken en gezworenen van het Sint-Jacobsgilde aldaar.

Extract in Inv. nr. 66 f. 6.
N.B. Dit testament moet zijn gemaakt na 1518 Juni 20 (zie nr. 139), maar vóór 1527 December 11 (zie nr. 172).

148. 1521 Maart 20.
Burgemeesters, schepenen en raad der stad Middelburch erkennen van burgemeesters, schepenen en raad der steden Rommerzwale en Goes ontvangen te hebben de door die steden bezegelde brieven, waarbij zij zich verbinden aan de steden Middelburch en Zierrixzee te betalen haar aandeel in de 60000 pond grooten Vl., die beide laatstgenoemde steden beloofd hebben te betalen aan den koning van Denemarcke bij zijn huwelijk met Ysabel van Oostenrijck.

Op den XXen dach in Maerte int jaer ons Heeren duusent vijfhondert ende twintich voir Paesschen.

Oorspr. (Inv. nr. 41). Met het geschonden zegel ten zaken der stad in groene was.

149. 1521 Maart 21.

Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Zeellandt Bewester Schelt, belooft aan burgemeesters, schepenen en raden der stad Reymerzwale — die aan de steden Middelburch en Ziericxzee beloofd hebben om haar te zullen bijstaan, als zij mochten aangesproken worden voor de betaling van 1000 pond Vl. 's jaars gedurende zes jaren, waartoe zij zich tegenover den koning van Denemarcken voor de uitbetaling van het achterstallig gedeelte van den bruidschat van Ysabel van Oistenrijck verbonden hebben — dat hij in zijne qualiteit geene uitbetalingen doen zal, voordat aan de stad hare eventuëel te maken kosten vergoed zullen zijn.

Opten XXIen dach van Maerte anno XVc ende twintich naer tscryven shoefs van Hollandt.

Oorspr. (Inv. nr. 41). Met het zegel van den rentmeester in roode was.

150. 1522 Mei 27.

Adriaen Machiels Heeme, priester, dankt den magistraat der stad Reymerzwale voor zijne benoeming tot choorofficiant of habituaat in de kerk aldaar, doet afstand van den vrijdom van accijns en belooft het reglement op het choorofficiant- en habituantschap te zullen nakomen.

Actum den XXVII van Meye anno XXII.

Oorspr. in Inv. nr. 2 f. 82 verso.

N.B. In hetzelfde register komen nog diergelijke oorkonden voor van:

Pauwels Cornelisz., priester, dd. 1522 Mei 31 f. 83 (zie nr. 151).

Cornelis Cornelissen, priester, dd. 1522 Juli 23 f. 83 verso (zie nr. 152).

Cornelis Oliviers. priester, dd. 1523 Januari 6 f. 83 verso (zie nr. 153).

mr. Rengher Pieterss. priester, dd. 1523 Maart 3 f. 84 (zie nr. 154).

Marten Jacops. dd. 1523 Augustus 30 f. 85 (zie nr. 157).

Jacop Anthonissen dd. 1524 Januari 30 f. 85 (zie nr. 159).

Jan Willems. dd. 1524 December 24 f. 87 verso (zie nr. 162).

Querijn Corneliss. Backer dd. 1524 December 24 f. 87 verso (zie nr. 163).

Pieter Jansen dd. 1525 November 3 f. 89 (zie nr. 164).

Claes Pietersz. dd. 1525 November 9 f. 88 (zie nr. 165).

Pieter Jacopss. Speck dd. 1527 Januari 13 f. 92 (zie nr. 167).

Lyeven Willemss. Calcman, priester, dd. 1527 Februari 9 f. 92 (zie nr. 169).

Marinus Anthonisz., priester, dd. 1527 Mei 14 f. 93 (zie nr. 170).
Jan Anthonisz. van Damme, priester, dd. 1528 Augustus 27 f. 98 verso (zie nr. 178).
Jacob Jansz. Voxen, priester, dd. 1529 April 10 f. 103 verso (zie nr. 183).
Phillips Adriaen Ellewouts, priester, dd. 1529 April 10 f. 103 verso (zie nr. 184).
Jacob Jorisz. dd. 1556 Januari 4 f. 88 verso (zie nr. 231).
Jacob Oeltz. dd. 1556 Januari 4 f. 88 verso (zie nr. 232).
Pieter Cornelisz. Betsman, priester, dd. 1556 Januari 4 f. 89 (zie nr. 233).
Jan Jansz. Backer dd. 1556 Januari 4 f. 89 verso (zie nr. 234).
Cornelis Noutsz., priester, dd. 1556 April 26 f. 143 verso (zie nr. 235).
Jan Pietersz. van Hoedekenskercke dd. 1558 Februari 29 (sic) f. 145 verso (zie nr. 238).
Adriaen van der Balcke dd. 1563 April 8 f. 149*a* verso (zie nr. 259).

151. 1522 Mei 31.
Zie nr. 150.

152. 1522 Juli 23.
Zie nr. 150.

153. 1523 Januari 6.
Zie nr. 150.

154. 1523 Maart 3.
Zie nr. 150.

156 [1]). 1523 Juli 14.
Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Domus Jacobsz. ten behoeve van Claes Jacobsz. Smout voor de rente, vermeld in den brief, waardoor deze gestoken is, (zie nr. 117) zijn huis in de Brugstrate aldaar verbindt.
Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende drie ende twintich opten XIIII^en^ dach in Julio.
Afschrift in Inv. nr. 66 f. 28 verso.

157. 1523 Augustus 30.
Zie nr. 150.

158. 1523 October 12.
Schepenen van Vlake oorkonden, dat Macharis Janss. aan Cornelis Janss. Dijckgrave den eigendom van een huis en hofstede aldaar overdraagt.
Den twaelfsten dach van Octobris anno XV^c^ XXIII.
Afschrift in Inv. nr. 66 f. 68 verso.

---

1) Nr. 155 is abusievelijk overgeslagen.

159. 1524 Januari 30.
Zie nr. 150.

160. 1524 December 3.
Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale erkennen van Adolf Herdinck, rentmeester van Bewester Schelt, 17 pond 10 schellingen grooten Vl. ontvangen te hebben, zijnde de ten laste van den keizer komende helft van de rente van 350 pond, door de stad voorgeschoten in de extraordinaris bede, door de Staten van Zeelandt 1521 Augustus geconsenteerd.
Opten III^{den} dach van Decembri XV^{c}XXIIII.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 87.

N.B. In hetzelfde register komt te zelfder plaats eene diergelijke oorkonde voor betreffende de ten laste van prelaat en edelen komende wederhelft dd. als boven.

161. 1524 December 3.
Zie nr. 160.

162, 163. 1524 December 24.
Zie nr. 150.

164. 1525 November 3.
Zie nr. 150.

165. 1525 November 9.
Zie nr. 150.

166. 1526 September 7.
Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan Bernaert Jansz., mandemaker, relief van het vonnis, waarbij hij voor 3 jaren uit Reymerswale en Zuyt-Bevelandt gebannen is.
Gegeven in de stadt van Bergen opten Zoom den VII^{en} dach in Septembry int jaer ons Heren M vijfhondert ende XXVI ende van onsen rijcken te weten van de Roomsche etc. tnegenste ende van Castilliën etc. tellefste.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 90 verso.

N.B. 1526 September 7 valt niet in het 9^{e} regeeringsjaar van Karel V als Roomsch koning maar in het 7^{e}.

167. 1527 Januari 13.
Zie nr. 150.

168. 1527 Januari 29.
Burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale dragen met goedkeuring van de commissarissen tot het vernieuwen der wet aan Joes Jan Jacobss. den eigendom eener plaats naast zijn huis aldaar over.
Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert zevenentwintich upten XXIX^{en} dach in Januyario stijl van Uuuytrecht.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 99.

169. 1527 Februari 9.
Zie nr. 150.

170. 1527 Mei 14.
Zie nr. 150.

171. 1527 October 18.
De keizer gelast den rentmeester van Bewester Schelt bekend te maken zijn verbod om elders dan op de vrije jaarmarkten in de steden graan te verkoopen en om graan uit Zeelandt weg te voeren.
Gegeven in onze stadt van Mechelen . . . . . . den XVIIIen in October int jaer duysent vijfhondert zeven ende twintich.
Afschrift in Inv. nr. 2 f. 93 verso.

172. 1527 December 11.
Schepenen van sHer-Bouwenspolder oorkonden, dat de executeurs van het testament van Katline Knoppers, weduwe van Willem Coelgheevensoone, aan deken en gezworenen van het Sint-Jacobsgilde in de stad Reymerzwale ten behoeve der huiszittende armen aldaar den eigendom van 13 gemeten 289$^1/_2$ roeden land te Oudenpolder overdragen.
In den jaire onss Heeren duysent vijfhondert ende zeventwintich opten XIsten dach van Desembry.
a) Oorspr. (Inv. nr. 67). Met 1 geschonden schepenzegel in groene was; 2 verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 6 verso.

173. 1528 Februari 10.
De keizer gelast den rentmeester van Bewester Schelt bekend te maken zijn verbod van het delven van derrie en zijn verlof om boomen bij de heerenwegen te planten.
Gegeven in onze stadt van Bruysele den Xen dach van Februario int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende zevenentwintich.
Afschrift in Inv. nr. 2 f. 96.

174. 1528 Maart 28.
Laurens du Blioul, heer van der Saet, raad des keizers, griffier zijner orden, eerste secretaris en audiëncier, baljuw van Remerswael, geeft aan Cornelijs Daneëlss. commissie als zijn luitenant-baljuw bij afwezigheid van den luitenant-baljuw Philips Staessart.
In de stadt van Mechelen den XVIIIen dach Marcii anno vijftienhondert achte en twintich Utrechts stijl.
Oorspr. (Inv. nr. 42).

175. 1528 April 29.
De kerkmeesters der kerk van Reymerzwale ontheffen de stad Reymerzwale en Joes Jan Jacobsz. van de betaling der

jaarrente van 7 schellingen 6 grooten Vl. uit de plaats, die door de stad aan Joes Jan Jacobsz. is verkocht.

Actum anno XXVIII den XXIXen in Aprili.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 99.

176. 1528 Juni 22.

Schepenen van Bergen upten Zoem oorkonden, dat Jan Jacobsz. ten behoeve der stad Reymerzwale eene jaarlijksche reute van 4 pond 10 schellingen grooten Br. vestigt op verschillende perceelen land te Voensdrecht en Hoegerheyden.

In (sic) jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende achtentwintich upten XXIIen dach van Junio.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 97 verso.

177. 1528 Juni 26.

Burgemeesters en schepenen der stad Reymerswale dragen aan Daniël Jacobsz. den eigendom van den rentebrief, dd. 1528 Juni 22, waardoor deze brief gestoken is, (zie nr. 176) over.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert XXVIII upten XXVIen dach van Junio.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 98.

178. 1528 Augustus 27.

Zie nr. 150.

179. 1529 Januari 14.

Adolf Herdinck, raad en rentmeester van Bewester Schelt, stelt zich borg voor de behoorlijke waarneming van het ambt van ontvanger der stad Reymerzwale door Pieter van Croonenburch.

Den XIIIIen in Janvier XVcXXVIII.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 102.

180. 1529 Maart 14.

Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale machtiging om dagelijks 's voormiddags zoo voor ingezetenen als vreemdelingen te recht te zitten.

Gegeven in onser stadt van Bruessel den XIIIIten dach van Maerte int jaer ons Heeren duysent vijfhondert acht ende twintich ende van onsen rijcken, te wetene van den Roomschen etc. tienste, ende van Castilliën etc. twaelfste.

a) Oorspr. (Inv. nr. 11). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 50.

N.B. 1529 Maart 14 valt niet in het 12e regeeringsjaar van Karel V als koning van Castilië maar in het 13e.

181. 1529 Maart 14.

Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale het privilegie, dat de

door het gerecht der stad gewezen vonnissen tusschen twee privaatpersonen, loopende over 10 ponden Vl. of minder, executoir zullen zijn, ook al wordt daarvan geappelleerd.

Gegeven in onse stad van Bruessel den XIIII[ten] dach Marcii int jaer ons Heeren duysent vijfhondert acht ende twintich, ende van onsen rijcken, te wetene van den Roomschen ende Germaniën tienste, ende van Castilliën etc. twaelfste.

a) Oorspr. (Inv. nr. 11). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 51 verso.
N.B. Zie het aangeteekende op nr. 180.

182. 1529 Maart 18.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Bergen opten Zoom oorkonden, dat schepenen van den Noortpolder verklaren, dat 1527 Augustus 29 de executeurs van het testament van Catline Knoppers, weduwe van Willem Coelgevens, aan de huisarmen van Reymerswale den eigendom van 4 gemeten land aldaar overgedragen hebben.

Opten achtiensten dach van Meerte int jair ons Heeren duysent vijfhondert achtentwintich nae Brabant.

a) Oorspr. (Inv. nr. 67). Het zegel ten zaken der stad verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 8.

183, 184. 1529 April 10.
Zie nr. 150.

185. 1529 Juni 10.

Burgemeesters, schepenen, raad en gemeente der stad Reymerzwale verkoopen aan Clais Heynricxzone, oud 5 jaren, wiens moeder was Aegte Adriaen Gorisdochter, eene lijfrente van 3 pond grooten Vl.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert negenentwintich opten thiensten dach van Junio.

Oorspr. (Inv. nr. 56). Het zegel van verbande der stad verloren.

186. 1529 Juni 26.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale verkoopen aan den Heiligen Geest aldaar eene jaarlijksche rente van 2 pond grooten Vl., losbaar tegen den penning 16.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert negenentwintich upten XXVI[en] dach van Junio.

a) Oorspr. (Inv. nr. 69). Met het geschonden zegel van verbande der stad in groene was.
b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 18.

187. 1529 November 5.

Maximiliaen van Bourgoingnen, abt van Onser-Vrouwenklooster te Middelburch, en Adolf van Bourgoingnen, heer van Beveren en Vere, en Charles van Bourgoingnen, heer van Bredamme en half Soubburch, als vertegenwoordigende al de

edelen van Zeellant, beloven burgemeesters, schepenen en raden der stad Reymerswale te zullen vergoeden alle kosten, die voor de stad mochten ontstaan, omdat zij met hen in de steden Middelburch, Ziericxee en Goes voor 2666 pond 13 schellingen 4 penningen grooten Vl. 's jaars losrenten hebben uitgegeven, ten einde daaruit 40000 pond Vl. aan den keizer te kunnen opbrengen.

Upten vijfsten dach van Novembre int jaer ons Heeren duusent vijfhondert ende negenentwintich.

Oorspr. (Inv. nr. 41). Met de geschonden zegels van den abt en den heer van Bredamme in roode was; dat van den heer van Beveren verloren.

188. 1530 November 26.

Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan burgemeesters, schepenen en raad der stad Remerzwale wegens de rampen van pest en overstrooming, die de stad getroffen hebben, octrooi, dat de inwoners der stad gedurende 3 maanden te beginnen 1 December e. k. overal vrijelijk zullen kunnen komen en gaan zonder voor hunne of der stad schulden aangesproken te worden.

Gegeven in onser stadt van Mechelen den XXVI^ten^ dach van Novembri int jaer ons Heeren duusent vijfhondert ende dertich, van onsen keyserijcke deerste ende van onsen rijcken van Spaengnen, van Beyde Cecilliën ende anderen t XV^te^.

Oorspr. (Inv. nr. 25).

189. 1531 April 21.

Burgemeester, schepenen en raad van Bruessele oorkonden, dat Andries Donurijn, knape, sommelier van den lijve van don Ferdinando, Roomsch koning, aan Phelippe Contreauw, ridder, raad en charterbewaarder van Brabant, heer van Herderschem, den eigendom eener jaarlijksche rente van 100 pond grooten Vl. ten laste der stad Reymerswale, vermeld in den oorspronkelijken brief dd. 1515 December 27 en de transportbrieven dd. 1516 Mei 27 en 1519 April 8 (zie nr. 143), waardoor deze brief gestoken is, overdraagt.

Gegeven int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende eenendertich opten eenentwintichsten dach der maent van Aprille na Paesschen.

Oorspr. (Inv. nr. 56). Het zegel der stad Brussel verloren. De oorspronkelijke brief en het eerste transport ontbreken. Met 2 transfixen dd. 1610 Juli 28, waarbij deze rentebrief wordt overgedragen aan Raphaël van den Bossche en dd. 1611 Juli 22, waarbij hij wordt overgedragen aan Johan Reygersberch.

190. 1531 Mei 20.

Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan burgemeesters en schepenen der stad Reymerswale octrooi om te heffen van elke 100 wit zout 8 grooten Vl. en van de andere neringen aldaar

naar advenant, ten einde daaruit te vinden de kosten van den nieuwen dijk ter beveiliging van den Wilden moer, dien de stad van den keizer in pacht heeft.

Gegeven in onser stadt van Ghendt den XXten dach van Meye int jaer ons Heeren duusent vijffhondert een ende dertich, van onsen keyserijcke tweeste ende van onsen rijcken van Spaengnen, van Beeden Sicilliën ende anderen 't XVIte.

Oorspr. (Inv. nr. 6). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

191. 1532 Januari 23.

Kaerle, Roomsche keizer, geeft aan burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerswale wegens de rampen van pest en overstrooming, die de stad getroffen hebben, gedurende zes maanden, te beginnen van heden, surseance van betaling.

Gegeven in onser stede van Bruessele den XXIIIen dach van Januario int jair ons Heeren duysent vijfhondert ende eenendertich, van onsen keyserijcke tweeste, ende van onsen conijncrijcken van Spaengnen, van Beede den Secilliën ende anderen tzesthienste.

Oorspr. (Inv. nr. 25). Het zegel van den keizer verloren.

192. 1532 April 20.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Ingel Adriaenss. aan Jan Marinuss. ten behoeve der erfgenamen van heer Adriaen Nelle den eigendom van een huis met een boomgaard in de Kerckstrate aldaar overdraagt.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende twee ende dertich opten XXen dach van April.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 39 verso.

N.B. In hetzelfde register f. 36 komt deze oorkonde nogmaals (maar doorgeschrapt) voor.

193. 1532 April 30.

Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale wegens de rampen van pest en overstrooming, die de stad getroffen hebben, gedurende acht jaren, te beginnen van 1529 Januari 1, surseance van betaling en gedurende drie jaren vrijstelling van de betaling van 100 pond grooten Vl. van de malerij, 45 pond van de Moerlanden en 4 pond van het klerkambt.

Gegeven in onser stad van Oudenairde den lesten dach van Appril int jaer ons Heeren duysent vijfhondert tweendertich, van onsen keyserrijcke tderde ende van onsen rijcken van Spaengnen, van Beyden den Cecilliën ende anderen t XVIIste.

Oorspr. (Inv. nr. 25). Het zegel van den keizer verloren.

194. 1534 Juli 24.

Kaerle, Roomsch keizer, bepaalt ten verzoeke van burgemeesters, schepenen en raad der stad Remmerzwale, dat de

authentieke copieën van de brieven van surseance, door den keizer aan de stad verleend, (zie nr. 193) gelijke kracht zullen hebben als het origineel, en dat de gearresteerde poorters op vertoon van zulk eene copie onmiddellijk ontslagen moeten worden.

Gegeven in onser stede van Bruessele den XXIIII[en] dach van Juillio int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende vierendertich, van onsen keyserijcke t XVe ende van onsen rijcken van Spaengnen, Tween Cecilliën ende anderen t XVIIIe.

Oorspr. (Inv. nr. 25). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

N.B. 1534 Juli 24 valt niet in het 18[e] regeeringsjaar van Karel V als koning van Spanje maar in het 19[e].

195. 1534 Augustus 28.

Kaerle, Roomsch keizer, citeert Pieter Jacobsz. Speck, deken en provisor van Zuyt-Bevelant, den vice-cureit te Remerzwale en andere officieren der geestelijke jurisdictie aldaar voor het hof van Hollant om aan te hooren den eisch tegen hen ingesteld door baljuw, burgemeesters, schepenen en raad dier stad, op wier rechtspraak zij inbreuk hebben gemaakt.

Gegeven in onser stede van Mechelen upten XXVIII[ten] dach van Augusto in den jare ons Heeren duysent vijfhondert ende vierendertich, van onsen keyserijcke XV[te] ende van onsen rijcke van Spaengnen, Beyden Ceciliën ende ander XIX[te].

Oorspr. (Inv. nr. 77). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

196. 1534 December 16.

Schepenen van Reymerswale oorkonden, dat Philips Stassaert van Jacob Thomassone voor 5 pond grooten Vl. 2 kamerkens, staande aan Gheyl-Wouterswech aldaar, koopt.

Ghedaen int jaer ons Heeren dusent vijfhondert ende vierendertich opten sesthiensthen dach van Decembri.

a) Oorspr. (Inv. nr. 71). Met 1 geschonden schepenzegel in groene was; 2 verloren. Deze brief is gestoken door een anderen dd. 1535 Februari 1 (zie nr. 197), met welken hij tegelijk bezegeld is. Met een transfix dd. 1541 October 31 (zie nr. 215).

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 38.

197. 1535 Februari 1.

Schepenen van Reymerswale eigenen Philips Stassaert aan 2 kamerkens, staande bij den zuidmolen aan Gheyl-Wouterswech aldaar.

Ghedaen int jaer ons Heeren dusent vijfhondert vijfvendertich upten iersthen dach van Februario naer tschryfvens hoefs van Uuuyttrecht.

a) Oorspr. (Inv. nr. 71). Met 1 geschonden schepenzegel in groene was; 2 verloren. Deze brief is gestoken door een

anderen dd. 1534 December 16 (zie nr. 196), met welken hij tegelijk bezegeld is. Met een transfix dd. 1541 October 31 (zie nr. 215).
b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 37 verso.

198. 1535 Juni . . .
Johannes van Adrichem, juris utruisque licentiatus, deken der St.-Pancratiuskerk te Leyden, beveelt krachtens den hier ingelaschten lastbrief van paus Innocentius dd. 1490 November 20 (zie nr. 93), provisor en deken van Zuyt-Bevelandia om geene inbreuken te maken op de rechten, die deken en kanunniken van de kapel van St. Maria in het paleis te Haga comitis hebben op de geïncorporeerde parochiekerk te Poortvliet, met name niet op het recht van exemtie aan het kapittel toegekend.
Datum et sic decretum Leydis in domo inhabitationis nostre sub anno a nativitate Domini millesimo qungentesimo tricesimo quinto indictione octava die vero . . . . mensis Junii pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Pauli divina providentia pape tertii anno eius primo.
Oorspr. (Inv. nr. 78). Met het geschonden zegel van den deken in roode was.
N.B. De datum is niet ingevuld.

199. 1535 Juli 3.
Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan baljuw, burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale octrooi gedurende 4 jaren om het rond de stad liggende land te bedijken, met verschillende vrijheden en bepalingen hiertoe betrekkelijk.
Gegeven in onser stad van Bruessele den derden dach van Julio int jaer ons Heeren duusent vijfhondert vijffendertich, van onsen keyserrijcke t XVIe, ende van onsen rijcken van Spaengnen, van Beyden Cecilliën ende anderen t XXe.
Oorspr. (Inv. nr. 22). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

200. 1535 October 2.
Kaerle, Roomsch keizer, breidt het door hem aan de stad Remerswale gegevene octrooi betreffende de bedijking der omliggende landen (zie nr. 199) ten verzoeke van baljuw, burgemeesters, schepenen en raad dier stad ook uit tot vreemdelingen, die aan de bedijking deelnemen.
Gegeven in onser stede van Ghendt den tweeden dach van October int jaer ons Heeren duysent vijfhondert vijfendertich, van onsen keyserrijcke t XVIe, ende van onsen rijcke van Spaengnen ende anderen etc. t XXen.
Oorspr. (Inv. nr. 24). Het zegel van den keizer verloren.

201. 1535 October 11.
Kaerle, Roomsch keizer, dagvaardt allen, die van ouds geërfd zijn geweest in de bevloeide landen bij Remerswale, die herdijkt zullen worden, om te verschijnen voor den Grooten

Raad om aan te hooren het interinement (de geldigverklaring) van het octrooi, daaromtrent aan de stad verleend, dd. Juli 23 (lees: 3, zie nr. 199) en de ampliatie er van dd. October 2 (zie nr. 200).

Gegeven in onser stede van Mechelen opten XI^ten^ dach van Octobre in den jare ons Heeren duysent vijfhondert vyve ende dertich, van onsen keyserijcke t XVI^te^, ende van onsen rijcke van Spaengnen, Beyden Seciliën ende anderen t XX^te^.

Oorspr. (Inv. nr. 22). Het zegel van den keizer verloren.

202. 1535 October 31.

Rombout van Werchter, deurwaarder, geeft bericht betreffende de afkondiging ten verzoeke van baljuw, burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale van den keizerlijken octrooibrief dd. 1535 Juli 3 en de ampliatie van dien dd. 1535 October 2, waaraan deze brief gehecht is geweest, (zie nrs. 199 en 200) in de steden Goes, Middelborch, Zierixzee, Thole en Reymerzwale.

Ten dagen ende jaere als boven (den lesten dach derselver maent Octobris).

Oorspr. (Inv. nr. 22). Met het opgedrukte zegel van den deurwaarder in roode was.

203. 1535 November 13.

Jan Pieter Stuverss., deken van het gilde van Sint Jacob in de parochiekerk van Reymerzwale, draagt namens het gilde aan de choorofficianten dier kerk den eigendom van eene rente van 8 schellingen Vl. 's jaars uit het huis van Jan Michielss. de Milde in de Kercstrate aldaar over, en de choorofficianten verbinden zich daarvoor zekere kerkelijke diensten te zullen verrichten.

Dit was gedaen int jaer, maent, dach, ure ende plaitse als voren (int jaer ons Heeren duysent vijfhondert vive ende dertich den derthiensten dach des maents Novembris ten thien uren voirmiddach ... int capittel des heeren choirofficianten der parochiekercken van Reymerzwale).

Oorspr. (Inv. nr. 73). Dit stuk is een cyrograaf.

204. 1536 April 13.

Schepenen van Reymerswale eigenen Jan Pieter Stuvertszone als Heiligen-Geestmeester aan een stuk weiland achter de Locht aldaar.

Ghedaen int jaer ons Heeren dusent vijfhondert vijfvendertich upten derthyensthen dach van Aprili naer tscrijfven shoefs van Hollant.

a) Oorspr. (Inv. nr. 71). Met 1 geschonden schepenzegel in in groene was; 2 verloren.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 35 verso.

205. 1536 November 11.

Kaerle, Roomsch keizer, verlengt ten verzoeke van burge-

meesters, schepenen en raad van Reymerswale het octrooi van surseance dd. 1532 April 30 (zie nr. 193) voor den tijd van zes jaren, ingaande met Kerstmis e. k.

Gegeven in onser stadt van Bruessele den XI^ten^ dach van Novembre int jaer ons Heeren duusent vijfhondert zessendertich, van onsen keyserrijcke t XVIIe ende van onsen coninckrijcken van Castilliën etc. t XXIe.

Oorspr. (Inv. nr. 25). Het zegel van den keizer verloren.

206. 1536 December 24.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Marcus Daniëlsz. en Janne Claes Smoutsdochter, zijne huisvrouw, aan den Heiligen Geest van Reymerzwale den eigendom van twee schepenbrieven dd. 1512 Januari 5 en dd. 1523 Juli 14, waardoor deze gestoken is, (zie nrs. 117 en 156) overdraagt.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijffhondert ende sessendertich opten vier ende twintichsten dach in Decembri stijl van Uuytrecht.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 29.

207. 1537 Maart 25.

Kaerle, Roomsch keizer, geeft aan burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale surseance van betaling van $^1/_4$ der erf- en losrenten en $^1/_3$ der lijfrenten en van verschillende andere betalingen gedurende 6 jaren.

Gegeven in onser stadt van Bruessele den XXV^ten^ dach van Maerte int jaer ons Heeren duusent vijfhondert zessendertich voor Paesschen, van onsen keyserrijcke t XVIII^te^ en van onsen coninckrijcken van Castilliën ende anderen t XXI^te^.

Oorspr. (Inv. nr. 25). Het zegel van den keizer verloren.

208. 1540 Mei 26.

Schepenen van Poertfliet oorkonden, dat Melscher Antonisz. Scaree aan Pier Pierss Coo den eigendom van 1 gemet 280 roeden land aldaar overdraagt.

Int jaer duysent vijffhondert ende XL opten XXVI dach van Meye.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 12.

209. 1541 Januari 5.

Schepenen van Poirtfliet oorkonden, dat Jan Adriaen Pancraess. aan Pier Pierss. Coe de helft van 2 gemeten 52 roeden land aldaar overdraagt.

Int jaer duysent vijfhondert ende veertich opten V^en^ dach van Januario stiel van Hollandt.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 12 verso.

210. 1541 Juni 15.

Schepenen van Poirtvliet oorkonden, dat Pieter Pieterss. Coo aan Michiel Claiss. den eigendom van twee transport-

brieven, waardoor deze gestoken is, (zie nrs. 208 en 209) overdraagt.

Int jaer duysent vijfhondert ende eenenveertich opten XVen dach van Junio.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 13.

211. 1541 Juni 15.

Pier Pierss. Ko erkent van de Heilige-Geestmeesters van Reymerzwale de koopsom van zijn erf ontvangen te hebben.

Den XVen Junii anno XLI.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 12.

212. 1541 Juni 30.

Kaerle, Roomsch keizer, verlengt ten verzoeke van burgemeesters, schepenen en raad van Reymerzwale het octrooi van surseance dd. 1536 November 11 (zie nr. 205) voor den tijd van zes jaren, ingaande met Kerstmis 1542.

Gegeven in onser stadt van Bruessel den lesten Junii int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende eenenveerdich (sic), van onsen keyserrijcke 't XXIIe ende van onsen rijcken van Castillië ende andere 't XXVIe.

Oorspr. (Inv. nr. 25). Het zegel van den keizer verloren.

213. 1541 September 16.

Het hof van Hollant oorkondt, dat de procureurs van baljuw, schepenen en regeerders van Poortvliet, impretanten van mandament penaal, en van provisor, deken en fiscaal van Reymerswaele, gedaagden, van reproche dienen en dag nemen om te salveeren.

Actum den XVIen Septembris anno XVc ende XLI.

Oorspr. (Inv. nr. 78).

214. 1541 October 13.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat de baljuw dier stad ten verzoeke van de crediteuren van den nagelaten boedel van Anthonie Cocke uit dien boedel voor 6 pond grooten Vl. aan Ingel Ingelsz. eene zoutkeet aldaar verkoopt.

Int jaer ons Heeren duysent vijfhondert eenenveertich upten XIIIen dach van October.

Oorspr. (Inv. nr. 59). Met 3 geschonden schepenzegels in groene was. Met aangehechte quitantie wegens de betaling der koopsom dd. 1544 Maart 17. In dorso staat aangeteekend, dat deze keet 1558 September 22 aan Heyndrick Eeuwoutss. alias Bolle is verkocht.

215. 1541 October 31.

Schepenen van Middelburch oorkonden, dat Phillips Stassart en Marie Stassart alias Stegge, zijne echtgenoot, aan den Heiligen Geest van Reimerzwale den eigendom der gerechtsbrieven dd. 1534 December 16 en dd. 1535 Februari 1, waardoor deze gestoken is, (zie nrs. 196 en 197) overdragen.

Dit was gedaen int jair ons Heeren duusent vijfhondert ende eenenveertich op den laetsten dach van Octobre.

a) Oorspr. (Inv. nr. 71). Met 3 geschonden schepenzegels in groene was.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 38 verso.

216. 1544 Maart 3.

De koningin (van Hongrie) doet uitspraak in het geschil tusschen de steden van Zeelande eener-, en prelaat en edelen anderzijds, en bepaalt, dat drie afgevaardigden der steden, nl. één uit Middelburg, één uit Ziericxzee en één uit de drie andere steden, met prelaat en edelen gecommitteerd zullen worden tot de auditie der rekeningen, en dat het surcrois van 4000 gulden ten dienste van prelaat en edelen zullen blijven, die daaruit zekere betalingen zullen doen.

Fait à Gand le III[e] jour de Mars XV[c] quarante trois.

Afschrift op perkament (Inv. nr. 43).

217. 1544 Maart 28.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale verkoopen aan den Heiligen Geest aldaar eene jaarlijksche rente van 2 pond 10 schellingen, losbaar met 34 pond 5 schellingen.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert vierenveertich upten achtentwintichsten dach van Maerte nae tscryven tshoofs van Uuuytrecht.

a) Oorspr. (Inv. nr. 69). Met het geschonden zegel van verbande der stad in groene was.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 19.

218. 1548 September 24.

Schepenen van Reymerzwale eigenen Jacob Willem Debboutsz. aan een stuk land met boomen en stamphuis onder den noordmolen aldaar, waardoor de stad een watergang heeft.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert achtenveertich upten XXIIII[en] dach van Septembre.

a) Oorspr. (Inv. nr. 71). Met 2 geschonden schepenzegels in groene was; 1 verloren.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 34 verso.

219. (Na 1548 September 24).

De weduwe van Jacob Willem Davidts, koning van den kruisboog te Reymerzwale, die aan den Heiligen Geest aldaar 14 pond grooten Vl. vermaakt had en nog niet voldaan had aan zijne verplichting jegens de stad om een nieuw huis te laten bouwen, en baljuw, burgemeesters, schepenen en Heilige-Geestmeesters dier stad komen overeen, dat de eerstgenoemde, zoo ter voldoening aan dat legaat als ter vervulling der bovenvermelde verplichting van haar echtgenoot, aan den Heiligen Geest aldaar overdragen zal den eigendom van hare weide en duivenkeet bij den noordmolen der stad en eene

weide aan de Cruysstrate, waaruit de geestmeesters jaarlijks aan het Kruisbooggilde voor een jaargetijde 5 schellingen grooten Vl. betalen zullen.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 34.

N.B. Dit stuk is niet gedateerd.

220. 1549 April 16.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale verkoopen aan den Heiligen Geest aldaar eene jaarlijksche rente van 20 schellingen grooten Vl., losbaar met 16 pond grooten.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert negenenveertich upten zestiensten dach van April naer Uuuytrecht.

a) Oorspr. (Inv. nr. 69). Met het geschonden zegel van verbande der stad in groene was.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 20 verso.

221. 1549 Mei 16.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale verkoopen aan den Heiligen Geest aldaar eene jaarlijksche rente van 2 pond grooten Vl., losbaar tegen den penning 15.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert negen [ende veertich] upten XVI[en] dach van Meye.

a) Oorspr. (Inv. nr. 69). Met het geschonden zegel van verbande der stad in groene was.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 22.

N.B. Het jaartal blijkt uit het sub *b* vermelde afschrift.

222 1549 September 15.

De keizer neemt genoegen met het antwoord van de gedeputeerden van de Staten van Zeelandt op zijne twee vragen betreffende het aannemen der pragmatique, waarop de gedeputeerden verklaren niet gelast te zijn, en betreffende de huldiging van den prins, zijn zoon, als aanstaand graaf van Zeelandt elders dan te Middelburch en Zierixzee, waarin de gedeputeerden toestemmen, mits het niet strekt tot prejudicie van verkregene rechten.

Actum binnen der stadt van Antwerpen den XV[en] September XV[c]XLIX.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 218.

N.B. Gedrukt: BOXHORN II blz. 495.

223. 1549 September 20.

Philips, prins van Spaengnen, legt aan de Staten van Zeelandt den eed af, en de Staten doen desgelijks aan den prins van Spaengen.

Actum binnen der stede van Reymerzwale ten daghe ende jaere voorscreven (op huyden XX[ten] daghe van September XV[c] neghen ende viertich).

a) Afschrift in Inv. nr. 2 f. 219.

b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 58 verso.

N.B. Gedrukt: BOXHORN II blz. 497.

224. 1550 Juni 4.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Pieter Ingelsz. erkent aan Nelle Adriaens schuldig te zijn 3 pond grooten Vl., zijnde de koopsom van een huis aldaar.

Gedaen int jaer ons Heeren duusent vijfhondert vijftich upten IIII^en dach van Junio.

Oorspr. (Inv. nr. 59). Met 1 geschonden schepenzegel in groene was; 2 verloren.

225. 1550 Juli 7.

De keizer verbiedt op eene boete van 20 Carolusguldens het afbreken van huizen of andere gebouwen te Reymerzwale, overeenkomstig het verbod, daartegen reeds door den magistraat afgekondigd.

Gegeven te Turnhout . . . . . . den VII^en dach van Julio int jaer XV^c ende vijftich.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 56.

226. 1550 Augustus 15.

Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale verkoopen aan den Heiligen Geest aldaar eene jaarlijksche rente van 10 schellingen grooten Vl., losbaar tegen den penning 16.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert vijftich upten XV^en dach van Augusto.

a) Oorspr. (Inv. nr. 69). Het zegel van verbande der stad verloren.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 23 verso.

227. 1550 September 25.

Schepenen van Reymerswale oorkonden, dat Katelyne, dochter van Jan die Milde, aan heer Jacop Oeless. den eigendom van 2 huisjes aldaar overdraagt onder bepaling, dat deze huisjes na doode van heer Jacop Oeless. aan den Heiligen Geest aldaar zullen komen.

Den XXV^ten Septembris a^o XV^c ende vijftich.

a) Afschrift op papier uit het stadsregister (Inv. nr. 71).

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 43 verso.

228. 1551 Maart 30.

Schepenen van Schier-Boudenspolder oorkonden, dat Jacop Corneliss. aan Merten Corneliss. ten behoeve van den Heiligen Geest te Reymerzwale den eigendom van $^1/_2$ half gemet 14 roeden land aldaar overdraagt.

Int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende eenenvijftich den dertichsten dach van Marte.

a) Oorspr. (Inv. nr. 68). Met 1 geschonden schepenzegel in groene was; 2 verloren.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 10.

229. 1553 Juni 14.

Kaerle, Roemsch keizer, vernieuwt ten verzoeke van baljuw, burgemeesters, schepenen en raad van Reymerswale het octrooi dd. 1548 Mei 18, waarbij aan de stad jaarlijks 200 Carolusgulden uit de domeinen van Zeellandt Bewester Schelt tot herstel harer dijken wordt toegekend, voor den tijd van zes jaren.

Gegeven in onser stadt van Bruessele den XIIII[ten] dach van Junio int jaer onss Heeren duysent vijffhondert dryenvijfftich, van onsen keyserrijcke t XXXIIII[te] ende van onsen rijcken van Castilliën ende andere t XXXVIII[te].

Oorspr.. (Inv. nr. 41). Met het geschonden zegel van den keizer in roode was.

230. (1555 October 25.)

Phelippe, koning van Angleterre, prins van Espaingne, legt aan de Staten van Zelande den eed af en de Staten doen desgelijks aan den koning.

Opgenomen in een brief dd. 1558 Januari 1 (zie nr. 237).

N.B. Gedrukt: BOXHORN II blz. 506. — De datum blijkt uit nr. 237. — De eed van den koning is in het Fransch gesteld, die van de Staten in het Nederlandsch.

231—234. 1556 Januari 4.

Zie nr. 150.

235. 1556 April 26.

Zie nr. 150.

236. 1557 Juli 13.

Philips, koning van Castilliën, geeft aan burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale octrooi om in de naburige plaatsen victualiën voor de stad te koopen.

Gegeven in onser stadt van Bruessele den XIII[en] dach van Julio int jaer ons Heeren duysent vijfhondert zevenenvijftich, van onsen rijcken te wetene van Spaengnen ende Secillië tweede, ende van Ingelandt, Vranckerijck en Naples tvierde.

a) Oorspr. (Inv. nr. 28). Het zegel van den koning verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 4 f. 54.

237. 1558 Januari 1.

Phelippe, koning van Castille, verklaart, dat 1555 October 25 zijn vader hem de patrimonieele en andere landen van herwaarts over heeft overgedragen en hij die heeft aanvaard, en dat hij daags daarna den hier ingelaschten eed aan de Staten van Zelande, en deze den hier eveneens ingelaschten eed (zie nr. 230) aan hem gedaan hebben.

Donné en nostre ville de Bruxelles le premier jour de Janvier lan de grace mil cincq cens cinquante sept, de noz regnes

ais scavoir des Espaingnes, Sicille etc. le second et dAngleterre, France et Naples le quatriesme.

Afschrift van R. de Pottre, pensionaris van prelaat en edelen (Inv. nr. 20).

238. 1558 Februari 29.
Zie nr. 150.

N.B. Deze oorkonde is werkelijk gedateerd: « Actum den XXIXen Februarii anno XVcLVIII naer Uuytrecht ».

239. 1558 Juni 29.
Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Marinus Cornelis Dijckgrave, priester, aan Marinus Barnaertsz., provisor en deken van Zuyt-Bevelant, den eigendom van verschillende perceelen land overdraagt.

Gedaen int jaer XVc acht ende vijftich upten naestlaetsten Junii.

a) Oorspr. (Inv. nr. 72). Met 1 geschonden schepenzegel in groene was; 2 verloren. Aan dezen brief is een andere dd. 1559 September 4 (zie nr. 243) gehecht.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 69.

240. 1558 Juli 1.
Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Marinus Cornelis Janss. Dijckgrevensz. aan Marinus Bernhartz., provisor en deken van Zuyt-Bevelant, den eigendom van eene obligatie van 8 pond grooten Vl. ten laste van Nicolaes, kanunnik der St. Pieterskerk te Middelburch, de rechten op hetgeen hem (Marinus Cornelis) door den kameraar van dat kapittel wegens zijne kanonesy verschuldigd is, en alles wat hem verder te Middelburch of in Zuyt-Bevelant toekomt, overdraagt.

Actum den iersten Julii anno Domini XVc ende acht ende vijftich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 72). Met 1 geschonden schepenzegel in groene was; 1 en dat van den vader van een schepen verloren.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 73.

241. 1559 Januari 22.
Schepenen van Reymerzvale oorkonden, dat heer Marinus Bernaertsz., provisor en deken der geestelijke jurisdictie van Zuyt-Bevelandt, koorofficiant der kerk aldaar en priester dier stad, aan zijne dienstbode Maycken Marinus Cornelisdr. den eigendom van al zijne roerende en onroerende goederen overdraagt onder voorwaarde, dat hetgeen door hem in zijn testament of codicil zal worden bepaald, door haar zal worden uitgevoerd.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijf hondert acht ende vijftich den tweentwintichsten dach van Januarii naer Hollant.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 52.

242. 1559 Januari 22.
Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Marinus Baernaertss., provisor en deken der geestelijke jurisdictie van

Zuyt-Bevelant, priester en choorofficiant der kerk van Reymerzwale zijn testament maakt.

Gedaen binnen den jare, maende, daghe . . . . . . als boven (int jaer ons Heeren XV^c acht ende vijftich den XXII^ten Januarii naer tscryven des hoefs van Hollant, die tweede indictie, het pausdoms van onser alderheylichsten in Christo vader ende paus Pauli pape quarti, het vierde jaer, het Roomsche rijck geluckelijck gubernerende ende administrerende den doorluchtichsten vorst ende prince Ferdinando van Bohemen ende Hungariën, tsijnder gubernatie het ierste jaer).

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 53.

243. 1559 September 4.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Marinus Barnaertz., priester, provisor en deken van Zuyt-Bevelandt, zich bereid verklaart aan de erfgenamen van Cornelis Jansz. Dijckgrave en Cornelis Cornelisz. Dijckgrave den eigendom der hem in 1558 door Marinus Cornelisz. Dijckgrave overgedragene perceelen land wederom over te dragen, mits hem de koopsom en de renten daarvan worden gerestitueerd, en dat de erfgenamen dit aanbod op zekere voorwaarden van de hand wijzen en de overdracht van 1558 bevestigen.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijf hondert ende neghen ende vijftich upten vierden dach Septembris.

a) Oorspr. (Inv. nr. 72). Met 2 geschonden schepenzegels in groene was; 1 verloren. Aan dezen brief is een andere dd. 1558 Juni 29 (zie nr. 239) gehecht.
b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 70 verso.

244. 1559 November 4.

Jacop Pierss. bekent van Marinus Bernaertss., provisor en deken van Zuyt-Bevelant, de koopsom der door hem verkochte landerijen te Vlake ontvangen te hebben.

Desen vierden Novembris anno XV^cLIX.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 72 verso.

245. 1559 November 9.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat mr. Marinus Bernaertsz., provisor en deken der geestelijke jurisdictie van Zuyt-Bevelant, de overdracht zijner roerende en onroerende goederen dd. 1559 Januari 22 en zijne testamentaire beschikkingen van denzelfden datum (zie nrs. 241 en 242) bevestigt en eene nadere beschikking omtrent zijne boeken maakt.

Actum binnen Reymerzwale ten huyse van denselfden heere ende meester Marinus den negensten dach van November anno XV^c negen ende vijftich.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 59 verso.

246. 1559 December 14.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Maerten Hubrechtss., Cornelis Jacopss., Cornelia Beschicks met haar man

Amplonis Janss., Marijcken Piers met haar man Jacop Gillisz. Lament, Pieter Cornelisz. Poele en Jan Franss., erfgenamen van wijlen mr. Marinus Barnaertss., afstand doen van al hunne rechten op diens nalatenschap en beloven zich niet te zullen verzetten tegen de door hem gemaakte beschikkingen.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijf hondert negen ende vijftich op den vierthiensten dach Decembris.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 61.

247. 1560 Juni 11.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Quirijn Jobss. zich borg stelt voor de levering van het land, dat heer Marinus Barnartss. van Jacop Pierss. heeft gekocht.

Actum den XIen Junii XVcLX.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 72 verso.

248. 1560 Juni 28.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat de gemachtigde van Quirijn Jobss., als gemachtigde van Jacop Pieterss. aan de executeurs ten behoeve van het sterfhuis van heer Marinus Barnartss. den eigendom van verschillende perceelen land te Vlaecke overdraagt.

Op den XXVIIIen dach Junii anno XVc ende tsestich.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 71 verso.

249. 1560 September 4.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Marijcken Marinusdochter en Crispinus Arendonck, haar man, verklaren uit de nalatenschap van mr. Marinus Baernartss. alles ontvangen te hebben, waarop zij recht hadden, en van verdere aanspraken af te zien, onder opmerking, dat de bedoeling van den testateur was, dat hetgeen na uitbetaling der legaten van zijn boedel overbleef, aan de armen komen zou.

Gedaen int jaer ons Heeren duysent vijf hondert ende tsestich den vierden dach Septembris.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 64

250. (15)60 September 26.

De provisor en deken van Zuytbevelandia gelast den geestelijke in Poertfliet zorg te dragen, dat de geëxcommuniceerde Laurentius op den Soutendam geen deel aan de Christelijke gemeenschap hebbe.

Datum Reymerswalis . . . . . . LXmo feria quinta post Mathei apostoli.

Oorspr. op papier (Inv. nr. 79). Het zegel van den voorgaanden provisor en deken verloren. Dit stuk is zeer geschonden.

251. 1561 Mei 6.

Cornelius van Myerop, proost en aartsdiaken van den Dom te Traiectum, benoemt Ockerus Hallinck, kanunnik der St.-Petruskerk te Middelburgum tot deken van Zuytbevelandia.

Datum anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo primo die vero Martis post dominicam Cantate.

Oorspr. (Inv. nr. 80). Het zegel ten zaken van den proost verloren. Aan dezen brief zijn drie andere van denzelfden datum (zie nrs. 252—254) gehecht.

252. 1561 Mei 6.

De officiaal van den aartsdiaken van den Dom te Traiectum machtigt Ockerus Hallinck, kanunnik van St. Petrus te Middelburgum en deken van Zuytbevelandia, tot het beschikken over alle kerkelijke diensten (officiationes) en absentiae in zijne jurisdictie.

Datum anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo primo feria tertia post dominicam Cantate.

Oorspr. (Inv. nr. 80). Met het geschonden zegel van het officialaat in groene was. Aan dezen brief zijn drie andere van denzelfden datum (zie nrs. 251, 253, 254) gehecht.

253. 1561 Mei 6.

De officiaal van den aartsdiaken van den Dom te Traiectum machtigt Ockerus Hallinck, kanunnik van St. Petrus te Middelburgum en deken van Zuytbevelandia, om beschikkingen te nemen in alle huwelijkszaken.

Datum anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo primo feria tertia post dominicam Cantate.

Oorspr. (Inv. nr. 80). Met het geschonden zegel van het officialaat in groene was. Aan dezen brief zijn drie andere van denzelfden datum (zie nrs. 251, 252, 254) gehecht.

254. 1561 Mei 6.

De officiaal van den aartsdiaken van den Dom te Traiectum machtigt Ockerus Hallinck, kanunnik van St. Petrus te Middelburgum en deken van Zuytbevelandia, om in zijn dekanaat geestelijke personen, die zulks verdienen, gevangen te zetten en weder vrij te laten.

Datum anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo primo feria tertia post dominicam Cantate.

Oorspr. (Inv. nr. 80). Met het geschonden zegel van het officialaat in groene was. Aan dezen brief zijn drie andere van denzelfden datum (zie nrs. 251—253) gehecht.

255. (1561) December 21.

De Heilige-Geestmeesters van Reymerswale hooren de rekening van Adriaen Lambrechtss., als ontvanger van den Heiligen Geest, de huisarmen en het St.-Jacobsgilde, over het jaar 1560 af.

Den XXIen Decembri.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 139.

256. 1562 Maart 23.

De notaris Van der Merwen oorkondt, dat Ockerus Hallinck,

provisor en deken der jurisdictie van Zuyt-Bevelant, Jacop Voxen, deken van Sinte Martensdijck, Johan Paschasius, deken van Tholen, Clement van den Dale, licenciaat in de theologie, en Jan Pistoris, pastoor van Reymerzwale, als scheidslieden uitspraak doeu in het geschil tusschen de executeurs van het testament en de codicillen van wijlen heer Marinus Bernaertsz. ter eene, en mr. Crijspijn van Arendonck en Marijcken, zijne huisvrouw, ter andere zijde over hetgeen den laatsten krachtens den schepenbrief dd. 1560 September 4 (zie nr. 249) uit de nalatenschap van mr. Marinus voorzeid toekomt.

Actum tot Reymerzwale den drye ende twintichsten Maerte anno XV[c] een ende tsestich.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 61 verso.

N.B. Deze oorkonde is volgens den Paaschstijl gedateerd, daar O. Hallinck eerst in Mei 1561 deken van Zuid Beveland geworden is.

257. 1563 Januari 4.

De koning beslist op het verzoek van dijkgraven en gezworenen van Bewesten Yerseke en van Oost-Borselen om den zetel der geestelijke jurisdictie over Zuyt-Bevelant van Rymerswaele te verleggen naar Goes, waartegen de bisschop van Middelburgh en baljuw, burgemeesters, schepenen en raad van Rymerswaele zich hebben verzet, dat de geestelijke jurisdictie over Zuyt-Bevelant gevestigd zal blijven, waar zij nu is.

Geschiet te Bruesselle den vierden dach Januarii XV[c] tweensestich.

Oorspr. (Inv. nr. 18).

258. 1563 Februari 22.

Jacop Viscarius, pastoor en kanunnik te Berghen opten Zoom, doet als scheidsrechter uitspraak in een geschil tusschen Jan Jansz., pastoor der kerk van Reymerzvale, deken van Zuyt-Bevelandt, en Ockerus Hallinck, koorofficiant in die kerk en provisor van Zuyt-Bevelandt, als vertegenwoordigende het capittel dier kerk, en Cornelis Willemsz. Levendale, baljuw, Willem Jansz. Olyphant, burgemeester, Anthonis Adriaensz. Bloncke en Franco van Campe, schepenen van Reymerzwale, als executeurs van het testament van Marinus Bernaertsz., provisor en deken van Zuyt-Bevelandt, over de celebratie van een bij testament van den laatste ingesteld jaargetijde, en bepaalt, welke diensten de kanunniken en kerkedienaren daarbij te verrichten zullen hebben, en hoe zij daarvoor beloond zullen worden.

Actum ten huyse van Franco van Campe voernoempt, ten jare, maende, daghe als boven (op huyden den twee ende twintichsten Februarii anno XV[c] drie ende tsestich stilo communi).

a) Oorspr. (Inv. nr. 72). Met een transfix dd. 1565 . . . . . (zie nr. 271).

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 66.

259. 1563 April 8.
Zie nr. 150.

260. 1563 . . . . . .
Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale stellen eene ordonnantie vast op de verpachting van het Berchsche veer.
Anno XV^c^LXIII ghemaect.
Afschrift in Inv. nr. 29*c* f. 1.

261. 1564 Februari 7.
Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Marinus Mateuss. ten behoeve van mr. Gerardt Macharis eene jaarlijksche rente van 4 pond 15 schellingen grooten Vl., losbaar tegen den penning 16, vestigt op zijn huis in de Smitstrate aldaar.
Ghedaen int jaer ons Heren duysent vijfhondert vier ende tsestich den sevensten dach der maent Februarii stilo communi.
Afschrift in Inv. nr. 66 f. 45.

262. 1564 Augustus 20.
De notaris Franco van Campen oorkondt, dat Adriaen Michielsz., Heilige-Geestmeester te Reymerzwale, zijn testament maakt, en daarbij o. a. aan het gilde van St. Anna in de kerk aldaar eene jaarlijksche rente van 25 schellingen uit land te Vlake vermaakt onder bepaling, dat, zoo het gilde ophield te bestaan, deze rente aan de Heilige-Geestmeesters aldaar zal komen, alles op den last van eene lezende mis ter week op het altaar van St. Anna en andere kerkelijke diensten.
Actum ten hûyse van hem testateur. In date den XX^en^ Augusti anno XV^c^LXIIII^tich^.
Extract uit het notarieel protocol in Inv. nr. 66 f. 41.

263. 1564 . . . .
Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerswale stellen eene ordonnantie vast op het veer tusschen die stad en Venusdamme, welk veer zij voor vier jaren van de stad Tholen in pacht genomen hadden.
Anno LXIIII ghemaect.
Afschrift in Inv. nr. 29*c* f. 3.

264. 1565 Januari 6.
Baljuw, burgemeesters en schepenen van Remmerswale stellen de voorboden der stad vast.
Actum in volle collegie van schepenen den VI^en^ Januarii anno 1564 stilo curie.
Afschrift in Inv. nr. 29*a* f. 1.

265. 1565 Februari 15.

Schepenen van stad en land van Tholen oorkonden, dat Franchoys Resen op zekere voorwaarden van de Heilige-Geestmeesters van Reymerzwaele 2 gemeten 6 roeden land in den polder Vijfthienhondert gemeten in erfpacht ontvangt.

Opten XV[en] dach Februarii anno XV[c] vijff ende tsestich naer Kerssmisse.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 14.

266. 1565 April 18.

Baljuw, burgemeesters en schepenen van Reymerzwale keuren als oppergeestmeesters ten verzoeke van de Heilige-Geestmeesters dier stad de uitgifte in erfpacht van 2 gemeten 6 roeden land in Tholen aan Franchoys Resen goed.

Ghedaen tot Reymerzwale desen XVIII[en] Aprilis anno XV[c] vier ende tsestich naer Hollandt.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 15.

267. 1565 Mei 10.

Ockerus Hallinck en Jan Jansz. Pistorius, provisor en deken, ordinaris rechters der geestelijke jurisdictie van Zuyt-Bevelandt, keuren de bovenstaande uitgifte in erfpacht (zie nr. 266) eveneens goed.

Actum tot Reymerzwale den X[en] May anno XV[c] vijff ende tsestich.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 16. In het oorspronkelijke was deze confirmatie geschreven onder die van 1565 April 18 (zie nr. 266).

268. 1565 Juli 1.

De notaris Franco van Campen oorkondt, dat Anthonie Marinisdochter, weduwe van Nout Adriaenss., met goedvinden van hare zoons Cornelis, Jan, Gheleyn en Adriaen Noutss. aan de kerkfabriek te Reymerswale een boomgaard aldaar overdraagt onder gehoudenis van daarvoor zekere kerkelijke diensten te verrichten en zekere jaarlijksche uitkeeringen te doen aan den Heiligen Geest en het hospitaal aldaar.

Actum binnen Reymerswale ten huyse ende woenstede van haer comparante voerseyt ten jare, maende, daghe etc. als boven (int jaer der geboorten ons Heerens ende Salichmakers Jesu Christi XV[c] vijf ende tsestich den eersten Julii, die achste Roemsche indictie, des pausdoms onser alderheylichster in Christo heerens ende vaders Pii pape quarti tseste jaer, het Roemsche rijck geluckelijck gubernerende den mogensten ende goedertierensten prince Maximiliano coninck van Bohemen ende Hungariën sijnder gubernatie tderde jaer).

a) Oorspr. (Inv. nr. 61). Met het geschonden zegel van den notaris in groene was.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 29 verso.

269. 1565 Juli 11.
Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Maycken Laureys Adriaenss. dochter te Brouwershaven op zekere voorwaarden aan de executeurs van het testament van den heer Marinus Barnaertss. ten behoeve der armen van Reymerzwale alle rechten, die zij op den boedel van Cornelis Janss. Dijckgrave zou mogen hebben, overdraagt.
Actum binnen Reymerzwale ten jare, maende, daghe als boven (den elfsten Julii anno XV^c vijf ende tsestich).

Afschrift in Inv nr. 66 f. 73 verso.

270. 1565 December 15.
Margarita (gouvernante) bevestigt op het request van burgemeesters, schepenen en raad der schamele stad Reymerswale, het bij octrooi van 1557 (zie nr. 236) aan de inwoners dier stad gegevene recht om granen en eetwaren vrijelijk aan te koopen.
Faict par son Alteze au conseil d'estat, tenu à Bruxelles le XV jour de Décembre 1565.

Afschrift in Inv. nr. 4 f. 55.

271. 1565 . . . .
Cornelis Willemsz. Levendale, baljuw, Willem Jansz. Oliphant, burgemeester, Franco van Campen en Anthonis Adriaensz. Bloncke, schepenen van Reymerzwale, wijzen als executeurs van het testament van Marinus Barnhartsz., provisor en deken van Zuyt-Bevelandt, 10 gemeten 242 roeden land te Maelstede, tot het sterfhuis behoorende, aan om uit de opbrengst daarvan de kosten der fundatie, vermeld in den brief dd. 1563 Februari 22, waardoor deze gestoken is, (zie nr. 258) te bestrijden, en vermeerderen tevens het daarbij vastgestelde salaris van den koster en den klokkeluider.
Gedaen binnen der stede Reymerzwale den . . . . . .

a) Oorspr. (Inv. nr. 72). De zegels der vier executeurs verloren.
b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 17 verso.
N.B. De datum van den brief is niet ingevuld; het jaartal blijkt uit de handteekening van een der executeurs.

272. 1565 . . . .
Baljuw, burgemeesters en schepenen geven eene publicatie, waarbij verboden wordt de bewaarders van de zoutkeeten in hunne functiën te belemmeren.
Gepubliceert ter peuyen anno 1565.

Afschrift in Inv. nr. 29*a* f. 30 verso.

273. 1566 Januari 22.
Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale stellen de voorwaarden vast, waarop zij den ontvang van den wijnaccijns, den bieraccijns, den zoogenaamden kleinen ontvang en de extra-ordinaris inkomsten over 1566 aan mr. Jan Campe,

en het houden van het contraboek aan Coenraets Janss. opdragen.

Ende hebben hairen behoirlijcken eedt gedaen achtervolgende de voirseyde ordinantie den XXII Januarii anno XVcLXVI stilo communi.

Afschrift in Inv. nr. 29c f. 7.

274. 1566 Juli 1.

Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Cornelis Michielss. Pot namens zijne huisvrouw Margariete Hubrecht Baltens dochter belooft aan den Heiligen Geest aldaar jaarlijks te zullen betalen een cijns van 6 schellingen grooten Vl. uit een stuk weiland bij Onser-Vrouwenpoerte aldaar, hetwelk bij doode van Quirijn Corneliss. van Overdee, deken van Zuyt-Bevelandt, op zijne huisvrouw vererfd was, en waaruit vroeger een cijns van 9 schellingen 's jaars werd betaald, voor welke vermindering van cijns de hofstede van Pieter van Duvenee aan den Heiligen Geest is afgestaan.

Actum opter stadt huys der voorseyde stede den eersten Julii anno XVc ses ende tsestich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 70). Met 2 geschonden schepenzegels in groene was; 1 verloren.

b) Afschrift in Inv. nr. 66 f. 33.

275. 1566 Juli 29.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale, beschikkende op een request van de administrateurs van het St.-Jacobsgilde in de kerk aldaar, bepalen, dat voor het gebruik der door het gilde aan te schaffen pelle, betaald zullen worden 2 schellingen grooten.

Opten XXIXen Julii 1566.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 42.

276. 1566 Juli 30.

Mijne heeren van de wet geven eene publicatie tegen het stelen van ankers.

Den naestlaesten Julii anno 1566.

Afschrift in Inv. nr. 29a f. 32 verso.

277. 1566 Augustus 25.

De koning gelast den rentmeester van Bewester Schelt zijn plakkaat tegen de kerkroovers bekend te maken.

Ghegeven in onser stadt van Bruselen . . . . . den XXVen dach van Augusto XVc ses ende tsestich.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 156 verso.

278. 1566 . . . .

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale stellen met medewerking van de dekens en de gezworenen

der panlieden eene ordonnantie op het zieden van het witte zout vast.

Afschrift in Inv. nr. 29c f. 13.

N.B. Deze ordonnantie is vastgesteld in 1566 — dit blijkt uit het opschrift — na Januari 22 (zie nr. 273). Blijkens aanteekening onder deze ordonnantie is zij gewijzigd 1568 Maart 20.

279. 1567 Januari 11.

Baljuw, burgemeesters en schepenen stellen eene instructie vast voor den gezworen meter der stad.

Dus . . . . . . gheordineert . . . . . op der stadt huys van Reymerzwale den elfsten Januarii anno XV^c seven ende tsestich stilo communi.

Afschrift in Inv. nr. 29a f. 34.

280. 1567 Januari 20.

Jan Aernoutss. burgemeester, en Franchois van Campen, pensionaris der stad Reymerswale, beloven aan Marie van Everslage, weduwe van Gillis Coels in halfjaarlijksche termijnen van 25 Carolusguldens de 152 gulden $3^1/_2$ stuiver, die de stad aan wijlen haar man schuldig was, te zullen betalen.

Gedaen den twintichsten Januarii anno XV^c ses ende tsestich naer Brabandt.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 46.

281. (1567) Maart 5.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad geven eene publicatie, houdende maatregelen om een gevreesden overval van de Calvinisten tegen te gaan.

Ghedaen den V^en Martii.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 161.

N.B. Oorspronkelijk stond hier «VI^en Martii» wat in «V^en Martii» gecorrigeerd is.

282. (1567) Maart 28.

Mijne heeren van de wet geven eene publicatie tot handhaving van de oude Catholieke religie.

Den XXVIII^en Martii, te weten op den Goeden Vrydach . . . . . ghedaen.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 166.

283. 1567 Maart 28.

De gemeente zweert trouw aan den koning, de gouvernante en de gouverneurs, door den koning gesteld of te stellen, den baljuw, burgemeesters, schepenen, kwartiermeesters en hoofdmannen, en belooft de oude Catholieke religie te zullen voorstaan.

Den XXVIII^en Martii anno 1567 stilo communi ghedaen.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 167.

284. (c. 1567 Mei 1.)

Baljuw, burgemeesters en schepenen geven eene publicatie, waarbij gelast wordt de sieradiën en beelden, die in het vorig jaar uit de kerk naar het stadhuis waren overgebracht, weder naar de kerk terug te brengen.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 168.

N.B. Deze publicatie is in het register geschreven na de hier voorafgaande eedsaflegging van 28 Maart (zie nr. 283) en vóór de wetsvernieuwing van 17 Juni.

285. 1567 Mei 12.

Schepenen van Berghen opten Zoom oorkonden, dat Marie van Everslage, weduwe van Gillis Coels, haar huis in de Coevoetstrate aldaar verbindt om Jan Aernoutss., burgemeester, en Franchoys van Campen, pensionaris van Reymerswale, schadeloos te houden voor het geval, dat Adriaen Walbert of een ander aanspraak mocht maken op de schuld, die zij beiden beloofd hebben haar te zullen afbetalen.

Actum den XII^en^ dach May in den jaere XV^c^LXVII.

Extract uit het register van recognitiën der stad Bergen op Zoom in Inv. nr. 2 f. 46 verso.

286. 1567 October 14.

De burgemeesters der stad Reymerswale dragen aan Vincent Walravenss. te Bergen en zijn neef Cornelis op zekere voorwaarden op het water- en winddicht onderhouden van het stadhuis en andere stadsgebouwen gedurende negen jaren.

Actum als boven (den XIIII^ten^ Octobri anno XV^c^ seven ende tsestich).

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 170 verso.

287. 1567 October 14.

De burgemeesters der stad komen met mr. Heyndric Cuyck overeen omtrent de voorwaarden, waarop hij tot schoolmeester zal worden aangenomen.

Actum als boven (den XIIII^ten^ Octobri anno XV^c^LXVII).

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 171.

N.B. Gedrukt: NEHALENNIA 1850 blz. 112.

288. 1567 October 28.

Baljuw, burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale beantwoorden de vraagpunten, hun op last van den hertog van Alva, kapitein- en gouverneur-generaal, overgegeven door mr. Anthonis Molenaer en mr. Jan Ontruwijs, raden in den Grooten Raad, betreffende de houding der stad ten opzichte der ketterij en den beeldstorm.

Gesloten op der stadt huys deser stede Reymerzwale den XXVIII^en^ Octobris anno XV^c^ seven ende tsestich.

Oorspr. in Inv. nr. 2, gebonden tusschen f. 168 verso en 169.

289. 1567 October 29.
Aegidius Eligius, provisor en deken van Zuyt-Bevelant, geeft ten verzoeke van den magistraat van Reymerzwale een gunstig getuigenis omtrent de houding der stad tijdens de troebelen.
Desen XXIXen Octobris anno 1567.

Oorspr. in Inv. nr. 2, geschreven onder de voorgaande oorkonde (zie nr. 288).

290. 1567 November 21.
De notaris J. Lettert oorkondt, dat mr. Gillis Loysz., provisor en deken te Reymerzwale, zijn testament maakt en daarbij o. a. aan den Heiligen Geest aldaar eene jaarlijksche rente van 2 gulden 16 stuivers uit zeker land te Gorricom, hem toekomende uit de erfenis van zijn afwezigen broeder Jan Loysz., vermaakt onder bepaling, dat deze beschikking niet van kracht zal wezen, zoo zijn broeder terugkomt.

Extract in Inv. nr. 66 f. 83.
N.B. De datum van dit stuk blijkt uit het opschrift.

291. 1567 November 23.
De notaris J. Lettert oorkondt, dat mr. Gillis Loysz. het door hem aan het kapittel te Reymerzwale gemaakte legaat van 4 pond Vl. herroept en bepaalt, dat van de rente uit zeker land te Gorricom, door hem eerst geheel aan den Heiligen Geest aldaar vermaakt, 5 schellingen 's jaars aan het kapittel en de rest aan den Heiligen Geest komen zullen.
Actum ten jare, maende ende dage als boven (den XXIIIen Novembris anno 1567tich) in de slaepcamer van hem testateur, te bedde liggende.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 83 verso.

292. 1567 December 5.
Nicolaus de Castro, bisschop van Middelburgum, lijft op verzoek van baljuw, burgemeesters, schepenen en raden der stad Reymerzwalum de vicarie op het altaar van St. Joannes Evangelista en St. Sebastianus in de parochiekerk aldaar, gesticht door Bertholomeus Laurentiuszoon, vaceerende door het overlijden van Joannes Pistorius, bij de cure dier kerk in, niettegenstaande het verzet van Cornelia Arnoldusdochter, die beweerde collatrix dezer vicarie te zijn, en anderen.
Datum Middelburgi . . . . . anno Domini 1567 mensis Decembris die quinta.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 222.

293. 1568 Januari 10.
Philips, koning van Castille, keurt ten verzoeke van den bisschop van Middelburch, den Domproost van Uuytrecht en burgemeesters en regeerders van Reymerswale goed de hier ingelaschte „Forme ende maniere, duer last ende versouck van den eerwaerdigen heere den biscop van Middelburch,

daerthoe by de hoocheyt van de hertoghinne van Parma ende Plaisance etc., gouvernante regente van wegen den conincklijcke majesteyt, vermaent ende geport wesende, geconcipieeert ende begrepen by den gedeputeerden van den geprevilegeerde steden van Reymerzwale ende Goes, al voren daerop rypelijck gecommuniceert den raedt van de magistraet ende regierders derzelver steden, volgende dewelcke de geestelijcke censuren, te weten den ban, aggravatie ende reaggravatie, zullen mogen verandert worden in andere bequamer middelen van proceduren over tdestrict ende tbedrijf der geestelijcke jurisdictie van Zuyt-Bevelandt ende over den bedryve van Sinte-Martendijck, Poirtfliet metten anderen omliggenden dorpen, altijt onder tbelieve ende placet van de coninclijcke majesteyt" dd. 1565 October 3.

Gegeven in onse stadt van Bruessel den thienden dach des maents Januarii int jaer onses Heeren duysent vijffhondert seven ende sestich, van onsen rijcken te weten van Saegnen (sic) ende Beyde Sicilliën t XIIe, ende van Naples t XIIIIe.

Oorspr. (Inv. nr. 32). Met het geschonden zegel van den Koning in roode was. Met aangehecht relaas van den exploiteur van het hof van Hollandt, Zeelandt dd. 1568 Augustus 3 (zie nr. 298).

294. 1568 Februari 23.

De burgemeesters der stad komen met mr. Jan Themanno Westmallio, baccalaureus in de godgeleerdheid, overeen omtrent de voorwaarden, waarop hij tot pastoor zal worden aangenomen.

Desen XXIII^en^ Februarii anno XV^c^LXVIII^tich^ stilo communi.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 174.

N.B. In de marge staat aangeteekend, dat 1570 September 1 mr. Walterus, baccalaureus in de godgeleerdheid, op dezelfde voorwaarden als pastoor is opgetreden.

295. 1568 Maart 8.

Cornelis van Leefdale, baljuw, en Willem Janss. Oliphant verhuren op zekere voorwaarden aan Marinus Pauwelss. eene hoeve te Vlaecke met de daartoe behoorende landen.

Actum tot Reymerswale ten huyse van Cornelis van Leefdale, bailliu voirseyt, ten jare, maende, dage als boven (den achsten Maerte anno XV^c^ acht ende tsestich stilo communi).

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 75 verso.

296. 1568 Juni 22.

Burgemeesters en kerkmeesters komen met mr. Gerardt Trudonis overeen omtrent de voorwaarden, waarop hij tot organist zal worden aangenomen.

Ghedaen binnen Reymerswale ten jare ende dage voerseit (den XXII^ten^ Junii anno 1568).

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 176 verso.

297. 1568 Augustus 1.
De burgemeesters van Reymerzwale en de Heilige-Geestmeesters, tevens St.-Jacobsgildemeesters, hooren de rekening van Jacob Geertsz. Smit, als ontvanger van den Heiligen Geest, het St. Jacobsgilde en de huisarmen, over het jaar 1567 af.
Actum den 1en Augusti anno XVc acht ende tsestich.
Afschrift in Inv. nr. 66 f. 142 verso.

298. Augustus 3.
Cornelis Jansz. Stryen, exploiteur van het hof van Hollandt, Zeelandt en Vrieslandt, geeft bericht betreffende de afkondiging ten verzoeke van den bisschop van Middelburch, den Domproost van Utrecht en burgemeesters en regeerders der stad Remmerswale van het stuk, waaraan deze brief gehecht is, (zie nr. 293) te Remmerswale, Poortvliet, Sint-Annenlandt, Sinte-Martensdijck, Scherpenisse, Baerlandt, Nissa, Heynskensant, Cruyningen, Werdere, Bieselingen en Goes.
Desen IIIen Augusti anno XVcLXVIII.
Oorspr. (Inv. nr. 32).

299. 1568 Augustus 8.
Schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat Pieternelle Bloncke Adriaensdr. ten behoeve van mr. Gerardt Machariss. eene jaarlijksche rente van 25 pond, losbaar na den dood van mr. Gerardt tegen den penning 16, vestigt op hare beide zoutkeeten aan de Havene en haar huis in de Smitstrate aldaar, onder bepaling, dat daarmede haar rentebrief dd. 1565 Juni 1 en die van haar zwager Marinus Teuss. dd. 1564 Februari 7, beiden ten behoeve van mr. Gerardt voornoemd, gecasseerd zullen zijn.
Actum tot Reymerzvale desen achsten Augusti anno XVc acht ende tsestich.
Afschrift in Inv. nr. 66 f. 44.

300. 1568 Augustus 29.
Schepenen van Reymerzvale oorkonden, dat Marinus Matheeuss. ten behoeve van mr. Gerardt Machariss. eene jaarlijksche rente van 35 schellingen 8 grooten 12 myten Vl., losbaar tegen den penning 16, vestigt op zijne keet op tHooft aldaar.
Ghedaen int jaer ons Heeren duysent vijfhondert acht ende tsestich den neghen ende twintichsten Augusti.
Afschrift in Inv. nr. 66 f. 45 verso.

301. 1568 Augustus 29.
De notaris Franco van Campen oorkondt, dat mr. Gerardt Machariss. bij wege van nader codicil bepaalt, dat Nelle Bloncke Adriaensdr. voor hetgeen zij blijken zal hem bij zijn dood schuldig te zijn, de beide rentebrieven, die hij ten laste van Marinus Teuss. bezit, in mindering zal mogen brengen en

het ontbrekende in termijnen zal mogen aflossen aan Heilige-Geestmeesters, aan wie hij deze inschulden overeenkomstig zijn vroeger codicil vermaakt.

Actum ten huyse ofte woenstede desselfs comparants ten jare, maende ende daghe als boven (den negenentwintichsten Augusti anno XV^c^ acht ende tsestich).

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 46 verso.

302. 1568 September 1.

Baljuw, burgemeesters en schepenen geven eene publicatie, waarbij zij het koopen van levensmiddelen binnen het land van Tholen en Schakerloe verbieden.

Den 1en Septembris anno 1568 gedaen.

Afschrift in Inv. nr. 29*a* f. 39.

303. 1568 September 23.

Burgemeesters, schepenen en raad der steden Middelburch en Reymerzwaele gaan voor vier jaren eene overeenkomst aan omtrent het overschieten en vervoeren van grof zout op de stroomen van Middelburch.

Aldus gedaen op den XXIIIen Septembris anno XVc achtentzestich.

a) Oorspr. (Inv. nr. 33). Met het geschonden zegel ten zaken der stad Middelburg in groene was. Met aangehecht begeleidend schrijven van A. van Campen, secretaris van Middelburg, aan mr. Franchois van Campen, pensionaris en secretaris van Reimerswaal, dd. 1568 September 25.

b) Afschrift in Inv. nr. 2 f. 177 verso. Hierachter afschrift van het bovenaangehaald schrijven dd. 1568 September 25.

304. 1568 September 28.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale stellen eene ordonnantie tegen de vreemde bedelaars vast.

Gepubliceert den XXVIIIten Septembri anno 1568.

Afschrift in Inv. nr. 29*a* f. 37.

305. 1568 December 12.

De Heilige-Geestmeesters vergunnen op zekere voorwaarden aan Jacob Geertss. Smit, ontvanger van den Heiligen Geest, om de som van 12 pond grooten Vl., zijnde hetgeen hij nog wegens het slot zijner laatste rekening verschuldigd was, eerst met Jacobi 1569 te betalen.

Actum ten jare, maende, daghe als boven (den XIIen Decembri anno XVcLXVIIItich).

Oorspr. in Inv. nr. 66 f. 153 verso.

306. (15)69 Januari 5.

De heeren van de wet verlengen de overeenkomst met mr. Gerardt, den organist, (zie nr. 296) voor zeven jaren.

Den vijfden Januarii anno LXIX stilo communi.

Oorspr. in Inv. nr. 2 f. 177.

307. 1569 Januari 24.

De notaris Franco van Campen oorkondt, dat Peter Anthoniss. zijn testament maakt, daarbij zijn broeder Adriaen Thoniss, die tot de helft zijner nalatenschap gerechtigd zou zijn, onterft en in diens plaats op zekere voorwaarden den Heiligen Geest te Reymerzwale tot erfgenaam benoemt.

Actum tot Reymerzwale ten jare, maende, daghe als voren (int jaer van der geboerten desselfs ons Heeren XV^{c} neghen ende tsestich den vier ende twintichsten Januarii stilo curiae Romanae, die XII^{te} indictie, des paeusdom etc.).

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 85.

308. 1569 Februari 6.

Mr. Willem Ingelss., provisor en deken der jurisdictie van Zuyt-Bevelant, mr. Jan Themanno, pastoor der kerk van St. Pieter en Pauwels te Reymerzwale, de schepenen, de Heilige-Geestmeesters en de executeurs van het testament van heer Marinus Barnartss. hooren de rekening van Franco van Campen van het sterfhuis van heer Marinus van Martini 1567 tot Martini 1568 af.

Datum op het stadhuys binnen Reymerzwale opten VI^{en} Februarii anno XV^{c} negen ende tsestich stilo communi.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 74 verso.

309. 1569 Februari 6.

De Heilige-Geestmeesters te Reymerzwale nemen met machging van provisor en deken, pastoor en burgemeesters op zekere voorwaarden van de executeurs van het testament van wijlen heer Marinus Barnaerts al de goederen, die het sterfhuis van heer Marinus nog toekomen, over.

Actum den VI^{en} Februarii anno XV^{c} ende negenentsestich nae gemeen scryven.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 79 verso.

310. 1569 Juli 17.

Burgemeesters en schepenen van Reymerzwale oorkonden, dat de executeurs van het testament van heer Marinus Barnaertss. aan Jacob Adriaen Lambrechts, Heiligen-Geestmeester aldaar, verschillende goederen, afkomstig uit het sterfhuis van heer Marinus, overdragen.

Alhier binnen Reymerzwale den XVII^{en} Julii anno XV^{c} neghen ende tsestich opter stadt huys der voerseyde stede.

Oorspr. in Inv. nr. 66 f. 78 verso.

311. 1569 Juli 20.

Nicolaus de Castro, bisschop van Middelburgum, lijft op verzoek van baljuw, burgemeesters en raad der stad Reymerzwalum de vicarie op het altaar van het Heilige Kruis in de kerk aldaar, vaceerende door het overlijden van Jacobus Foxius, deken der kerk van Agger Sancti Martini, bij de cure der kerk van Reymerzwalum in.

Datum Middelburgi . . . . . . anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo nono mensis vero Julii die vigesima.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 226.

312. 1569 September 5.

De Heilige Geestmeesters te Reymerzwale erkennen van de executeurs van het testament van mr. Gillis Loysz. eene jaarlijksche rente van 26 stuivers uit zeker land te Gorchum ontvangen te hebben, en beloven de voorwaarden, waaronder deze rente aan den Heiligen Geest is gelegateerd, te zullen nakomen.

Actum desen V^en^ Septembris anno XV^c^ negen ende tsestich.

Afschrift in Inv. nr. 66 f. 84.

313. 1570 Januari 25.

Burgemeesters en regeerders van Reymerzwale deelen ten verzoeke van den hertog van Alva, gouverneur- en kapiteingeneraal, de costumen der stad mede.

Actum tot Reymerzwale desen XXV^en^ Januarii anno duysent vijfhondert neghen ende tsestich stilo curie Hollandie.

Afschrift in Inv. nr. 29*b* f. 1.

314. 1570 Maart 11.

De burgemeesters der stad Reymerswale komen met mr. Pauwels Verhagen, oud-schoolmeester en koster van Capelle, overeen omtrent de voorwaarden, waarop hij tot schoolmeester zal worden aangenomen.

Actum tot Reymerzwale in de herberge, genaempt Den Keyser, ten jare, maende, dage als voren (den XI^ten^ Martii anno XV^c^ tseventich).

Oorspr. in Inv. nr. 2 f. 182.

315. 1570 Juni 19.

Burgemeesters en schepenen komen met Jan Coliss. overeen omtrent de voorwaarden, waarop hij tot koster zal worden aangenomen.

Actum tot Reymerzwale in den accijshuis ten dage voerseit (den XIX^ten^ Junii anno XV^c^ tseventich).

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 183 verso.

316. 1570 Augustus 21.

Schepenen der stad Reymerzwale oorkonden, dat jonkheer Hermes van Winghene, als rechtverkrijgende van Anna Mannarts, weduwe Jan de Jonghe, zijne behuwdgrootmoeder, afstand doet van alle rechten, die hij op de stad mocht hebben wegens den rentebrief dd. 1477 December 9, groot 12 pond grooten Vl. 's jaars, ten laste der stad en ten behoeve van Agniete Tielmans.

Actum tot Reymerswale desen XXI^en^ Augusti anno XV^c^ ende tseventich.

Afschrift in Inv. nr. 2 f. 44.

317. 1570 Augustus 21.
Burgemeesters, schepenen en raad der stad Reymerzwale erkennen aan Hermes van Wingene, rechtverkrijgende van Anna Mammaerts, weduwe van Jan de Jonge, wegens inlossing van een rentebrief van 12 ponden grooten Vl. 's jaars schuldig te zijn 400 Carolusgulden en beloven daarvan dadelijk 120 gulden en de rest in jaarlijksche termijnen van 60 gulden te zullen betalen.
Actum tot Reymersvale desen XXIen Augusti anno 1570.
Afschrift in Inv. nr. 2 f. 45.

318. 1570 October 2.
De burgemeesters van Reymerzwale, de Heilige-Geestmeesters, tevens toezienders van het St.-Jacobsgilde, en de aankomende ontvanger van den Heiligen Geest hooren de rekening van Jacop Adriaen Lambrechtss., alias Coppelaer, als ontvanger van den Heiligen Geest, het St. Jacobsgilde en de huisarmen, over het jaar 1569 af.
Actum opter stad huys den IIen Octobris anno XVcLXXtich.
Afschrift in Inv. nr. 66 f. 155.

Alphabetische index der persoonsnamen.

---

1) Zie ook Pistoris.

1) Alle woorden waarin de *C* als *K* wordt uitgesproken, zie men op *K*.

Nummer.

1) Zie ook Backer.

Nummer.

Nummer.

Alphabetische index der plaatsnamen.

---

1) Nagenoeg alle regesten vermelden Reimerswaal zelf.

Alphabetische index der voorhandene zegels. [1]

1) De namen der zegelaars, met uitzondering der schepenen, zijn in den index der persoonsnamen vermeld, en daarom hier niet opnieuw opgenomen.

2) Onder de 13 schepenen, die over de onder nr. 215 vermelde akte gestaan hebben, komen voor: Augustijn Cornelisz. en mr. Adriaen Cornelisz., doctoir in medicynen. Op het zegel is alleen te lezen «Cornelisse», zoodat niet blijkt, welke der beide genoemde schepenen het charter bezegeld heeft.

3) De stad Reimerswaal had drie verschillende zegels, te weten: van verbande (s. obligationis), ten zaken (s. ad causas) en van den zoute (s. de sale). Het eerste zegel diende om rente- en verbandbrieven, het tweede om certificatiën, procuratiën, missiven en diergelijke stukken, het derde om zoutbrieven te bezegelen. Zie Inv. nr. 2 fol. 102 en Archief van het Zeeuwsch Genootschap 1e deel 3e stuk blz. 18.

De regeeringsjaren van Karel V als koning van Castilië of Spanje.

(Aanteekening op nrs. 180, 181 en 207.)

Den 23en Januari 1516 stierf Ferdinand de Catholieke; dadelijk na de ontvangst van het bericht van het overlijden nam zijn kleinzoon, de latere Karel V, den titel van koning van Castilië aan. Volgens Gachard (Collection des voyages des souverains des Pays-Bas 2e dl. blz. 17 noot 1) geschiedde dit 14 Maart 1516. Men zou dus verwachten, dat ook de regeeringsjaren van Karel V als koning van Castilië in dier voege berekend zijn, dat 14 Maart 1516 zijn 1e, 14 Maart 1517 zijn 2e jaar begint enz. Reg. nr. 207 is echter gedateerd van 25 Maart 1537 in het 21e regeeringsjaar van Karel V, waar men volgens de boven gegevene veronderstelling het 22e verwachten zou. Dit kan eene vergissing zijn: de beambte, die een jaar lang alle akten gedateerd had uit het 21e jaar des konings, kan daarmede nog eenige dagen zijn doorgegaan, eer hij bemerkte, dat het 22e regeeringsjaar begonnen was. Maar het kan ook zijn, dat in het stuk van 25 Maart 1537 de regeeringsjaren berekend zijn volgens den datum, waarop Karel V te Madrid als koning werd geproclameerd (13 April 1516). Om hieromtrent tot zekerheid te geraken, heb ik de dateering der oorkonden van Karel V, vallende tusschen 14 Maart en 13 April, die ik onder mijn bereik had, nagegaan.

Met inbegrip der drie oorkonden, die hierboven zijn vermeld, raadpleegde ik er zestien. Van dezen vond ik er vijf, wier dateering juist is, zoo de regeeringsjaren van Karel V over Castilië geteld worden van 14 Maart 1516, nl.:

V. [1]) 2260 1517 Maart 20 in het 2e regeeringsjaar.
V. 2305 1520 Maart 24 in het 5e regeeringsjaar.

---

1) Met V. wordt bedoeld de chronologische tafel van de charters en oorkonden, bewerkt door J. P. van Visvliet, met WK. de beschrijving der charters, afkomstig van de familie van Wakkene—Kapelle, opgenomen in: Verslagen omtrent 's rijks oude archieven XVIII (1895), met R. de regestenlijst van Reimerswaal. Ik waarschuw den lezer, dat de dateeringen van V. meermalen onnauwkeurig zijn.

WK. 35	1521	Maart	21	in het 6e	regeeringsjaar.
V. 2649	1538	Maart	18	in het 23e	regeeringsjaar.
V. 2671	1539	April	1	in het 24e	regeeringsjaar.

Daarentegen vond ik zes oorkonden, die de jaren van Karel V als koning van Castilië met 13 April beginnen, nl.:

V. 2416	1528	Maart	20	in het 12e	regeeringsjaar.
V. 2513	1532	Maart	22	in het 16e	regeeringsjaar.
V. 2564	1536	April	1	in het 20e	regeeringsjaar.
R. 207	1537	Maart	25	in het 21e	regeeringsjaar.
WK. 48	1541	Maart	28	in het 25e	regeeringsjaar.
V. 2885	1550	Maart	29	in het 34e	regeeringsjaar.

Eindelijk kwamen mij vijf oorkonden voor, waarin het regeeringsjaar één te laag wordt opgegeven, zoo men het met 13 April, twee, zoo men het met 14 Maart begint, nl.:

V. 2446	1529	Maart	14	in het 12e	regeeringsjaar.
R. 180	1529	Maart	14	in het 12e	regeeringsjaar.
R. 181	1529	Maart	14	in het 12e	regeeringsjaar.
V. 2418	1529	Maart	26	in het 12e	regeeringsjaar.
V. 2453	1529	April	10	in het 12e	regeeringsjaar.

Gelijk men ziet, komt in deze vijf oorkonden, die allen uit Maart en April 1529 dateeren, dezelfde fout voor. Wanneer men nu let op de volgende dateeringen, voorkomende in drie akten uit 1528/9, die in dit depôt berusten, nl.:

V. 2428	1528	September	16	in het 12e	regeeringsjaar.
V. 2429	1528	November	4	in het 12e	regeeringsjaar.
V. 2442	1529	Januari	14	in het 12e	regeeringsjaar,

dan is het, dunkt mij, duidelijk, dat de beambte, met het opstellen dezer stukken belast, in 1528 verzuimd heeft nota te nemen van het intreden van een nieuw regeeringsjaar en het 12e is blijven doortellen, hoewel het 13e reeds begonnen was. Of hij het 13e jaar met 14 Maart of met 13 April had moeten beginnen, blijkt uit deze stukken niet rechtstreeks. Zoo men echter de drie volgende dateeringen in aanmerking neemt, nl.:

V. 2461	1529	Augustus	7	in het 13e	regeeringsjaar.
V. 2462	1529	Augustus	25	in het 13e	regeeringsjaar.
V. 2463	1529	September	1	in het 14e	regeeringsjaar,

dan schijnt het niet twijfelachtig, of de bedoelde beambte heeft het regeeringsjaar in 1529 met 13 April veranderd en tusschen 25 Augustus en 1 September van dat jaar bemerkt, dat hij de verandering van regeeringsjaar van 1528 overgeslagen had en daardoor een jaar ten achteren was. Neemt men dat niet aan, dan moet men veronderstellen, dat de beambte niet slechts in 1528 maar ook in 1529 verzuimde nota te nemen van de verandering van regeeringsjaar, en dat hij tusschen 10 April en 7 Augustus de helft zijner fout bemerkte en in de laatste dagen van Augustus de andere helft, wat niet zeer waarschijnlijk is. De

anomalie in de dateering der charters van 1528 en 1529 pleit dus eer voor eene verandering der regeeringsjaren met 13 April dan voor eene met 14 Maart.

De slotsom, waartoe ik gekomen ben, is dus deze, dat Reg. nrs. 180 en 181 abusievelijk gedateerd zijn uit het 12e in plaats van uit het 13e (niet 14e) jaar, en dat de dateering van Reg. nr. 207 uit het 21e jaar juist is.

C

LIJST DER BESCHEIDEN, DIE OMSTREEKS 1570 IN DE STADSPRIVILEGIEKIST BERUSTTEN. [1]

In de previlegiekiste zijn dese nabescreven bescheyt:

1. In den eerste confirmatie ende sentencie van den paus, alsdat de gheestelijck jurisdictie van Zuyt-Bevelant alhyer tot Reymerzwale gehouden soude worden (nr. 67).
2. De sentensie van de proces van die van Poervliet, conse(r)nerende de jurisdictie (zie hieronder nr. 19).
3. Noch een previlegie van den afslach van den visse (nr. 61).
4. Noch die cure van der mee (nr. 78).
5. Noch de ordinancie van de Selsusters (ontbreekt [2])).
6. Noch previlegie van de tholennaren vant een eylant in Zeelant int andere te betrecken, ende voir deerste instancie ende sal men betrecken elck binnen synen bedrive (ontbreekt).
7. Noch ottroye van de afbrekinge van de huysen binnen Reymerzwale (ontbreekt [3])).
8. Noch ottroye van de vitualie (zie hieronder nr. 21).
9. Noch diverse munumenten, de chorificianten aengaende (ontbreekt).
10. Noch diverse previlegiën ende acten, consernerende het vernieuwen van der wet ende het kiesen van der wet (nr. 75 [4])).

---

1) Bij elk stuk is aangewezen het nummer, dat het in de Regestenlijst voert. In deze lijst zijn blijkbaar niet opgenomen de charters, die reeds in het privilegieboek waren afgeschreven. Dit zijn de nummers 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 26, 27, 29, 31, 38, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 58, 70, 73, 125, 126, 144, 146, 180 en 181. Thans zijn echter nog alleen de origineelen aanwezig van de nrs. 8, 12, 14, 15, 18, 19, 22, 29, 31, 38, 44, 45, 46, 47, 49, 58, 70, 125, 144, 146, 180 en 181.

2) Bedoeld is het origineel van het onder nnmmer 105 beschrevene stuk.

3) Bedoeld is het origineel van het onder nummer 225 beschrevene stuk.

4) De nummers 17, 31 en 44 zijn niet bedoeld, daar de origineelen van de oorspronkelijk in het privilegieboek opgenomene charters op deze lijst niet voorkomen.

11. Noch een placat jegens den rentmeester, die een poorter geaprehendeert hadde, waerinne hy geobedieert heeft (nr. 114).
12. Noch een privilegie, verleent by den ouden hartoch Phili(p)s, ludende, datt men gheen neringe doen en mach sonder poorter te sijn (nr. 62).
13. Noch een mandament contra Marinus Cornelis Dierixen ende anderen ter cause, dat sy vier geleyt hadden boven die ordinantie. 1516. (ontbreekt).
14. Noch een tractaet by den rekenmeesters in den Hage ter cause van tclergiescip der stede (ontbreekt).
15. Noch een ottroye van graciën van den grooten brande, geschiet upten IIen dach Meye anno XIIIIc ende vijftich, als het stathuys metten twee deele van der stadt verbrande (nr. 59).
16. Noch een tractaet, consernerende die electie des audituers van den rekeningen des lants van Zeelant tussen Reymerzwale, Goes ende Tholen (nr. 216).
17. Noch een viercant doese, daerinne is nopende den zoutwerff tot Mechelen (ontbreekt).
18. Noch een mandament, geïmpetreert jegens eenen student tot Loven, die de stede hadde doen dagen voir den conservatoer om te hebbe betalinge van sijnder verloepen renten (ontbreekt [1])).
19. [2]) Noch seecker sentencie, by dewelcke thof van Hollandt verclaert, dat den pastoer ende geestelijcheyt van Poertfliet subject te sijn die geestelijcke consistorie van Reymerswale, mitsgaders tgheheel proces, van wedersyden daerop ghevoert, in welcken processen men oick bevinden sal allen den ghepretendeerden exeptiën, van die van Poertfliet gheallegeert; ende berusten in de kiste van der jurisdictie (nr. 198 en 213).
20. Item noch berusten in deselfde kiste seecker processen, by die van Middelburch jegens die van der Vere ende Vlissinge, ende by die van Ziericzee jegens die van Brouwersavont, beroerende de indaginge, voer provisor ende deken ghesustineert (ontbreekt).
21. Item noch seecker prevelegie, by dewelcke ons ende onse voercoepers gheottroyeert werdt op alle weeckemarten alderley victualie voer noedruft van der ghemeynte alhier ende niet verder te mogen coepen, soe vry als den poerters ende inwoenders derselver plaetsen, in date den XIIIten Julii anno 1557 (nr. 236).
22. Item noch seecker acte van confirmatie, daerop ghevolcht in date den XVten Decembri anno 1565, onderteyckent: Margareta (ontbreekt [3])).
23. Item noch seecker schoen previlegie van der geestelijcker jurisdictie ende confirmatie der nieuwer forme, dien men nu in tgheestelijcke recht ghebruyct, in date den Xen Januarii anno 1567 (nr. 293).

1) Dit is het stuk, dat tusschen 1848 en 1864 verloren is gegaan (zie blz. 4 noot 3).

2) Het voorgaande is tusschen 1557 en 1566 opgesteld, het nu volgende is er tusschen 1566 en 1570 aan toegevoegd.

3) Bedoeld is het origineel van het onder nr. 270 beschrevene stuk

D

VERGELIJKENDE LIJST VAN DE NUMMERS, WAARONDER DE CHARTERS BESCHREVEN ZIJN:

in de sub B medegedeelde Regestenlijst.	in den sub A medegedeelden Inventaris.	in de Chronologische tafel van J. P. VAN VISVLIET.
2 [1]	...	180 B* [2]
6	1	496 B*
8	5	706
11	34	762 B*
12	6	816
14	6	875
15	6	892 B*
17 (43)	6	906 B*
18	6	915
19	6	916 B*
21	35	936 B*
22	6	938
25	35	257
28	65	967 B*
29	6	975
30	12	979
31	6	987
33	34	1043 B*
34	34	1044
35	12	1052
36	12	1118
37	12	1120

1) Het origineele charter ontbreekt thans. Dit nummer der regestenlijst is aan het privilegieboek ontleend.

2) Met B zijn geteekend de charters, die in 1860 uit den boedel van den heer E. TAK zijn aangekocht; met B* die, welke tegelijk met dezen beschreven zijn, zonder dat met zekerheid blijkt, of zij van ouds in het depôt berustten of eerst toen van de familie TAK gekocht zijn.

in de sub B mede-gedeelde Regestenlijst.	in den sub A mede-gedeelden Inventaris.	in de Chronologische tafel van J. P. VAN VISVLIET.
38	12	1132
39	30	1137
40	12	1185
41	12	1188
44	7	1268
45	7	1275
46	12	1278
47	7	1279
49	7	1283
50	76	1295
51	34	1331
55	34	1347
56	34	1348
57	34	1362 B*
58	17	1383
59	21	1387
60	36	1411 B*
61	37	1437
62	13	1441
63	63	1464
64	17	1467
65	76	1512
66	38	1532 B*
67	17	1550 B
68	17	1556
70	8	1626
72	22	1659
74	14	1690
75	39	1704
76	41	1706
77	40	1717 B*
78	31	1721
79	10	1726 B*
81	67	1742 B*
83	64	1766 B*
84	62	1794 B*
85	41	1791
91	67	1862 B*
96	41	1891 B*
97	23	1898
104	24	3032
110	23	2095
112	19	2132
114	15	2145
124	24	2224
125	12	2225 B
128	56	....

in de sub B medegedeelde Regestenlijst.	in den sub A medegedeelden Inventaris.	in de Chronologische tafel van J. P. van Visvliet.
129	24	2251
133	16	2255
134	17	2283
135	17	2266 B*
139	67	2287 B*
143	56	....
144	9	2301
145	24	2302
146	11	2312
148	41	2320
149	41	2321 B*
172	67	2411
174	42	2419 B*
180	11	2447
181	11	2448
182	67	2449
185	56	2456 B*
186	69	2457
187	41	2470 B*
188	25	2490 B*
189	56	....
190	26	2499 B*
191	25	2510
193	25	2515
194	25	2548
195	77	2551
196	71	2556 B*
197	71	2580 B*
198	78	2350
199	22	2568
200	22	2574
201	22	2575
202	22	2576 B*
203	73	2578 B*
204	71	2566 B*
205	25	2607
207	25	2618
212	25	2738
213	78	....
214	59	2743 B*
215	71	2744 B*
216	43	2786
217	69	2803
218	71	2860 B*
220	69	2870
221	69	2672
224	59	2887 B*

in de sub B mede-gedeelde Regestenlijst.	in den sub A mede-gedeelden Inventaris.	in de Chronologische tafel van J. P. van Visvliet.
226	69	2893
227	71	. . . .
228	68	2907 B*
229	27	2936
236	28	2991
237	20	3001
239	72	3012 B*
240	72	. . . .
243	72	3034 B*
250	79	. . . .
251	80	3067 B
252	80	3068 B
253	80	3069 B
254	80	3070 B
257	18	3107
258	72	3125 B*
268	61	3163
271	72	3180 B*
274	70	3185 B*
293	32	3228 B*
298	32	. . . .
303	33	3301

E

LIJST VAN DE STUKKEN BETREFFENDE REIMERSWAAL, IN HET ARCHIEF DER REKENKAMER VAN ZEELAND BERUSTENDE.

I. In het derde copulaatboek komen voor:

1. (fol. 107—152). Afschrift van het in den *Inventaris* onder nr. 4 vermelde privilegieboek.

N.B. Dit afschrift bevat alle in het privilegieboek voorkomende stukken, ook de later bijgeschrevene.

2. (fol. 153—154). Extract uit het Brisilie register, beginnende met 1540, berustende in de Rekenkamer van Holland, bevattende de in de *Regestenlijst* onder nr. 27 vermelde oorkonde.

3. (fol. 155—157). Extracten uit het Geluwe register P, berustende in de Rekenkamer van Holland, bevattende drie oorkonden van hertog Albrecht en hertog Willem VI dd. 1390 Januari 20, 1404 September 22 en 1405 October 12, waarbij aan Clays Kerving van Reymerzwale het recht gegeven en bevestigd wordt om de gorsen slijklanden voor het westeinde van Reymerzwale en Loodijck te bedijken.

N.B. Het eerste dezer stukken is gedrukt bij VAN MIERIS III blz. 517.

4. (fol. 158—171). Extract uit het Groene register R, berustende in de Rekenkamer van Holland, bevattende de in de *Regestenlijst* onder nr. 73 vermelde oorkonde.

N.B. Zie ook nr. 15.

5. (fol. 172—181). Afschrift van het proces-verbaal, opgemaakt door Commissarissen uit den Grooten Raad, inhoudende de bezwaren van burgemeesters en schepenen van Reymerswale tegen de ontworpene keur van Zeelant, dd. 1495 Mei 13.

N.B. In dit stuk beroepen die van Reimerswaal zich op een aantal privilegiën.

6. (fol. 182—184). Extract uit het tweede Geluwe register, berustende in de Rekenkamer van Holland, bevattende de in de Regestenlijst onder nr. 181 vermelde oorkonde.

7. (fol. 185—189). Extract uit het vierde Geluwe register, berustende in de Rekenkamer van Holland, bevattende een octrooi van koning Philips II, dd. 1565 December 10, waarbij de stad gemachtigd wordt om voor 300 pond losrenten te verkoopen en wordt vrijgesteld van verschillende lasten, die zij de grafelijkheid schuldig is.

8. (fol. 190—219). Afschrift van de in den Inventaris onder nr. 29 vermelde Costumen en usantiën der stad Reimerswaal, gevolgd door de in het origineel eveneens voorkomende extracten uit de keur van Zeeland.

9. (fol. 220—223). Afschrift van de in de Regestenlijst onder nr. 95 vermelde oorkonde.

10. (fol. 224—227). Afschriften van de opmeting van Reimerswaal en het eiland Tholen in 1569, van de in de Regestenlijst onder nr. 4 vermelde oorkonde en van den aanhef van de onder nr. 5 vermelde oorkonde, van een dingtaal betreffende het afhooren van gilderekeningen en van de in de Regestenlijst onder nr. 10 vermelde oorkonde.

N.B. Tusschen folio 225 en folio 226 zijn een of meer bladen en daarmede het grootste gedeelte van de onder nr. 5 vermelde oorkonde verloren gegaan.

11. (fol. 228—231). Afschrift van het octrooi van 1578 Mei 18 met ampliatie van 1580 Maart 6.

N.B. Gedrukt: ERMERINS IV blz. 116. — Zie ook nr. 16.

12. (fol. 232—235). Instructie voor Emanuël Oliphant om den bijstand van den magistraat der stad Middelburg te verzoeken in het geschil der stad Reimerswaal met Goes. 1581.

13. (fol. 236—263). Deductie van den magistraat der stad Reimerswaal, gericht aan den prins van Oranje, ten betooge, dat het landrecht aldaar en niet te Goes gevestigd moet worden.

N.B. De sub nrs. 11, 12 en 13 genoemde stukken hebben blijkbaar deel uitgemaakt van een dossier over het geschil tusschen de steden Reimerswaal en Goes omtrent de plaats, waar het landrecht gevestigd zal zijn, welk dossier in het archief der Staten van Zeeland thuis behoort.

II. Onder de rekeningen bevinden zich:

14. Rekeningen van het baljuwschap van Reimerswaal over 1402—1405, 1430—1433, 1437—1488, 1490—1511, 1515—1570.

III. Onder de losse papieren der Rekenkamer bevinden zich:

15. Afschrift van de in de Regestenlijst onder nr. 73 vermelde oorkonde.

N.B. Zie ook nr. 4.

16. Stukken betreffende het afhooren van de rekeningen van de inkomsten en uitgaven der stad krachtens het octrooi van 1578 Mei 18 door de Rekenkamer. 1595.

N.B. Hierbij ook afschrift van het octrooi van 1578 Mei 18 (zie nr. 11).

17. Extract uit de resolutiën van de Gecommitteerde Raden van Zeeland, waarbij de overbrenging van het archief van Reimerswaal naar de Rekenkamer gelast wordt. 1635.

N.B. Gedrukt: NEHALENNIA 1850 bl. 101.

ERRATA.

---

blz.	10	regel	12	v. o.	staat: 66,	lees: 67.
„	12	„	14	v. b.	staat: 294,	lees: 293.
„	13	„	9	v. b.	staat: 67,	lees: 66.
„	15	„	8	v. b.	staat: 1523,	lees: 1541.
„	15	„	9	v. b.	moet vervallen: 155.	
„	22	„	14	v. b.	staat: Magryete,	lees: Margryete.
„	37	„	16	v. b.	staat: 6,	lees: 8.

„ 47 voeg bij:

114*. 1509 Februari 28.

Marijn Janss., alias Coc, exploiteur van het hof van Hollant, Zeelant en Vrieslant, geeft bericht betreffende de insinuatie ten verzoeke van baljuw en burgemeesters der stad Reymerzwale van het stuk, waaraan deze brief gehecht is, (zie nr. 114) aan Anthonis Baveston, klerk van den rentmeester van Bewester Scelt.

Upten dach ende jaer als boven (upten laetsten dach in Februario int jaer ons Heeren duysent vijfhondert ende achte secundum cursum curie Hollandie).

Oorspr. (Inv. nr. 12).

„	47	regel	23	v. o.	staat: 12,	lees: 15.
„	54	„	3	v. b.	staat: 35,	lees: 19.
„	54	„	20	v. o.	staat: c. 1520,	lees: (c. 1520).
„	56	„	19	v. b.	staat: Balcke,	lees: Bulcke.
„	62	„	8	v. b.	staat: 6,	lees: 26.
„	64	„	5	v. o.	staat: 24,	lees: 22.
„	71	„	12	v. b.	staat: 41,	lees: 27.

„ 80 voeg bij:

274*. 1566 Juli 7.

Baljuw, burgemeesters en schepenen der stad Reymerzwale stellen eene ordonnantie op de leprozen vast.

Gepubliceert ter peuyen ten jaren ende dage als boven (den VII[en] Julii anno 1566).

Afschrift in Inv. nr. 29*a* f. 32.

blz. 91 voeg in tusschen regels 4 en 5 v. b.:
Anthonis Baveston, klerk van den rentmeester van Bewester Schelde 114*

„ 91 voeg in tusschen regels 20 en 21 v. b.:
Baveston, klerk van den rentmeester van Bewester Schelde (Anthonis) 114*

„ 98 voeg in tusschen regels 18 en 19 v. b.:
Coc, exploiteur van het hof van Holland (Marijn Janss., alias) 114*

„ 100 voeg in tusschen regels 9 en 10 v. b.:
Marijn Janss., alias Coc, exploiteur van het hof van Holland 114*

INHOUD.
